

**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ:
«ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΣΕ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ, ΑΡΧΕΙΑ, ΜΟΥΣΕΙΑ»**

**ΤΜΗΜΑ ΑΡΧΕΙΟΝΟΜΙΑΣ, ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ**

**DEPARTMENT OF ARCHIVAL, LIBRARY AND INFORMATION STUDIES
SCHOOL OF MANAGEMENT, ECONOMICS AND SOCIAL SCIENCES**

Διπλωματική Εργασία

Τίτλος Εργασίας

**Ταξινόμηση διοικητικού αρχείου: Το παράδειγμα του Δικαστικού
Αρχείου του ΕΚΠΑ του Ιστορικού Αρχείου του Εθνικού
Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών**

Εμμανουήλ Σαρλάμης (ΑΜ: 206682025)

Επιβλέπων: Γιάννης Στογιαννίδης

Αθήνα, Ιανουάριος 2023

Επιτροπή Εξέτασης

1. Ονοματεπώνυμο Γιάννης Στογιαννίδης

2. Ονοματεπώνυμο Γιώργος Γιαννακόπουλος

3. Ονοματεπώνυμο Σπύρος Ζερβός

ΔΗΛΩΣΗ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ο κάτωθι υπογεγραμμένος Εμμανουήλ Σαρλάμης του Ιωάννη, με αριθμό μητρώου 206682025 φοιτητής του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών Διαχείριση Πληροφοριών σε Βιβλιοθήκες, Αρχεία και Μουσεία του Τμήματος Αρχειονομίας, Βιβλιοθηκονομίας και Συστημάτων Πληροφόρησης της Σχολής Διοικητικών, Οικονομικών και Κοινωνικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής, δηλώνω ότι:

«Είμαι συγγραφέας αυτής της μεταπτυχιακής εργασίας και ότι κάθε βοήθεια την οποία είχα για την προετοιμασία της, είναι πλήρως αναγνωρισμένη και αναφέρεται στην εργασία. Επίσης, οι όποιες πηγές από τις οποίες έκανα χρήση δεδομένων, ιδεών ή λέξεων, είτε ακριβώς είτε παραφρασμένες, αναφέρονται στο σύνολό τους, με πλήρη αναφορά στους συγγραφείς, τον εκδοτικό οίκο ή το περιοδικό, συμπεριλαμβανομένων και των πηγών που ενδεχομένως χρησιμοποιήθηκαν από το διαδίκτυο. Επίσης, βεβαιώνω ότι αυτή η εργασία έχει συγγραφεί από μένα αποκλειστικά και αποτελεί προϊόν πνευματικής ιδιοκτησίας τόσο δικής μου, όσο και του Ιδρύματος.

Παράβαση της ανωτέρω ακαδημαϊκής μου ευθύνης αποτελεί ουσιώδη λόγο για την ανάκληση του πτυχίου μου».

Ο Δηλών
Εμμανουήλ Σαρλάμης

Ευχαριστίες – Αφιερώσεις

Μετά την ολοκλήρωση της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας μου, οφείλω θερμές ευχαριστίες ιδιαίτερα στον επιβλέποντα Επίκουρο Καθηγητή Ιστορίας του Τμήματος Αρχαιολογίας, Βιβλιοθηκονομίας και Συστημάτων Πληροφόρησης του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής κ. Γιάννη Στογιαννίδη, για τη συνεργασία μας. Ιδιαίτερα θερμές ευχαριστίες οφείλω και στα δύο έτερα μέλη της επιτροπής εξέτασης της διπλωματικής μου εργασίας, στους Καθηγητές του Τμήματος Αρχαιολογίας, Βιβλιοθηκονομίας και Συστημάτων Πληροφόρησης του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής κ. Γιώργο Γιαννακόπουλο και κ. Σπύρο Ζερβό για τις χρήσιμες παρατηρήσεις τους.

Εξίσου θερμές ευχαριστίες οφείλω στον Αναπληρωτή Καθηγητή Νεώτερης Ελληνικής Ιστορίας του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Εθνικού Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών κ. Βαγγέλη Καραμανωλάκη, ως υπεύθυνου των Ιστορικών Αρχείων του Πανεπιστημίου Αθηνών για την αγαστή συνεργασία. Αντίστοιχα, ιδιαίτερες ευχαριστίες οφείλω στους εργαζομένους τόσο του κεντρικού κτηρίου όσο και των αρχειοστασίων των Ιστορικών Αρχείων του Πανεπιστημίου Αθηνών για την σημαντική υποστήριξη τους.

Τέλος, οφείλω ένα πολύ μεγάλο ευχαριστώ στην οικογένεια μου, στους γονείς μου Γιάννη και Μαρία, στη σύντροφο μου Βάσω και στην κόρη μου Μαρία Ελένη για την αμέριστη συμπαράστασή τους.

20/1/2023

Εμμανουήλ Σαρλάμης

Περίληψη στα ελληνικά

Η παρούσα μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία πραγματεύεται την ταξινόμηση και την παρουσίαση ενός διοικητικού αρχείου και ειδικότερα του Δικαστικού Αρχείου του Εθνικού Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών από τις αρχειακές συλλογές του Ιστορικού Αρχείου του ΕΚΠΑ.

Ειδικότερα, το πεδίο της έρευνας της ιστορίας των Πανεπιστημίων τόσο σε εγχώριο όσο και σε διεθνές επίπεδο έχει αναπτυχθεί ιδιαίτερος κατά τον 20^ό αι. με την παραγωγή πλήθους μελετών σχετικά με την ιστορική τους πορεία όσο και με την ίδρυση πανεπιστημιακών ιστορικών αρχείων από πληθώρα πανεπιστημιακών ιδρυμάτων. Αντίστοιχα, και στην Ελλάδα και ιδίως από τα τέλη του 20ού αι. και τις αρχές του 21^{ου} αι., η έρευνα έχει προχωρήσει σημαντικά τόσο αναφορικά με την ιστορία των εγχώριων Πανεπιστημίων όσο και με την ίδρυση ιστορικών αρχείων από αρκετά ελληνικά Πανεπιστήμια.

Υπό το ανωτέρω πλαίσιο, σκοπός της παρούσας μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας θα αποτελέσει η ταξινόμηση και η παρουσίαση μέρους των αρχειακών συλλογών του Ιστορικού Αρχείου του Εθνικού Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών και συγκεκριμένα του Δικαστικού Τμήματος του, με απώτερους στόχους αφενός τον εμπλουτισμό της έρευνας αναφορικά με το ειδικότερο περιεχόμενο των αρχειακών τεκμηρίων των πανεπιστημιακών ιστορικών αρχείων και αφετέρου την ανάδειξη της σημαντικής συνεισφοράς των πανεπιστημιακών ιστορικών αρχείων στη μελέτη της σύγχρονης πολιτικής, οικονομικής και κοινωνικής ιστορίας της χώρας.

Λέξεις Κλειδιά: Πανεπιστημιακά Ιστορικά Αρχεία, Αρχείο Δικαστικού Τμήματος Εθνικού Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, Δικηγόροι, Δικογραφίες.

Περίληψη στα αγγλικά

The present master's thesis deals with the classification and presentation of an administrative archive and in particular the archives of the Judicial Department of the National Kapodistrian University of Athens, as part of the archival collections of the University Historical Archive.

In particular, the field of the research of the history of Universities both in national and international level has particularly developed during the 20th century with the production of numerous historical studies as well as with the establishment of Units of University Historical Archives by a multitude of Universities. In addition, in Greece since the end of the 20th century and the beginning of the 21st century, research has progressed both with regard to the history of Greek Universities, but also with the establishment of Units of Historical Archives by a multitude of Greek Universities.

Within the above framework, the purpose of the present master's thesis will be the classification and presentation of the archival collections of the Historical Archives of the National Kapodistrian University of Athens, and more particularly as a case study the archives of the Judicial Department.

Main goals of the present master's thesis are on the one hand to enrich the research regarding the specific archival content of the Judicial Department of the National Kapodistrian University of Athens at the University Historical Archives and on the other hand the highlighting of the important contribution of the University Historical Archives as a whole to the study of the modern political, economic and social history of Greece.

Keywords: University Historical Archives, Archive of the Judicial Department of the National Kapodistrian University of Athens, Lawyers, Judicial cases.

Πίνακας περιεχομένων

Περιεχόμενα

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΞΕΤΑΣΗΣ	2
ΔΗΛΩΣΗ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	3
ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ – ΑΦΙΕΡΩΣΕΙΣ	4
ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΣΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ.....	5
ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΣΤΑ ΑΓΓΛΙΚΑ	6
ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ.....	7
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ	10
1.1 ΠΛΑΙΣΙΟ, ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ.....	10
1.2 ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΕΣ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ	12
1.3 ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ	13
1.4 ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ	14
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2. ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ.....	15
2.1 ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ	15
2.2 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΤΗΣ ΙΔΡΥΣΗΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΩΝ.....	17
2.3 ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΑ ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΑΡΧΕΙΑ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ.....	27
2.3.1. Πανεπιστήμιο της Μπολόνια.....	27
2.3.2 Πανεπιστήμιο του Κέιμπριτζ.....	28
2.3.3 Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης.....	28
2.3.4 Πανεπιστήμιο του Εδιμβούργου.....	29
2.3.5 Trinity College του Δουβλίνου	29
2.3.6 Πανεπιστήμιο των Παρισίων	29
2.3.7 Πανεπιστήμιο της Χαϊδελβέργης	30
2.3.8 Πανεπιστήμιο της Βιέννης	30
2.3.9 Πανεπιστήμιο Χάρβαρντ.....	30
2.3.10 Πανεπιστήμιο Πρίνστον.....	31
2.3.11 Πανεπιστήμιο του Σίδνεϋ	31
2.3.12 Πανεπιστήμιο McGill	31
2.4 ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΑ ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΑΡΧΕΙΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	32
2.4.1 Ιστορικό Αρχείο του Εθνικού Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών	33
2.4.2 Ιστορικό Αρχείο του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης	35
2.4.3 Ιστορικό Αρχείο του Πανεπιστημίου Πατρών.....	37

2.4.4 Ιστορικό Αρχείο του Πανεπιστημίου Κρήτης	37
2.4.5 Ιστορικό Αρχείο του Παντείου Πανεπιστημίου	39
2.4.6 Ιστορικό Αρχείο του Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών	39
2.4.7 Ιστορικό Αρχείο του Χαροκόπειου Πανεπιστημίου Αθηνών	40
2.4.8 Ιστορικό Αρχείο του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας	41
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3.ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ-ΕΦΑΡΜΟΓΗ	43
3.1. ΑΡΧΕΙΟ ΔΙΚΑΣΤΙΚΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ.....	43
3.2. ΠΡΟΣΚΤΗΣΗ ΤΟΥ ΑΡΧΕΙΟΥ.....	43
3.3. ΣΤΑΔΙΟ 1: ΑΠΕΓΚΙΒΩΤΙΣΜΟΣ.....	43
3.4.ΣΤΑΔΙΟ 2: ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ.....	44
3.4.1. Σειρά: Φραγκούλης.....	44
3.4.2. Σειρά: Σάσσαλος	45
3.4.3. Σειρά: Κωστάκης	46
3.4.4. Σειρά: Κουντούρης.....	48
3.4.5. Σειρά: Καραγεωργίου	49
3.4.6. Σειρά: Καψιμάλης	51
3.5. ΣΤΑΔΙΟ 3: ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΦΑΚΕΛΩΝ.....	55
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ-ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΕΠΕΚΤΑΣΕΙΣ	57
4.1 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ-ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ	57
4.2 ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΠΡΟΕΚΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ.....	58
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	64
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α΄-ΔΕΛΤΙΑ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗΣ ΔΙΠΑΠ- ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΙΚΑΣΤΙΚΟΥ ΑΡΧΕΙΟΥ ΤΟΥ ΕΚΠΑ.....	71

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 Εισαγωγή

1.1 Πλαίσιο, σκοπός και στόχοι της διπλωματικής εργασίας

Στη νεότερη και σύγχρονη εποχή, τα Πανεπιστήμια αποτελούν σημαντικούς εκπαιδευτικούς, επιστημονικούς, αλλά και διοικητικούς φορείς. Συνεπώς, καθίσταται σαφές ότι η διάσωση και αξιοποίηση των αρχείων τους έχει αναμφισβήτητη αξία τόσο για την ίδια την ακαδημαϊκή και διοικητική λειτουργία τους όσο και για αμιγώς ερευνητικούς σκοπούς, αλλά και για τη διερεύνηση των σχέσεων αλληλεπίδρασης τους με το επίσημο κράτος, καθώς και την κοινωνία στις διάφορες ιστορικές περιόδους.

Σε διεθνές επίπεδο, το πεδίο της έρευνας της ιστορίας των Πανεπιστημίων έχει αναπτυχθεί ιδιαίτερος κατά τον 20^ο αι. τόσο και με την παραγωγή πλήθους μελετών σχετικά με την ιστορική τους διαδρομή όσο και με την ίδρυση πανεπιστημιακών ιστορικών αρχείων από πληθώρα πανεπιστημιακών ιδρυμάτων.

Η ανωτέρω όμως αισιόδοξη εικόνα όσον αφορά την ανάπτυξη της μελέτης των Πανεπιστημίων και της ίδρυσης πανεπιστημιακών ιστορικών αρχείων ωστόσο δεν απαντάται και στην Ελλάδα, όπου η μελέτη της ιστορίας των ελληνικών ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων έχει αρχίσει να αναπτύσσεται τα τελευταία μόλις χρόνια, ενώ παρά την ύπαρξη 24 Πανεπιστημίων σήμερα, εντούτοις μόνο μία μειοψηφία από αυτά διαθέτουν πανεπιστημιακό ιστορικό αρχείο προκειμένου για τη διάσωση του αρχειακού τους πλούτου.

Ειδικότερα, η ίδρυση του πρώτου Πανεπιστημίου της χώρας, του Πανεπιστημίου Αθηνών έλαβε χώρα το 1837, ενώ στη συνέχεια ακολούθησε το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης το 1926, ενώ τρίτο κατά σειρά ελληνικό Πανεπιστήμιο αποτέλεσε το Πανεπιστήμιο Πατρών με έτος ίδρυσης το 1964, καθώς και το Παράρτημα Ιωαννίνων το 1970. Επίσης, το 1911 έλαβε χώρα η ανωτατοποίηση του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου και της Ανώτατης Σχολής Καλών Τεχνών. Παράλληλα, κατά την περίοδο του Μεσοπολέμου ιδρύθηκε πληθώρα Σχολών, όπως η Ανώτατη Γεωπονική Σχολή Αθηνών, η Ανώτατη Σχολή Οικονομικών και Εμπορικών

Επιστημών, η Πάντειος Ανώτατη Σχολή Πολιτικών Επιστημών, η Χαροκόπειος Σχολή Αθηνών και η Βιομηχανική Σχολή Πειραιώς, οι οποίες θα ανωτατοποιηθούν μετά την Μεταπολίτευση, όπως και η Βιομηχανική Σχολή Θεσσαλονίκης που ιδρύθηκε κατά την πρώτη μεταπολεμική εποχή.

Τα υπόλοιπα Πανεπιστημιακά ιδρύματα της χώρας είτε ανωτατοποιήθηκαν είτε ιδρύθηκαν μετά την Μεταπολίτευση του 1974, και ιδίως τις δεκαετίες 1980 και 1990, με αποτέλεσμα την ίδρυση ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων στο σύνολο σχεδόν των περιφερειών της χώρας με εξαίρεση την Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας. Τέλος, σημαντικό σταθμό αποτέλεσε ο Ν. 4610/2019, ο οποίος προέβλεψε τη συγχώνευση του συνόλου των Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (ΑΕΙ) και των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (ΤΕΙ) που διέπει το σημερινό εγχώριο ακαδημαϊκό χάρτη.

Όσον αφορά τα υπάρχοντα πανεπιστημιακά ιστορικά αρχεία, αυτά απαντώνται κυρίως στα λεγόμενα ‘‘ιστορικά’’ πανεπιστήμια της χώρας όπως το Εθνικό Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, το Πανεπιστήμιο Πατρών, το Πανεπιστήμιο Κρήτης, αλλά και το Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, το Πάντειο Πανεπιστήμιο, το Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών και το Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο Αθηνών. Οι Σχολές τους ιδρύθηκαν κατά την περίοδο του Μεσοπολέμου και ανωτατοποιήθηκαν κατά την περίοδο μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. Ωστόσο, σπάνια είναι η περίπτωση της λειτουργίας πανεπιστημιακών ιστορικών αρχείων στα νεότερα ιδρυθέντα πανεπιστημιακά ιδρύματα της χώρας.

Υπό το ανωτέρω πλαίσιο, σκοπός της παρούσας μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας θα αποτελέσει η ταξινόμηση και η παρουσίαση μέρους των αρχειακών συλλογών του Ιστορικού Αρχείου του Εθνικού Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών και συγκεκριμένα του Δικαστικού Τμήματος του, με απώτερους στόχους αφενός τον εμπλουτισμό της έρευνας πάνω στα πανεπιστημιακά ιστορικά αρχεία και αφετέρου την ανάδειξη της σημαντική συμβολής των πανεπιστημιακών ιστορικών αρχείων στη μελέτη της σύγχρονης πολιτικής, οικονομικής, αλλά και κοινωνικής ιστορίας της χώρας.

Το Ιστορικό Αρχείο του Εθνικού Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών αποτελεί το πανεπιστημιακό ιστορικό αρχείο του παλαιότερου πανεπιστημιακού ιδρύματος της χώρας και συνεπώς η μελέτη μέρους του αρχειακού του πλούτου, θεωρώ ότι είναι πολύτιμη για την ανίχνευση της διοικητικής ιστορίας τόσο του ίδιου του ΕΚΠΑ όσο και ευρύτερα του ελληνικού κράτους, αλλά και της ανάδειξης πτυχών της ελληνικής κοινωνίας της εποχής. Ως ειδικότερη μελέτη περίπτωσης, όπως ήδη αναφέρθηκε, θα χρησιμοποιηθεί το αρχείο του Δικαστικού Τμήματος του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, το οποίο, μέχρι την έναρξη της παρούσας μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας, ανήκε στις αταξινόμητες συλλογές του Ιστορικού Αρχείου του ΕΚΠΑ. Η επιλογή της εν λόγω αρχειακής συλλογής θεωρούμε ότι θα μας παρέχει ευκαιρίες αφενός ευρύτερου αρχειονομικού ενδιαφέροντος και αφετέρου θα μας επιτρέψει να εξάγουμε ιδιαίτερα χρήσιμα συμπεράσματα τόσο για την αξία του ειδικότερου περιεχομένου της συγκεκριμένης αρχειακής συλλογής όσο και για την εν γένει αξιοποίηση των πανεπιστημιακών ιστορικών αρχείων στην Ελλάδα, ως πηγών εκπαιδευτικής, επιστημονικής, αλλά και διοικητικής ιστορίας.

Τέλος, θα πρέπει να σημειωθεί ότι η εν λόγω μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία εκπονείται στα πλαίσια του μεταπτυχιακού προγράμματος σπουδών με τίτλο “Διαχείριση Πληροφοριών σε Βιβλιοθήκες, Αρχεία και Μουσεία” του Τμήματος Αρχειονομίας, Βιβλιοθηκονομίας και Συστημάτων Πληροφόρησης της Σχολής Διοικητικών, Οικονομικών και Κοινωνικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής.

1.2 Ερευνητικές υποθέσεις

Η προτεινόμενη μεθοδολογία της εν λόγω μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας αφορά στην παρουσίαση τόσο του θεωρητικού όσο και του πρακτικού μέρους. Ειδικότερα, στο πρώτο και θεωρητικό μέρος της εργασίας μου, πραγματοποιήθηκε αναζήτηση και μελέτη της δευτερογενούς εγχώριας και διεθνούς βιβλιογραφίας αναφορικά με την ιστορία των Πανεπιστημίων, καθώς και μελέτη περιπτώσεων ήδη λειτουργούντων πανεπιστημιακών ιστορικών αρχείων τόσο στο εξωτερικό όσο και στην Ελλάδα.

Όσον αφορά στο δεύτερο και πρακτικό μέρος της εργασίας μου, επιχειρήθηκε η εφαρμογή των βασικών αρχειονομικών πρακτικών της ταξινόμησης, της οργάνωσης, της καταγραφής και της περιγραφής ενός πανεπιστημιακού ιστορικού αρχείου και πιο συγκεκριμένα του Δικαστικού Αρχείου του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. Τέλος, στο τελευταίο μέρος της εργασίας θα γίνει αναφορά τόσο στα προβλήματα που ανέκυψαν όσο και σε μελλοντικές προτάσεις αξιοποίησης.

1.3 Μεθοδολογία

Οι περιορισμοί κατά τη διάρκεια εκπόνησης της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας μου εδράζονταν στις επιπτώσεις της πανδημίας του COVID 19 που κατέστησαν δυσχερή την ενασχόλησή μου με το αρχείο του Δικαστικού Τμήματος του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, λόγω των γενικότερων περιοριστικών μέτρων.

Επιπρόσθετη δυσκολία ανέκυψε από το γεγονός της εργασιακής μου κατάστασης, ως μονίμου δημοσίου υπαλλήλου του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων που καθιστούσε ακόμα πιο δυσχερή την ενασχόλησή μου με το εν λόγω αρχείο.

Τέλος, ένας ακόμα επιπρόσθετος παράγοντας καθυστέρησης της έρευνας μου αφορά το σχετικά αυστηρό χρονικό πλαίσιο ολοκλήρωσης της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας και άρα της μη ύπαρξης ικανοποιητικού χρόνου ολοκλήρωσης της μεταπτυχιακής διπλωματικής μου εργασίας.

Παράλληλα, θα πρέπει να γίνει η απαραίτητη διευκρίνιση ότι η γενικότερη διαδικασία δεν ολοκληρώθηκε αποκλειστικά από εμένα, λόγω του όγκου του εν λόγω αρχείου, καθώς και της μη δυνατότητας καθημερινής ενασχόλησης μου με το αρχείο λόγω της εργασιακής μου κατάστασης ως μονίμου δημοσίου υπαλλήλου του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων. Συνεπώς, η ταξινόμηση του εν λόγω αρχείου ολοκληρώθηκε από τις συναδέλφους Μιχαέλα Άννα Κλώνη, Λουίζα Γκιολάι και Ιφιγένεια Γουλή.

1.4 Περιορισμοί

Η διάρθρωση των κεφαλαίων της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας μου ακολουθεί την κάτωθι δομή: στο πρώτο κεφάλαιο της εργασίας μου, λαμβάνει χώρα σύντομη ιστορική αναδρομή της ίδρυσης του συνόλου των ελληνικών Πανεπιστημίων σε συνδυασμό με τις εκάστοτε γενικότερες πολιτικές, οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες του ανεξάρτητου ελληνικού κράτους. Επιπρόσθετα, γίνεται σύντομη αναφορά στη μελέτη της ιστορίας των Πανεπιστημίων, καθώς και στην αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης των πανεπιστημιακών ιστορικών αρχείων τόσο διεθνώς όσο και στην Ελλάδα.

Στο δεύτερο κεφάλαιο της εργασίας μου, γίνεται αναφορά στο πρακτικό μέρος αναφορικά με την ταξινόμηση, καταγραφή και περιγραφή του Δικαστικού Τμήματος του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών με κύρια διάρθρωση τις υποθέσεις των 6 δικηγόρων του ΕΚΠΑ.

Στο τρίτο κεφάλαιο της εργασίας μου, γίνεται παρουσίαση κάποιων βασικών προβλημάτων που ανέκυψαν, καθώς και μελλοντικών επεκτάσεων της έρευνας και της αξιοποίησης αναφορικά με τα πανεπιστημιακά ιστορικά αρχεία στην Ελλάδα.

Στο τελευταίο μέρος της εργασίας μου, δημιουργήθηκαν ενδεικτικές περιγραφές του υλικού των υποθέσεων των 6 δικηγόρων του ΕΚΠΑ με την χρήση του Διεθνούς Προτύπου Αρχειακής Περιγραφής (ΔΠΑΠ) προκειμένου να διευκολυνθεί η πρόσβαση στο εν λόγω αρχειακό υλικό.

Κεφάλαιο 2. Θεωρητικό Μέρος

2.1 Εισαγωγικές παρατηρήσεις

Σε διεθνές επίπεδο, το πεδίο της έρευνας της ιστορίας των Πανεπιστημίων έχει αναπτυχθεί ιδιαίτερος κατά τον 20^ό αι. με την ίδρυση πανεπιστημιακών ιστορικών αρχείων από πληθώρα πανεπιστημιακών ιδρυμάτων. (Κλωθάκη-Φασιά, 2021)

Παράλληλα, έχει λάβει χώρα η ανάπτυξη πλήθους μελετών σχετικά με την αξία της εγκαθίδρυσης των πανεπιστημιακών αρχείων (Blendon, 1975), (Straus, 1979) και (Brown και Yakel, 1996), ιδίως στις χώρες του αγγλοσαξονικού χώρου, όπως στις ΗΠΑ (Burckel και Cook, 1982), στη Μ. Βρετανία (Ray, Shepherd, και Lapedrix, 2012), στον Καναδά (Wilson, 1976) και στην Αυστραλία. (Allen, 1988)

Όσον αφορά την Ελλάδα, η μελέτη της ιστορίας των Πανεπιστημίων και η συγκρότηση πανεπιστημιακών ιστορικών αρχείων αποτέλεσε μία σχετικά σύγχρονη εξέλιξη, καθώς αναπτύχθηκε ιδίως προς τα τέλη του 20^{ού} αι.

Ειδικότερα, ιδιαίτερα σημαντική επιστημονική συμβολή αποτέλεσαν τα γενικότερα έργα για την ιστορία της εκπαίδευσης στην Ελλάδα, όπως του Δημαρά (Δημαράς, 1973 και 1974), και του Μπουζάκη. (Μπουζάκης, 1991, και 2011) Παράλληλα, εξίσου αξιομνημόνευτη επιστημονική συμβολή αποτέλεσαν διάφορες επιστημονικές μονογραφίες, αλλά και συλλογικοί τόμοι με ιδιαίτερη έμφαση στον χώρο της ανώτατης εκπαίδευσης στην Ελλάδα. Ενδεικτικά, θα πρέπει να αναφερθούν οι επιστημονικές μελέτες, των Βρυχέα και Γαβρόγλου για τις απόπειρες μεταρρύθμισης της ανώτατης εκπαίδευσης, (Βρυχέα και Γαβρόγλου, 1982), των Καζαμία και Κασωτάκη (Καζαμίας-Κασωτάκης, 1986), των Κλάδη, Κοντιάδη και Πανούση για την μεταρρύθμιση του ελληνικού Πανεπιστημίου (Κλάδης, Κοντιάδης και Πανούσης, 2007), όπως του Λάππα για το Πανεπιστήμιο Αθηνών και τους φοιτητές του κατά τον 19^ο αι. (Λάππας, 2014), καθώς και του Μπουζάκη για την ιστορία της ελληνικής πανεπιστημιακής εκπαίδευσης. (Μπουζάκης, 2006 και 2008)

Παράλληλα, κατά τις τελευταίες ιδίως δεκαετίες έχει αρχίσει η ανάπτυξη ειδικευμένων επιστημονικών μελετών αναφορικά με την ιστορία των ελληνικών Πανεπιστημίων με έμφαση στα αρχαιότερα από αυτά. Πρώτο χρονολογικά αποτέλεσε αυτό του Μπίρη για την ιστορία του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου. (Μπίρης, 1957) Επίσης, του Κιντή για το Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών. (Κιντής, 1990)

Σημαντικό σταθμό αποτέλεσε η μονογραφία των Γαβρόγλου, Καραμανωλάκη και Μπάρκουλα για τα 100 χρόνια του Εθνικού Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. (Γαβρόγλου, Καραμανωλάκης, Μπάρκουλα, 2014) Το ίδιο έτος, κυκλοφόρησε και το βιβλίο του Πουλοβασίλη για το Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών. (Πουλοβασίλης, 2014) Επίσης, έναν χρόνο αργότερα κυκλοφόρησε το βιβλίο του Μπουζάκη για το Πανεπιστήμιο Πατρών (Μπουζάκης, 2015), ενώ πιο πρόσφατα έλαβε χώρα η έκδοση του βιβλίου της Μπάρκουλα για τα 100 χρόνια του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών. (Μπάρκουλα, 2020)

Εξίσου σημαντικοί σταθμοί για την ανάπτυξη της μελέτης της ιστορίας των ελληνικών Πανεπιστημίων αποτέλεσαν μία σειρά επιστημονικών άρθρων σε συλλογικούς τόμους. Ειδικότερα, του Καλαφάτη για το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο (Καλαφάτης, 1989), του Μαρκέτου για το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (Μαρκέτος, 1989), του Παναγιωτόπουλου για το Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών (Παναγιωτόπουλος, 2001), του Δασκαλοθανάση για την Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών (Δασκαλοθανάσης, 2004) και τέλος, του Καλαφάτη για το Πανεπιστήμιο Πειραιώς (Καλαφάτης 2009) και του Τσιλίρα για το Πανεπιστήμιο Πατρών. (Τσιλίρας, 2014)

Στο πλαίσιο της γενικότερης ανόδου του ενδιαφέροντος, τέλος, τόσο για την μελέτη της ιστορίας των ελληνικών Πανεπιστημίων, αλλά και ταυτόχρονα της ανάδειξης της σημασίας των πανεπιστημιακών ιστορικών αρχείων, θα πρέπει να αναφερθεί σειρά εκδηλώσεων για τις διάφορες επετείους ίδρυσης των ελληνικών Πανεπιστημίων. Ενδεικτικά, του Εθνικού Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών για τα 180 χρόνια του, όπως και του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου, καθώς και της Ανώτατης Σχολής Καλών Τεχνών. Επίσης, για τα 100 χρόνια του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών και του Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών. Επιπρόσθετα, για τα 90 χρόνια του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, καθώς και για τα

80 χρόνια του Πάντειου Πανεπιστημίου και του Πανεπιστημίου Πειραιώς. Τέλος, για τα 50 χρόνια του Πανεπιστημίου Πατρών και του Παραρτήματος Ιωαννίνων.¹

2.2 Ιστορική αναδρομή της ίδρυσης των ελληνικών Πανεπιστημίων

Μετά την ίδρυση του ανεξάρτητου ελληνικού κράτους το 1830, η οθωνική βασιλεία, από το 1832 μέχρι και το 1862, ασχολήθηκε επισταμένως με την οικοδόμηση κρατικών δομών ενός σύγχρονου συγκεντρωτικού ευρωπαϊκού κράτους. (Αγριαντώνη, 1991)

Στον χώρο της εκπαίδευσης, η ίδρυση Πανεπιστημίου αναμφίβολα αποτέλεσε μία από τις βασικότερες τομές της περιόδου της βασιλείας του Όθωνα στο πλαίσιο των κύριων στόχων της παροχής ανώτατης εκπαίδευσης στον ελληνικό πληθυσμό, κατάρτισης του επιστημονικού και διοικητικού προσωπικού της χώρας, αλλά και της μεταλαμπάδευσης της επίσημης εθνικής ιδεολογίας του νεοσύστατου ελληνικού κράτους. (Γαβρόγλου, Καραμανωλάκης, Μπάρκουλα, 2014)

Ειδικότερα, τον Απρίλιο του 1837, ιδρύθηκε το Πανεπιστήμιο Αθηνών, του πρώτου τόσο στην Ελλάδα όσο και στον χώρο της Ανατολικής Ευρώπης και των Βαλκανίων. Αρχικά, το νέο πανεπιστημιακό ίδρυμα ονομάστηκε «Οθώνειο» ενώ μετά την εκθρόνιση του Όθωνα το 1862 μετονομάστηκε σε Εθνικό, αποτελούμενο από 4

---

¹https://www.uoa.gr/anakoinoseis_kai_ekdiloseis/ekdiloseis_imerides_synedria/180_c_hronia_ekpa/, <https://www.ntua.gr/el/180-years-ntua>, <http://www.library.asfa.gr/askt/Documents/ta-nea-tis-bibliothkis/ekdiloseis/180-3c7ronia/drfile.2017-12-11.3825188107/view>, <https://www.aueb.gr/100>, <https://www2.aua.gr/el/info/ekdiloseis-gia-ton-eortasmo-ton-100-hronon-toy-gpa>, <https://www.dailythess.gr/90-chronia-apth-spania-ntokoumenta-mias-polis-mesa-sti-thessaloniki/>, http://pandemos.panteion.gr/index.php?op=photos&browse=80%20%CF%87%CF%81%CF%8C%CE%BD%CE%B9%CE%B1%20%CE%A0%CE%AC%CE%BD%CF%84%CE%B5%CE%B9%CE%BF_%CF%83%CF%84%CE%B9%CE%B3%CE%BC%CE%B9%CF%8C%CF%84%CF%85%CF%80%CE%BF&lang=el, <http://80years.unipi.gr/>, <https://www.upnet.gr/50years/>, http://old.uoi.gr/gr/about/50_years_uoi.php

Σχολές. Στη συνέχεια, το 1911 με αφορμή το κληροδότημα του Ιωάννη Δομπόλη και την επιθυμία του να ιδρυθεί στην Ελλάδα και δεύτερο πανεπιστήμιο το οποίο θα έφερε τιμητικά το όνομα του Ιωάννη Καποδίστρια, το Εθνικό Πανεπιστήμιο χωρίστηκε σε δύο Πανεπιστήμια: στο Εθνικό, το οποίο διατήρησε την Ιατρική και την Φυσικομαθηματική Σχολή και στο Καποδιστριακό, το οποίο συμπεριέλαβε τη Θεολογική, τη Νομική και τη Φιλοσοφική Σχολή. Το 1932, το Πανεπιστήμιο μετονομάστηκε επίσημα σε Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, προς τιμήν του Ιωάννη Καποδίστρια, του πρώτου Κυβερνήτη της Ελλάδας, ονομασία την οποία διατηρεί μέχρι και σήμερα.² (Γαβρόγλου, Καραμανωλάκης, Μπάρκουλα, 2014)

Παράλληλα, την ίδια χρονιά με την ίδρυση του Πανεπιστημίου Αθηνών έλαβε χώρα και η σύσταση του «Βασιλικού Σχολείου Τεχνών». Η μεγάλη δημοφιλία του σε συνδυασμό με τον κεντρικό στόχο των κυβερνήσεων του Χαρίλαου Τρικούπη προς την κατεύθυνση του γενικότερου εκσυγχρονισμού της χώρας και της έμφασης στην τεχνική εκπαίδευση, πέρα από τη θεωρητική εκπαίδευση που παρεχόταν από το Πανεπιστήμιο Αθηνών. Στο πλαίσιο αυτό, το 1887 το εν λόγω ακαδημαϊκό ίδρυμα προήχθη σε ανώτατη σχολή με την ονομασία «Σχολείο Βιομηχάνων Τεχνών», ενώ τέλος το 1914, αναγνωρίστηκε η ισοτιμία του με το Πανεπιστήμιο Αθηνών και απέκτησε την ονομασία η οποία διατηρείται μέχρι και σήμερα του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου, με το Πανεπιστήμιο Αθηνών, όπως ονομάστηκε από την πόλη του Μετσόβου της Ηπείρου την ιδιαίτερη πατρίδα των ευεργετών του Ευάγγελου Αβέρωφ, Νικόλαου Στουρνάρη και Μιχαήλ Τσοσίτσα, οι οποίοι διέθεσαν σημαντικά ποσά για την ανάπτυξη του.³ (Μπίρης, 1957)

Η επόμενη σημαντική περίοδος για τον χώρο της ανώτατης εκπαίδευσης στην Ελλάδα σημειώθηκε κατά την περίοδο του Μεσοπολέμου (1922-1940) με την ίδρυση του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης το 1926.⁴ Η ίδρυση του εν λόγω ανώτατου εκπαιδευτικού ιδρύματος σηματοδοτούσε την κύρια επιλογή των εκπροσώπων της βενιζελικής παράταξης ως προς την κάλυψη των εκπαιδευτικών αναγκών που προέκυψαν από τον υπερδιπλασιασμό της εδαφικής επικράτειας της

---

² https://www.uoa.gr/to_panepistimio/istoria_kai_prooptikes/

³ <https://www.ntua.gr/el/ntua/history-of-ntua>

⁴ <https://www.auth.gr/history/>

χώρας κατά τη δεκαετία 1912-1922, αλλά και των προσπαθειών ενσωμάτωσης στον εθνικό κορμό των πληθυσμών των λεγόμενων «Νέων Χωρών». (Μαρκέτος, 1989)

Εξίσου ενταγμένες στην κυρίαρχη φιλοσοφία του αστικού εκσυγχρονισμού του βενιζελικού πολιτικού στρατοπέδου με κύριους άξονες του την οικονομική ανάπτυξη, την πρόοδο της γεωργίας και της βιομηχανίας και του γενικότερου εκσυγχρονισμού της χώρας αποτέλεσε το γεγονός της ίδρυσης πληθώρας Σχολών κατά τη συγκεκριμένη χρονική περίοδο οι οποίες και απέκτησαν καθεστώς ιδρύματος ανώτατης εκπαίδευσης μεταγενέστερα. (Κωστής, 2018)

Ειδικότερα, το 1920 ιδρύθηκε η Ανώτατη Σχολή Εμπορικών Σπουδών,⁵ η οποία αρχικά υπαγόταν στο Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας, ενώ το 1926 λόγω των αυξημένων αναγκών της οικονομίας μετονομάστηκε σε Ανώτατη Σχολή Οικονομικών και Εμπορικών Επιστημών (ΑΣΟΕΕ). Στη συνέχεια, το 1939, η ΑΣΟΕΕ περιήλθε στην αρμοδιότητα του Υπουργείου Παιδείας, ενώ το ίδιο έτος αναγνωρίστηκε ως ισότιμη με το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών και το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο και τοποθετήθηκε ιεραρχικά μετά το τελευταίο. Τέλος, το 1989 η ΑΣΟΕΕ μετονομάστηκε σε Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, ονομασία που διατηρεί μέχρι και σήμερα. (Μπάρκουλα, 2020)

Την ίδια χρονιά, το 1920, ιδρύθηκε και η Ανώτατη Γεωπονική Σχολή Αθηνών (ΑΓΣΑ) προκειμένου να καλυφθούν οι ολοένα και αυξανόμενες αγροτικές ανάγκες της ελληνικής οικονομίας σε συνδυασμό και με την έλευση στην Ελλάδα ενός αριθμού πλέον του 1 εκ. προσφύγων, μετά την Μικρασιατική Καταστροφή του 1922, και των σημαντικών προσπαθειών του ελληνικού κράτους προς την κατεύθυνση της αγροτικής τους αποκατάστασης. Τέλος, το 1989, η ΑΓΣΑ μετεξελίχθηκε σε Γεωργικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, ενώ το 1995 μετονομάστηκε σε Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, ονομασία που διατηρεί μέχρι και σήμερα.⁶ (Παναγιωτόπουλος, 2001)

---

⁵<https://www.aueb.gr/el/content/%CE%B9%CF%83%CF%84%CE%BF%CF%81%CE%B9%CE%BA%CE%AE-%CE%B1%CE%BD%CE%B1%CE%B4%CF%81%CE%BF%CE%BC%CE%AE>

⁶ <https://www2.aua.gr/el/info/istoria>

Κατά το 1930, εκκίνησε τη λειτουργία της και η Πάντειος Ανώτατη Σχολή Πολιτικών Επιστημών με σημαντική συμβολή στην ίδρυσή της του Γεώργιου Φραγκούδη και του Αλέξανδρου Πάντου. Το 1936, η Πάντειος αναγνωρίστηκε ως ισότιμο εκπαιδευτικό ίδρυμα με τα άλλα λειτουργούντα Πανεπιστήμια, ενώ το 1939 η Σχολή μετονομάστηκε σε Πάντειο Ανώτατη Σχολή Πολιτικών Επιστημών και Δημοσίων Υπαλλήλων, με στόχο την εκπαίδευση και μετεκπαίδευση των δημοσίων υπαλλήλων. Τέλος, το 1989 η Σχολή μετονομάστηκε σε Πάντειο Πανεπιστήμιο Πολιτικών και Κοινωνικών Επιστημών, ονομασία που διατηρεί μέχρι και σήμερα.⁷

Τέλος, την ίδια χρονιά, το 1930 απέκτησε καθεστώς ανώτατης Σχολής, και η Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών (ΑΣΚΤ), καθώς σ' ένα πρώτο στάδιο τα μαθήματα ζωγραφικής διδάσκονταν στο ανωτέρω αναφερόμενο Βασιλικό Σχολείο των Τεχνών, ενώ με αφορμή την ανωτατοποίηση του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου ρυθμίστηκε και η λειτουργία της Ανώτατης Σχολής Καλών Τεχνών.⁸ (Δασκαλοθανάσης, 2004)

Η επιβολή της δικτατορίας του Ιωάννη Μεταξά (1936-1941) είχε ως αποτέλεσμα στον χώρο της εκπαίδευσης τον υπέρμετρο και ασφυκτικό έλεγχο των ανωτέρω πανεπιστημιακών ιδρυμάτων από το αυταρχικό μεταξικό κράτος. Η μόνη σημαντική εξέλιξη στον χώρο της ανώτατης εκπαίδευσης κατά τη συγκεκριμένη χρονική περίοδο αφορά το 1938 την ίδρυση της Σχολής Βιομηχανικών Σπουδών του μετέπειτα Πανεπιστημίου Πειραιά με ιδρυτικά μέλη τον Σύνδεσμο Ελλήνων Βιομηχάνων και τον Σύνδεσμο Ανωνύμων Εταιρειών Ελλάδος. Το 1945, η Σχολή μετονομάστηκε σε Ανωτέρα Σχολή Βιομηχανικών Σπουδών με σκοπό την κατάρτιση διοικητικών και οικονομικών στελεχών για την κάλυψη των αυξημένων αναγκών της μεταπολεμικής ελληνικής οικονομίας, ενώ το 1989 μετονομάστηκε σε Πανεπιστήμιο Πειραιώς, ονομασία που διατηρεί μέχρι και σήμερα.⁹ (Καλαφάτης, 2009)

Η χρονική περίοδος 1940-1949 με κορυφαία γεγονότα, όπως ο Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος (1940-1945) και η τριπλή Κατοχή της χώρας από την Γερμανία, την Ιταλία και την Βουλγαρία, η Απελευθέρωση τον Οκτώβριο του 1944, τα «Δεκεμβριανά» του

---

⁷ <https://www.panteion.gr/to-panepistimio/istoria-tou-panteiou/>

⁸ <http://www.asfa.gr/idrima/istoria>

⁹ <https://www.unipi.gr/unipi/el/istoria1.html>

1944 και η Συμφωνία της Βάρκιζας του Φεβρουαρίου του 1945, η περίοδος της «Λευκής Τρομοκρατίας» (1945-1946) και ο ελληνικός Εμφύλιος Πόλεμος (1946-1949), όπως ήταν αναμενόμενο, δεν αποτέλεσαν ιδιαίτερα ευνοϊκή χρονική συγκυρία για την περαιτέρω εξέλιξη της ανώτατης εκπαίδευσης στην Ελλάδα. Ειδικότερα, τα ανωτέρω αναφερόμενα πανεπιστημιακά ιδρύματα διέκοψαν τη λειτουργία τους κατά την περίοδο της Κατοχής, ενώ κατά την πρώτη μεταπολεμική περίοδο σημειώθηκε σημαντική κάμψη τους, λόγω τόσο των τεράστιων υλικών καταστροφών του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου, αλλά και των εμπειριών του ελληνικού Εμφυλίου Πολέμου. (Κωστής, 2018)

Κατά την πρώτη μετεμφυλιακή περίοδο, η διακυβέρνηση της χώρας από τις κεντρικές κυβερνήσεις του Νικόλαου Πλαστήρα και του Σοφοκλή Βενιζέλου (1950-1952) επέφερε σημαντικές επιπτώσεις στον χώρο της ανώτατης εκπαίδευσης με την επικράτηση ως επίσημης κρατικής ιδεολογίας της εθνικοφροσύνης και του αντικομμουνισμού με αποκορύφωμα τη διατήρηση από το Σύνταγμα του 1952, πολλών αντιδημοκρατικών και ανελεύθερων μέτρων της περιόδου 1936-1949 με αποτέλεσμα, μέσω της παράλληλης λειτουργίας του «παρασυντάγματος», τη συντηρητικοποίηση μεταξύ άλλων και των δομών των ανώτατων πανεπιστημιακών ιδρυμάτων της χώρας. (Αλιβιζάτος, 1975)

Ταυτόχρονα, όμως θα πρέπει να σημειωθεί ότι σε πλήρη αντίστιξη με το ανωτέρω συντηρητικό ακαδημαϊκό περιβάλλον, το φοιτητικό κίνημα πρωτοστάτησε τόσο στις ιδιαίτερα μαχητικές διαδηλώσεις για το Κυπριακό Ζήτημα της δεκαετίας του 1950, όσο και σε εκείνες της δεκαετίας του 1960 που συνδέθηκαν με τα αιτήματα εκδημοκρατισμού της χώρας. (Κωστής, 2018)

Παρά το ανωτέρω συντηρητικό ιδεολογικό πλαίσιο του επίσημου ελληνικού κράτους, ωστόσο, ιδιαίτερα ευνοϊκός παράγοντας για τον χώρο της ανώτατης εκπαίδευσης κατά τη συγκεκριμένη χρονική περίοδο αποτέλεσε η σημαντική οικονομική ανάπτυξη της χώρας κατά τις δεκαετίες 1950-1960, με την αλματώδη αύξηση του ΑΕΠ κατά 6% περίπου, ιδίως μετά το 1953 και την υποτίμηση της δραχμής από τον Σπυρίδωνα Μαρκεζίνη, Υπουργό Συντονισμού των κυβερνήσεων του Αλέξανδρου Παπάγου (1952-1955), ενώ εξίσου σημαντικό σταθμό αποτέλεσε η υπογραφή από τις κυβερνήσεις του Κωνσταντίνου Καραμανλή (1956-1963) της

Συμφωνίας Σύνδεσης της Ελλάδας με την ΕΟΚ το 1961. Επίσης, ιδιαίτερα ευνοϊκός παράγοντας αποτέλεσε και η δημογραφική αύξηση της χώρας κατά τη συγκεκριμένη χρονική περίοδο που συνακόλουθα οδήγησε σε αύξηση της ζήτησης για πανεπιστημιακές σπουδές στην Ελλάδα. (Ιορδάνογλου, 2003)

Όσον αφορά τα νέα πανεπιστημιακά ιδρύματα της μεταπολεμικής περιόδου, πρώτο χρονολογικά, και συγκεκριμένα το 1948, ήταν η Ανωτάτη Βιομηχανική Σχολή Θεσσαλονίκης, το σημερινό Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, βασισμένη στα πρότυπα της αντίστοιχης Βιομηχανικής Σχολής του Πειραιά, με κύριο στόχο την κάλυψη των αναγκών της μεταπολεμικής ελληνικής οικονομίας με έμφαση την ιδιαίτερα ευαίσθητη εθνικά Βόρειο Ελλάδα. (Κωστής, 2018) Το 1958, η Σχολή ανωτατοποιήθηκε, ενώ το 1989 μετονομάστηκε σε Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, ονομασία που διατηρεί μέχρι και σήμερα.¹⁰

Κατά τη δεκαετία του 1960, ιδιαίτερα σημαντική εξέλιξη αποτέλεσε η ίδρυση του τρίτου Πανεπιστημίου της χώρας, του Πανεπιστημίου Πατρών. Ήδη από το 1962 επί κυβερνήσεων Καραμανλή εκκίνησαν οι συζητήσεις για την ίδρυση του τρίτου Πανεπιστημίου της χώρας στην Πάτρα με κύριο σκοπό την αποτροπή της φοιτητικής μετανάστευσης και την ικανοποίηση της ολοένα και πιο αυξημένης ζήτησης για πανεπιστημιακές σπουδές στην χώρα και ιδίως στην ελληνική επαρχία. (Μπάρκουλα, 2020) Τελικά, υπό το ανωτέρω σκεπτικό, το Πανεπιστήμιο Πατρών ιδρύθηκε το 1964, κατά την περίοδο διακυβέρνησης της Ενώσεως Κέντρου του Γεωργίου Παπανδρέου (1963-1965) με σημαντικό τον ρόλο του υιού του Ανδρέα Παπανδρέου με την ιδιότητα του αναπληρωτή Υπουργού Συντονισμού.¹¹ (Τσιλίρας, 2014) και (Μπουζάκης, 2015)

Την ίδια χρονιά, το 1964, ιδρύθηκε και το Παράρτημα Ιωαννίνων, υπό την εποπτεία του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης διαθέτοντας 2 Σχολές τη Φιλοσοφική και τη Φυσικομαθηματική, ενώ το 1970 λειτούργησε ως Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων με κύριο στόχο την ικανοποίηση των ανωτέρω αναπτυξιακών και εκπαιδευτικών αναγκών της χώρας.¹² (Μπάρκουλα, 2020)

---

¹⁰ <https://www.uom.gr/about/istoria-toy-panepisthmioy-makedonias>

¹¹ <https://www.upatras.gr/upatras/about/history/>

¹² <https://www.uoi.gr/panepistimio/istoriki-anadromi/>

Η αμέσως επόμενη χρονική περίοδος τόσο της κυβέρνησης των «Αποστατών» του Στέφανου Στεφανόπουλου (1965-1967) όσο και της στρατιωτικής δικτατορίας των συνταγματαρχών (1967-1974) δεν συνοδεύτηκε από κάποια σημαντική εξέλιξη στον χώρο της ανώτατης εκπαίδευσης, ενώ αντίθετα ιδίως η τελευταία χρονική περίοδος σηματοδότησε μία ακόμα περίοδο ασφυκτικού ελέγχου των πανεπιστημιακών ιδρυμάτων από το επίσημο αυταρχικό κράτος. (Κωστής, 2018)

Ωστόσο, κατά τη συγκεκριμένη χρονική περίοδο αποφασίστηκε η ίδρυση του Πανεπιστημίου Κρήτης και του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης, τα οποία όμως ξεκίνησαν τη λειτουργία τους κατά την περίοδο της Μεταπολίτευσης. Ειδικότερα, το Πανεπιστήμιο Κρήτης ιδρύθηκε το 1973 με σκοπό την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη της Κρήτης.¹³ (Μπουζάκης, 2015) Επίσης, την ίδια χρονιά, ιδρύθηκε και το Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης με κύριο σκοπό την ανάπτυξη της συγκεκριμένης ακριτικής και ευαίσθητης εθνικά περιοχής, λόγω της ύπαρξης της μουσουλμανικής μειονότητας.¹⁴

Η περίοδος της Μεταπολίτευσης και της Γ΄ Ελληνικής Δημοκρατίας, η οποία εκκίνησε τον Ιούλιο του 1974 με την πτώση της Χούντας και την αποκατάσταση του δημοκρατικού πολιτεύματος αποτέλεσε ιδιαίτερα ευνοϊκή χρονική συγκυρία, καθώς σηματοδότησε την απαρχή της διακυβέρνησης της ΝΔ υπό τον Κωνσταντίνο Καραμανλή (1974-1981) η οποία προχώρησε σημαντικά στον τομέα του εκδημοκρατισμού της χώρας με την κατάργηση τόσο του καθεστώτος της βασιλείας, μετά το αποτέλεσμα του πολιτειακού δημοψηφίσματος του Δεκεμβρίου του 1974, όσο και του συνόλου των ανελεύθερων θεσμών και μέτρων της εμφυλιοπολεμικής περιόδου με την υιοθέτηση του νέου Συντάγματος του 1975 και του καθεστώτος της προεδρευόμενης κοινοβουλευτικής δημοκρατίας. (Αλιβιζάτος, 1975)

Στον οικονομικό τομέα, επίσης, συνεχίστηκε η αύξηση του ΑΕΠ αν και με μικρότερους ρυθμούς σε σχέση με τα προηγούμενα χρόνια, λόγω του ξεσπάσματος των

---

¹³ <https://www.uoc.gr/university/chronology>

¹⁴ <https://duth.gr/%CE%A0%CE%B1%CE%BD%CE%B5%CF%80%CE%B9%CF%83%CF%84%CE%AE%CE%BC%CE%B9%CE%BF/%CE%A4%CE%BF-%CE%8A%CE%B4%CF%81%CF%85%CE%BC%CE%AC-%CE%BC%CE%B1%CF%82>

δύο πετρελαϊκών κρίσεων του 1973 και του 1979 με δυσμενείς συνέπειες τόσο σε παγκόσμιο επίπεδο όσο και για την Ελλάδα. Ωστόσο, αναμφίβολα θετική εξέλιξη αποτέλεσε η επίσημη ένταξη της χώρας στην ΕΟΚ το 1981. (Ιορδάνογλου, 2003)

Όσον αφορά τον χώρο της πανεπιστημιακής εκπαίδευσης, η σημαντικότερη εξέλιξη αποτέλεσε, το 1977, η ίδρυση του Πολυτεχνείου Κρήτης, με κύριο σκοπό την περαιτέρω ανάπτυξη της πανεπιστημιακής τεχνικής εκπαίδευσης για την κάλυψη των αυξημένων αναγκών της ελληνικής οικονομίας, αλλά και της ενίσχυσης της περιφερειακής ανάπτυξης της χώρας.¹⁵

Η δεκαετία του 1980, σηματοδεύτηκε τόσο από τον περαιτέρω εκδημοκρατισμό της χώρας όσο και από την άνοδο του βιοτικού επιπέδου εκτεταμένων κοινωνικών στρωμάτων, μέσω της υιοθέτησης επεκτατικής δημοσιονομικής και κοινωνικής πολιτικής, ιδίως μετά την άνοδο των κυβερνήσεων του ΠΑΣΟΚ υπό τον Ανδρέα Παπανδρέου στην εξουσία (1981-1989), με αποτέλεσμα την ακόμα μεγαλύτερη ανάπτυξη του ακαδημαϊκού εκπαιδευτικού χάρτη. (Κωστής, 2018)

Σ' ένα πρώτο επίπεδο, θα πρέπει να αναφερθεί η ίδρυση, το 1983, των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (ΤΕΙ), ως μετεξέλιξη των Κέντρων Ανώτερης Τεχνολογικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης (ΚΑΤΕΕ), εκπαιδευτικών δομών, οι οποίες αποτέλεσαν την ανώτατη τεχνολογική εκπαίδευση στην Ελλάδα, μέχρι και την πλήρη κατάργησή τους το 2019. (Μπάρκουλα, 2020)

Παράλληλα, το 1984, ιδρύθηκαν το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας,¹⁶ με σκοπό την ακόμα μεγαλύτερης ανάπτυξης της αγροτικά ανεπτυγμένης Θεσσαλίας, καθώς και το Πανεπιστήμιο Αιγαίου,¹⁷ και το Ιόνιο Πανεπιστήμιο¹⁸ με κύρια στόχευση την ανάπτυξη των συγκεκριμένων νησιωτικών περιοχών της χώρας. (Κωστής, 2018)

---

¹⁵ <https://www.tuc.gr/index.php?id=history&L=928%27A%3D0>

¹⁶ <https://www.uth.gr/panepistimio/me-mia-matia/istoria>

¹⁷ <https://www.aegean.gr/%CE%B9%CF%83%CF%84%CE%BF%CF%81%CE%B9%CE%B1>

¹⁸ <https://ionio.gr/>

Αντίστοιχα ευνοϊκή χρονική συγκυρία για την ανάπτυξη της πανεπιστημιακής εκπαίδευσης αποτέλεσαν οι δεκαετίες 1990 και 2000, κατά την περίοδο των κυβερνήσεων της ΝΔ υπό τον Κωνσταντίνο Μητσοτάκη (1990-1993) και τον Κώστα Καραμανλή (2004-2009) και του ΠΑΣΟΚ υπό τον Ανδρέα Παπανδρέου (1993-1996), τον Κώστα Σημίτη (1996-2004) και τον Γιώργο Παπανδρέου (2009-2011), οι οποίες σε γενικές γραμμές σηματοδεύτηκαν από σημαντική οικονομική ανάπτυξη και άνοδο του γενικότερου βιοτικού επιπέδου, με αποκορύφωμα την ένταξη της Ελλάδας στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση και στην ευρωζώνη το 2001 με αποτέλεσμα την «έκρηξη» της πανεπιστημιακής εκπαίδευσης στην Ελλάδα με την ίδρυση πανεπιστημιακών ιδρυμάτων σχεδόν σε κάθε περιφέρεια της χώρας. (Κωστής, 2018)

Ειδικότερα, το 1991, ιδρύθηκε το Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο Αθηνών, το οποίο έφερε το όνομα του εθνικού ευεργέτη Παναγή Χαροκόπου, με κύριο στόχο την συμβολή στην περιφερειακή ανάπτυξη της χώρας.¹⁹ Παράλληλα, το 1992, λειτούργησε το Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο ΕΑΠ στην Πάτρα, γεγονός που αποτέλεσε αναμφίβολα καινοτομία, καθώς παρείχε προπτυχιακά και μεταπτυχιακά προγράμματα σπουδών με την ανάπτυξη και την αξιοποίηση του κατάλληλου εκπαιδευτικού υλικού και μεθόδων εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για πρώτη φορά σε πανεπιστημιακό επίπεδο στην Ελλάδα.²⁰ (Μπάρκουλα, 2020)

Στις αρχές της δεκαετίας του 2000 και ειδικότερα το 2000, ιδρύθηκε το Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου,²¹ το 2002 το Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας,²² και το 2005 το Διεθνές Πανεπιστήμιο Ελλάδος με έδρα τη Θεσσαλονίκη.²³ ολοκληρώνοντας την περιφερειακή χωρική επέκταση της ανώτατης εκπαίδευσης στην Ελλάδα, με την μοναδική εξαίρεση της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας. (Μπουζάκης, 2015)

Η οικονομική κρίση της περιόδου 2010-2019 με την υπαγωγή της χώρας στα προγράμματα δημοσιονομικής προσαρμογής, τα λεγόμενα «Μνημόνια», όπως ήταν

---

¹⁹ <https://www.hua.gr/index.php/el/university-3/deans-history>

²⁰ <https://www.eap.gr/to-eap/history/>

²¹ <https://www.uop.gr/axiki/istoria>

²² <https://www.uowm.gr/to-panepistimio/istoria/>

²³ <https://www.ihu.gr/about>

αναμενόμενο, επέδρασε ανασταλτικά και στον χώρο της ανώτατης εκπαίδευσης με κύρια χαρακτηριστικά γνωρίσματα τις σημαντικές οικονομικές περικοπές των κρατικών κονδυλίων για την παιδεία και χωρίς τη δημιουργία κάποιου νέου πανεπιστημιακού ιδρύματος, αλλά αντιθέτως τη διατύπωση προτάσεων για εκτεταμένες συγχωνεύσεις και καταργήσεις Πανεπιστημίων ή και Τμημάτων με κύριο γνώμονα την περιστολή των κρατικών δαπανών με αποκορύφωμα τους σχεδιασμούς του Σχεδίου «Αθηνά» κατά την περίοδο διακυβέρνησης της χώρας από την κυβέρνηση συνεργασίας ΝΔ-ΠΑΣΟΚ υπό τους Αντώνη Σαμαρά και Ευάγγελο Βενιζέλο (2012-2014). (Κωστής, 2018)

Η τελευταία χρονολογικά σημαντική εξέλιξη στον χώρο της ανώτατης εκπαίδευσης στην Ελλάδα σημειώθηκε κατά την περίοδο διακυβέρνησης του ΣΥΡΙΖΑ υπό τον Αλέξη Τσίπρα (2015-2019), με αιχμή του δόρατος την πλήρη κατάργηση των ΤΕΙ με την ενσωμάτωση τους στα ΑΕΙ, Ειδικότερα, κατά τη διετία 2018-2019, έλαβε χώρα η συγχώνευση των πρώην ΤΕΙ Ηπείρου με το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, των πρώην ΤΕΙ Ιονίων Νήσων με το Ιόνιο Πανεπιστήμιο, των πρώην ΤΕΙ Θεσσαλονίκης, Κεντρικής Μακεδονίας και Ανατολικής Μακεδονίας με το Διεθνές Πανεπιστήμιο Ελλάδας, των πρώην ΤΕΙ Δυτικής Μακεδονίας με το Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας, των πρώην ΤΕΙ Θεσσαλίας με το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, των πρώην ΤΕΙ Δυτικής Ελλάδας με το Πανεπιστήμιο Πατρών, των πρώην ΤΕΙ Πελοποννήσου τόσο με το Πανεπιστήμιο Πατρών όσο και με το Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου και τέλος των πρώην ΤΕΙ Στερεάς Ελλάδας με το ΕΚΠΑ, το Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών και το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας. Επίσης, αποφασίστηκε η δημιουργία 2 νέων Πανεπιστημίων, του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής,²⁴ μέσω της συγχώνευσης των πρώην ΤΕΙ Αττικής και Πειραιά και του Ελληνικού Μεσογειακού Πανεπιστημίου με την απορρόφηση των πρώην ΤΕΙ Κρήτης.²⁵ (Μπάρκουλα, 2020)

Τέλος, τυπικά το μοναδικό Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα που υπάρχει σήμερα στην Ελλάδα, μετά τις συγχωνεύσεις του 2018-2019, είναι η Ανώτατη Σχολή Παιδαγωγικής και Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (ΑΣΠΑΙΤΕ), η οποία ιδρύθηκε στην Αθήνα το 2002, ως διάδοχος της Σχολής Εκπαιδευτικών Λειτουργών Επαγγελματικής

---

²⁴ <https://www.uniwa.gr/>

²⁵ <https://hmu.gr/#>

και Τεχνικής Εκπαίδευσης (ΣΕΛΕΤΕ) και για την οποία εκκρεμεί ακόμα η ένταξη της σε κάποιο από τα ανωτέρω αναφερόμενα ελληνικά ΑΕΙ.²⁶ (Μπάρκουλα, 2020)

Συνεπώς, η ανωτέρω σύντομη ιστορική επισκόπηση της ιστορίας των πανεπιστημιακών ιδρυμάτων στην Ελλάδα, κατά την γνώμη μας, εξηγεί εύγλωττα τη σημασία της επιστημονικής συγκρότησης και της συστηματικής αξιοποίησης τόσο της μελέτης των ελληνικών Πανεπιστημίων όσο και των πανεπιστημιακών ιστορικών αρχείων των 24 ΑΕΙ της χώρας, καθώς αποτελούν σημαντικούς αρμούς των αλληλεπιδράσεων μεταξύ του επίσημου ελληνικού κράτους, της οικονομίας και της κοινωνίας από τον 19^ο αι. μέχρι και σήμερα.

2.3 Πανεπιστημιακά ιστορικά αρχεία του εξωτερικού

Τα Πανεπιστήμια ως θεσμός ιδρύθηκαν κατά την εποχή του Μεσαίωνα στην ευρωπαϊκή ήπειρο. Η ανάπτυξη πανεπιστημιακών ιστορικών αρχείων αποτέλεσε εξέλιξη που έλαβε χώρα ήδη από τον 19^ο αι., ενώ αναπτύχθηκε κατά τον 20^ό αι. ιδίως. Συνεπώς, κρίνεται σκόπιμη η παράθεση μελετών περίπτωσης των πανεπιστημιακών ιστορικών αρχείων των παλαιότερων Πανεπιστημίων της ευρωπαϊκής ηπείρου όσο και ενδεικτικών περιπτώσεων πανεπιστημιακών ιστορικών αρχείων από διάφορες περιοχές του κόσμου.

2.3.1. Πανεπιστήμιο της Μπολόνια²⁷

Το Πανεπιστήμιο της Μπολόνια είναι το παλαιότερο σε λειτουργία Πανεπιστήμιο του δυτικού κόσμου και το δεύτερο μεγαλύτερο στην Ιταλία. Το Πανεπιστήμιο της Μπολόνια αναφερόταν σε πηγές σύγχρονες του αυτοκράτορα της Αγίας Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας, Φρειδερίκου Α΄ ότι ιδρύθηκε το 1158. Κατά τον 19ο αιώνα, όμως, μια επιτροπή ιστορικών με επικεφαλής τον Ιωσήφ Καρντούτσι υπολόγισε την ίδρυση του παλαιότερα, στο 1088, μία χρονολογία που το καθιστά αναμφισβήτητα το μακροβιότερο Πανεπιστήμιο στον δυτικό κόσμο. Το Ιστορικό Αρχείο του Πανεπιστημίου της Μπολόνια διαθέτει σήμερα ένα πλούσιο τεκμηριωτικό

---

²⁶ <https://www.aspete.gr/>

²⁷ <https://www.unibo.it/en/university/campuses-and-structures/historical-archives>

υλικό χρονολογούμενο από το 1860 αναφορικά τόσο με τους φοιτητές όσο και το διδακτικό προσωπικό. Ενδεικτικά το αρχειακό υλικό περιλαμβάνει: φακέλους φοιτητών και πτυχιακών και μεταπτυχιακών εργασιών, αρχεία προόδων, μητρώα μαθημάτων, φακέλους, αρχεία των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, οικογενειών, προσώπων, φωτογραφικό υλικό κ.α.

2.3.2 Πανεπιστήμιο του Κέιμπριτζ²⁸

Το Πανεπιστήμιο του Κέιμπριτζ της Αγγλίας είναι το δεύτερο αρχαιότερο πανεπιστήμιο του αγγλόφωνου κόσμου και αναπτύχθηκε από μια ομάδα λογίων στην πόλη του Κέιμπριτζ, η οποία σχηματίστηκε πιθανότατα το 1209 από ακαδημαϊκούς που εγκατέλειψαν την Οξφόρδη, μετά από διαφωνία τους με τον ντόπιο πληθυσμό. Τα Ιστορικά Αρχεία του Πανεπιστημίου του Κέιμπριτζ είναι επιφορτισμένα με τη διαφύλαξη και διατήρηση των αρχείων του Πανεπιστημίου που χρονολογούνται από το 1266 έως σήμερα περιλαμβάνοντας διάφορα τεκμήρια των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, των καθηγητών, των φοιτητών κλπ.

2.3.3 Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης²⁹

Το Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης της Αγγλίας αποτελεί το πιο παλιό Πανεπιστήμιο του αγγλόφωνου κόσμου. Αν και η ακριβής ημερομηνία ίδρυσης του Πανεπιστημίου δεν είναι γνωστή, εντούτοις υπάρχουν ιστορικές πηγές οι οποίες αναφέρουν ορισμένες μορφές διδασκαλίας ήδη από 1096. Τα Ιστορικά Αρχεία του Πανεπιστημίου της Οξφόρδης διαθέτουν μία μεγάλη συλλογή αρχειακών τεκμηρίων που χρονολογούνται ήδη από τον 13^ο αι. και φθάνουν έως τις ημέρες μας. Ειδικότερα, το αρχειακό υλικό περιλαμβάνει καταστατικούς χάρτες, νομοθετήματα και τίτλους ιδιοκτησίας, αρχεία πρυτανικών αρχών και των υπολοίπων οργάνων διοίκησης του Πανεπιστημίου, καθηγητών, φοιτητών κλπ.

---

²⁸ <https://www.lib.cam.ac.uk/collections/departments/manuscripts-university-archives/subject-guides/university-archives>

²⁹ <https://www.bodleian.ox.ac.uk/universityarchives/history>

2.3.4 Πανεπιστήμιο του Εδιμβούργου³⁰

Το Πανεπιστήμιο του Εδιμβούργου της Σκωτίας ιδρύθηκε το 1582 και είναι ένα από τα παλαιότερα Πανεπιστήμια της Σκωτίας και ανάμεσα στα μεγαλύτερα και πιο διακεκριμένα Πανεπιστήμια του Ηνωμένου Βασιλείου. Τα Ιστορικά Αρχεία του Πανεπιστημίου του Εδιμβούργου διαθέτουν αρχειακά τεκμήρια καλύπτοντας το σύνολο των πτυχών δραστηριοποίησης του Πανεπιστημίου από την ίδρυσή του το 1582 έως σήμερα.

2.3.5 Trinity College του Δουβλίνου³¹

Το Trinity College του Δουβλίνου της Ιρλανδίας ιδρύθηκε το 1592. Τα Ιστορικά Αρχεία του Trinity College περιέχουν τεκμήρια από την ίδρυσή του στα τέλη του 16ου αι. μέχρι σήμερα, παρέχοντας πολύτιμες πληροφορίες ακαδημαϊκού, ερευνητικού, αλλά και διοικητικού περιεχομένου.

2.3.6 Πανεπιστήμιο των Παρισίων³²

Το Πανεπιστήμιο των Παρισίων της Γαλλίας, περισσότερο γνωστό ως Σορβόννη, αποτέλεσε ένα από τα πρώτα Πανεπιστήμια που ιδρύθηκαν στην Ευρώπη. Ιδρύθηκε μεταξύ 1160 και 1250. Με την ανάπτυξη της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στα μεταπολεμικά χρόνια στη Γαλλία, το 1970 το Πανεπιστήμιο διαιρέθηκε σε δεκατρία αυτόνομα ιδρύματα. Τα Ιστορικά Αρχεία του Πανεπιστημίου των Παρισίων καλύπτουν μία ευρεία ποικιλία αρχειακών τεκμηρίων άρρηκτα συνδεδεμένων τόσο με την ιστορία του ίδιο του Πανεπιστημίου όσο και του γαλλικού κράτους.

---

³⁰ <https://www.ed.ac.uk/information-services/library-museum-gallery/crc/collections/archives/edinburgh-university-archives>

³¹ <https://www.tcd.ie/library/research-collections/subject-strengths/archives.php>

³² <https://www.sorbonne-universite.fr/en/university/history-and-heritage/archives>

2.3.7 Πανεπιστήμιο της Χαϊδελβέργης³³

Το Πανεπιστήμιο της Χαϊδελβέργης της Γερμανίας είναι δημόσιο Πανεπιστήμιο που εδρεύει στη Χαϊδελβέργη του κρατιδίου της Βάδης-Βυρτεμβέργης, στη νοτιοδυτική Γερμανία. Ιδρύθηκε το 1386 και είναι το παλαιότερο Πανεπιστήμιο στην χώρα. Τα Ιστορικά Αρχεία του Πανεπιστημίου της Χαϊδελβέργης διαθέτουν σημαντικό αρχειακό πλούτο που σχετίζεται με την ιστορία τόσο της πόλης όσο και του Πανεπιστημίου της Χαϊδελβέργης.

2.3.8 Πανεπιστήμιο της Βιέννης³⁴

Το Πανεπιστήμιο της Βιέννης της Αυστρίας είναι ένα δημόσιο Πανεπιστήμιο που ιδρύθηκε από τον δούκα Ροδόλφο Δ΄ το 1365, όντας έτσι το παλαιότερο Πανεπιστήμιο ολόκληρου του γερμανόφωνου κόσμου. Το Ιστορικό Αρχείο του Πανεπιστημίου της Βιέννης είναι υπεύθυνο για τη διάσωση και τη διατήρηση του τεκμηριωτικού υλικού της ιστορίας του Πανεπιστημίου.

2.3.9 Πανεπιστήμιο Χάρβαρντ³⁵

Το Πανεπιστήμιο Χάρβαρντ των ΗΠΑ βρίσκεται στην πόλη Κέιμπριτζ της Πολιτείας της Μασαχουσέτης. Είναι το παλαιότερο Πανεπιστήμιο των ΗΠΑ. Ιδρύθηκε το 1636 με το όνομα New College (Νέο Κολέγιο) με πρότυπο τα παλιά αγγλικά πανεπιστήμια. Το 1639 πήρε το όνομα Κολέγιο Χάρβαρντ (Harvard College) από τον πρώτο ευεργέτη του, έναν νεαρό κληρικό με το όνομα Τζον Χάρβαρντ, απόφοιτο του Κολεγίου στο Κέιμπριτζ, ο οποίος κληροδότησε στο κολέγιο 400 βιβλία και 779 λίρες. Τα Ιστορικά Αρχεία του Πανεπιστημίου του Χάρβαρντ που ιδρύθηκαν το 1851 διαθέτουν και διασώζουν τεκμηριωτικό υλικό από τις περισσότερες από 800 διοικητικές, ακαδημαϊκές και ερευνητικές μονάδες του Πανεπιστημίου Χάρβαρντ.

---

³³ <https://www.heidelberg.edu/offices/archives>

³⁴ <https://bibliothek.univie.ac.at/archiv/en/aufgaben.html>

³⁵ <https://library.harvard.edu/collections/harvards-institutional-history-and-records>

2.3.10 Πανεπιστήμιο Πρίνστον³⁶

Το **Πανεπιστήμιο Πρίνστον** των ΗΠΑ βρίσκεται στην πόλη Πρίνστον της Πολιτείας του Νιου Τζέρσεϊ. Ιδρύθηκε το έτος 1746 στην πόλη Ελίζαμπεθ του Νιου Τζέρσεϊ με την επωνυμία «Κολέγιο του Νιου Τζέρσεϊ». Δέκα χρόνια αργότερα μεταφέρθηκε στο Πρίνστον, αλλά μετονομάστηκε σε «Πανεπιστήμιο Πρίνστον» μόλις το 1896. Τα Ιστορικά Αρχεία του Πανεπιστημίου του Πρίνστον είναι στεγασμένα στη Βιβλιοθήκη Seeley G. Mudd και αποτελούνται από πάνω από 15.000 τεκμήρια τόσο σε έντυπη όσο και σε ηλεκτρονική μορφή αναφορικά με την ιστορία του Πανεπιστημίου του Πρίνστον.

2.3.11 Πανεπιστήμιο του Σίδνεϋ³⁷

Το **Πανεπιστήμιο του Σίδνεϊ** της Αυστραλίας είναι ένα δημόσιο πανεπιστήμιο. Ιδρύθηκε το 1850 και αποτέλεσε και το πρώτο πανεπιστήμιο της. Τα Ιστορικά Αρχεία του Πανεπιστημίου του Σίδνεϋ ιδρύθηκαν το 1954, και περιλαμβάνουν ένα πλούσιο τεκμηριωτικό υλικό από τα αρχεία της Συγκλήτου, του Ακαδημαϊκού Συμβουλίου και άλλων διοικητικών δομών του Πανεπιστημίου.

2.3.12 Πανεπιστήμιο McGill³⁸

Το **Πανεπιστήμιο McGill** του Καναδά είναι δημόσιο Πανεπιστήμιο που βρίσκεται στο Μόντρεαλ του Κεμπέκ του Καναδά. Το Πανεπιστήμιο ιδρύθηκε το 1821 κατά τη διάρκεια της βρετανικής αποικιακής περιόδου και φέρει το όνομα του Τζέιμς ΜακΓκίλ, επιφανούς εμπόρου από τη Γλασκώβη της Σκωτίας, ο οποίος δώρισε χρήματα για τη δημιουργία του πανεπιστημίου. Τα Ιστορικά Πανεπιστημιακά Αρχεία του McGill ιδρύθηκαν το 1962 και αποτελούνται από πάνω από 18.000 ιστορικά τεκμήρια, συνδεδεμένα με την ιστορία του εν λόγω Πανεπιστημίου.

---

³⁶ <https://library.princeton.edu/special-collections/topics/princeton-university-history>

³⁷ <https://www.sydney.edu.au/archives/access-the-archives.html>

³⁸ <https://www.mcgill.ca/historicalcollections/archives>

2.4 Πανεπιστημιακά ιστορικά αρχεία στην Ελλάδα

Η ίδρυση ιστορικών αρχείων πανεπιστημιακών ιδρυμάτων στις χώρες του εξωτερικού αποτελεί ένα φαινόμενο πολύ σύνηθες με επιτυχημένες περιπτώσεις λειτουργίας τέτοιων ιστορικών αρχείων σε ΗΠΑ, Μ. Βρετανία, χώρες της ΕΕ, Καναδά, Αυστραλία κλπ. (Κλωθάκη-Φασιά, 2021)

Ωστόσο, η ίδρυση στην Ελλάδα αντίστοιχων πανεπιστημιακών ιστορικών αρχείων αποτελεί σχετικά νέα εξέλιξη και δεν αφορά την πλειοψηφία των ελληνικών πανεπιστημιακών ιδρυμάτων, αλλά κυρίως τα λεγόμενα πιο ιστορικά πανεπιστημιακά ιδρύματα, εκείνα δηλαδή που πέρα από το Εθνικό Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών που ιδρύθηκε κατά τον 19ο αι., λειτούργησαν στα δύο πρώτα τρίτα του 20^{ου} αι. και άρα συνακόλουθα όχι τόσο τα νεότερα πανεπιστημιακά ιδρύματα που ιδρύθηκαν από την περίοδο της Μεταπολίτευσης και έπειτα.

Συνεπώς, οργανωμένα ιστορικά αρχεία διαθέτουν τα λεγόμενα ιστορικά Πανεπιστήμια, όπως το Εθνικό Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, το Πανεπιστήμιο Πατρών, το Πάντειο Πανεπιστήμιο, η Γεωπονική Σχολή Αθηνών και το Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο Αθηνών. Εξαιρέσεις νεότερων Πανεπιστημίων, υπό την έννοια ότι ιδρύθηκαν κατά την περίοδο της Μεταπολίτευσης και έπειτα, και τα οποία λειτουργούν πανεπιστημιακό ιστορικό αρχείο αποτελούν το Πανεπιστήμιο Κρήτης και το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας.

Σημαντική έλλειψη από τα λεγόμενα ιστορικά πανεπιστήμια αποτελεί κατά την γνώμη μου το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο το οποίο δεν έχει ένα ενιαίο πανεπιστημιακό ιστορικό αρχείο των διαφόρων Σχολών και Τμημάτων του, στερώντας από τη σύγχρονη έρευνα πολύτιμες πληροφορίες αναφορικά τόσο με την εξέλιξη των πανεπιστημιακών τεχνικών σπουδών όσο και με την πορεία της γενικότερης ανάπτυξης και τεχνικής ανασυγκρότησης της χώρας από τον 19^ο αι. μέχρι και σήμερα. Ωστόσο, διάφορα αρχειακά ιστορικά τεκμήρια του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου υπάρχουν

διάσπαρτα στις διάφορες Σχολές του και στα Τμήματα του, καθώς και στη Βιβλιοθήκη και στο Κέντρο Πληροφόρησης του.³⁹

Εξίσου σημαντική έλλειψη, κατά την γνώμη μου, επίσης αποτελεί η μη ύπαρξη αρχείου από τα δύο ιστορικά πανεπιστημιακά ιδρύματα που σχετίζονται με την οικονομική επιστήμη, δηλαδή την πρώην ΑΣΟΕΕ, πλέον Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών,⁴⁰ και την Ανώτατη Βιομηχανική Σχολή Πειραιά, πλέον Πανεπιστήμιο Πειραιώς,⁴¹ στερώντας από τη σύγχρονη έρευνα πολύτιμες πληροφορίες αναφορικά με την ανάπτυξη και τον εκσυγχρονισμό της ελληνικής οικονομίας και κοινωνίας κατά τον 20^ο αι.

Παράλληλα, θα πρέπει να επισημανθεί ότι αρκετά πανεπιστημιακά ιδρύματα τα οποία έχουν Τμήματα Ιστορίας ή και Τμήματα Αρχειονομίας, Βιβλιοθηκονομίας και Μουσειολογίας διαθέτουν συλλογές τοπικών ιστορικών αρχείων, μουσείων και λοιπών τεκμηρίων, όπως το Ιόνιο Πανεπιστήμιο,⁴² το Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης,⁴³ και το Πανεπιστήμιο Αιγαίου,⁴⁴ χωρίς όμως την ύπαρξη επίσημης δομής πανεπιστημιακού ιστορικού αρχείου, αλλά λειτουργούν στα πλαίσια των εκάστοτε Βιβλιοθηκών και των Κέντρων Πληροφόρησης τους.

2.4.1 Ιστορικό Αρχείο του Εθνικού Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών⁴⁵

Το Ιστορικό Αρχείο του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (Ι.Α.Ε.Κ.Π.Α.) στεγάζεται σε ένα μεσοπολεμικό κτίριο ιδιοκτησίας του Πανεπιστημίου, κληροδότημα του Κ. Κριεζή, στην οδό Σκουφά 45. Ιδρύθηκε το 1991

---

³⁹ <http://lib.ntua.gr/>

⁴⁰ <https://www.aueb.gr/el/content/chronology-opa>

⁴¹ <https://www.unipi.gr/unipi/el/istoria1.html>

⁴² <https://ionio.gr/gr/university/museum-ionio/>

⁴³ <https://www.he.duth.gr/>

⁴⁴ <https://www.aegean.gr/%CE%B9%CF%83%CF%84%CE%BF%CF%81%CE%B9%CE%BA%CF%8C-%CE%B1%CF%81%CF%87%CE%B5%CE%AF%CE%BF>

⁴⁵ <http://www.archive.uoa.gr/>

και αποτελεί ερευνητικό και διοικητικό κέντρο του Πανεπιστημίου. Το αρχείο του ΕΚΠΑ έως το 1991 βρισκόταν κατεσπαρμένο σε πολλά κτίρια, σε όσα αντιστοίχως είχε διασπαρθεί το Πανεπιστήμιο Αθηνών κατά τη σταδιακή γιγάντωσή του, από την ίδρυσή του το 1837 μέχρι τις μέρες μας. Από το 1992, το Ιστορικό Αρχείο του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, στεγασμένο πλέον, έχει αναλάβει τη συγκέντρωση και ταξινόμηση του αρχειακού του υλικού των ετών 1837-1970, τη συγκρότηση ηλεκτρονικών καταλόγων, καθώς και τη ψηφιοποίηση του αρχείου του.

Σκοπός του Ιστορικού Αρχείου του Εθνικού Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών είναι η διάσωση, η σύγχρονη οργάνωση και η διαχείριση του αρχειακού υλικού από την ίδρυση του Πανεπιστημίου Αθηνών (1837). Το υλικό αυτό αποτελεί μια ευρεία ερευνητική υποδομή για τη μελέτη της ιστορίας του Πανεπιστημίου Αθηνών και της ελληνικής και ευρωπαϊκής ιστορίας γενικότερα. Η συλλογή του Ιστορικού Αρχείου του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (περίπου 2.000.000 τεκμήρια) είναι επισκέψιμη στους χώρους του. Σε αυτό το πλαίσιο, το Ιστορικό Αρχείο του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών λειτουργεί ως κέντρο ιστορικής έρευνας διαθέτοντας μια μικρή βιβλιοθήκη, ένα αναγνωστήριο και μια κεντρική αίθουσα για σεμινάρια και εκδηλώσεις.

Οι αρχειακές συλλογές είναι οργανωμένες σε σειρές δεμένων βιβλίων και σε σειρές φακέλων με λυτά έγγραφα.

Οι αρχειακές συλλογές αποτελούνται από:

Α) τέσσερα από τα μεγαλύτερα και σημαντικότερα σε πληροφοριακή ύλη διοικητικά αρχεία του Πανεπιστημίου Αθηνών (Συγκλήτου, Πρωτοκόλλου, Εθιμοτυπίας –κυρίως δημοσιεύματα και φωτογραφικό υλικό-, Αρχείο Διεύθυνσης Σχολών).

Β) τα αρχεία που τήρησαν οι γραμματείες των πέντε Σχολών του Πανεπιστημίου Αθηνών (Θεολογική, Νομική, Ιατρική, Φιλοσοφική, Φυσικομαθηματική).

Γ) προσωπικά αρχεία Καθηγητών του Πανεπιστημίου Αθηνών. Τα αρχεία αυτά είναι πολύτιμα, καθώς προστιθέμενα στον πανεπιστημιακό πλούτο παρέχουν εξαιρετικά σημαντικές πληροφορίες για την ακαδημαϊκή και ευρύτερη επιστημονική ιστορία μας. Προς την κατεύθυνση του εμπλουτισμού αυτής της πολύτιμης και σπάνιας συλλογής στοχεύουν οι συντονισμένες προσπάθειες του Ιστορικού Αρχείου και των Ομότιμων Καθηγητών, προκειμένου να εντοπιστούν και να απογραφούν όσο το δυνατόν περισσότερα προσωπικά αρχεία. Η ανταπόκριση είναι άμεση και θερμή, δεδομένο που

εγγυάται ότι σύντομα στο υπάρχον σχετικό αρχειακό υλικό θα προστεθούν και νέα προσωπικά αρχεία Καθηγητών του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Δ) φωτογραφικό, ηχητικό και κινηματογραφικό υλικό από εκδηλώσεις του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Ε) συλλογή προσωπογραφιών των Καθηγητών του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Στην αρχειακή συλλογή του Ιστορικού Αρχείου του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών συμπεριλαμβάνονται επίσης το υλικό που προέρχεται από: α) την Εφορεία του Αιγινητείου Νοσοκομείου, β) την Εφορεία του Πανεπιστημιακού Ναού των Εισοδίων της Θεοτόκου και Αγίας Βαρβάρας (Καπνικαρέας), γ) την Πανεπιστημιακή Λέσχη, δ) το Μαράσλειο Διδασκαλείο Δημοτικής Εκπαίδευσης. Τέλος, στόχος του Ιστορικού Αρχείου του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών είναι να συγκεντρωθεί κάθε τεκμήριο και κάθε μαρτυρία που σχετίζεται με το φοιτητικό κίνημα και τη δράση του.

2.4.2 Ιστορικό Αρχείο του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης⁴⁶

Το Ιστορικό Αρχείο του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (ΑΠΘ) ιδρύθηκε στη Φιλοσοφική Σχολή τα πρώτα χρόνια της λειτουργίας της και συγκροτήθηκε από τον καθηγητή της Νεοελληνικής Ιστορίας Απόστολο Βακαλόπουλο, λίγες δεκαετίες αργότερα.

Το Ιστορικό Αρχείο του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης στεγάζεται σε ειδική αίθουσα του Σπουδαστηρίου Νεότερης και Σύγχρονης Ιστορίας στον 4ο όροφο του νέου κτιρίου της Φιλοσοφικής Σχολής. Οι συλλογές του Ιστορικού Αρχείου του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης που αποκτήθηκαν είτε από δωρεές είτε από αγορές αφορούν πρωτότυπα ιστορικά έγγραφα, φωτοαντίγραφα εγγράφων ή χειρόγραφων, εφημερίδες, ιστορικούς χάρτες, μικροφίλμ καθώς και σπάνια έντυπα διαφόρων αρχείων και βιβλιοθηκών –ελληνικών και ξένων–, σχετικά με τη νεότερη και τη σύγχρονη ελληνική ιστορία.

---

⁴⁶ https://old.auth.gr/museums_archives/istoriko

Συγκεκριμένα, το Ιστορικό Αρχείο του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης μεταξύ άλλων περιλαμβάνει: φύλλα της εφημερίδας Ερμής και λοιπών εφημερίδων της Θεσσαλονίκης (της περιόδου 1876-1901), έντυπα καταστατικά, κανονισμούς, λογοδοσίες συμβουλίων, εκθέσεις πεπραγμένων της Φιλοπτώχου Αδελφότητας, του Φιλεκπαιδευτικού Συλλόγου και άλλων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, νοσοκομείων και κοινωφελών σωματείων, συντεχνιών, αδελφοτήτων της Θεσσαλονίκης (των ετών 1872-1917), φωτογραφίες χειρόγραφων και εγγράφων από βιβλιοθήκες και αρχεία του Αγίου Όρους, των Αθηνών του Αρχείου Καποδίστρια, έγγραφα από το Αρχείο Μάμουκα (των ετών 1822-1835), πρωτότυπα λυτά έγγραφα από τη Σύρο και τη Σιάτιστα (17ου-20ού αι.), ιδιωτικά έγγραφα από τη Θάσο και τη Μακεδονία (της περιόδου 1797-1904) και 6 τουρκικά έγγραφα, μεταξύ των οποίων και ένα φερμάνι του σουλτάνου Μαχμούτ Β΄ για τη Θάσο (της 10ης Ιουνίου 1810).

Στο Ιστορικό Αρχείο του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης ανήκουν και 100 περίπου ιστορικοί και γεωφυσικοί χάρτες (της Ευρώπης, της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας και των ελληνικών περιοχών) των μέσων και νεότερων χρόνων, και 170 τόμοι φωνογραφημένων σπανίων περιηγητικών κειμένων και ιστορικών πραγματειών του 16ου-19ου αι. Υπάρχει επίσης σημαντικός αριθμός μικροταινιών από χειρόγραφα, έγγραφα και σπάνια έντυπα διαφόρων βιβλιοθηκών και αρχείων, καθώς και μια συλλογή με αποκόμματα ελληνικών και ξένων εφημερίδων και περιοδικών της περιόδου 1968-1974 που αναφέρονται στον απανταχού απόδημο ελληνισμό.

Τέλος, στις συλλογές του Ιστορικού Αρχείου του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης πρόσφατα, με πρωτοβουλία του ομότιμου καθηγητή Βασίλη Κόντη, προστέθηκε και το Αρχείο του Μίλτου Σπυρομήλιου. Το συγκεκριμένο αρχείο περιέχει πλούσιο υλικό, πρωτότυπο αλλά κυρίως χειρόγραφα αντίγραφα εγγράφων του Αρχείου του ελληνικού Υπουργείου των Εξωτερικών, τα οποία αναφέρονται στην ιστορία της Αλβανίας και της Βορείου Ηπείρου μέχρι την τρίτη δεκαετία του 20ού αι.

2.4.3 Ιστορικό Αρχείο του Πανεπιστημίου Πατρών⁴⁷

Η συλλογή Ιστορικό Αρχείο Πανεπιστημίου Πατρών συλλέγει και διαθέτει τεκμήρια από την πενήνταχρονη ιστορία του Πανεπιστημίου Πατρών. Στόχος είναι να συγκεντρωθεί υλικό μνήμης της εξέλιξης και της προόδου του Πανεπιστημίου Πατρών, από τη σύλληψη της ιδέας για τη δημιουργία ενός νέου πόλου γνώσης της χώρας έως τη σημερινή εποχή ενός Πανεπιστημίου που υπηρετεί την αριστεία στην εκπαίδευση και την έρευνα, τη δημιουργία και τον πολιτισμό. Η συλλογή απαρτίζεται από τεκμήρια που προέρχονται από διαφορετικές πηγές, όπως το Ιστορικό Αρχείο του Πανεπιστημίου Πατρών, τις Συλλογές της Βιβλιοθήκης και Κέντρου Πληροφόρησης και άλλων Διοικητικών Υπηρεσιών, τα προσωπικά αρχεία μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας κλπ. Σημαντική στην ανάπτυξη της συλλογής είναι επίσης η συνεισφορά του Μουσείου Τύπου της ΕΣΗΕΠΗΝ και του Εθνικού Οπτικοακουστικού Αρχείου.

Η ενότητα των αρχείων ήχου περιλαμβάνει τα αρχεία ομιλιών που έχουν δοθεί σε διάφορες περιστάσεις στο Πανεπιστήμιο Πατρών (εορτασμούς, αναγορεύσεις, τον θεσμό του Πολιτικού Βήματος, κλπ.), μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται οι ομιλίες των Γλαύκου Κληρίδη, Yasset Arafat, Βασίλη Λυσσαρίδη, Κώστα Αξελού, Σταύρου Ψυχάρη, Μίκη Θεοδωράκη, Κωνσταντίνου Μητσοτάκη, κ.α. Τα αρχεία αυτά προέρχονται από τις καταγραφές τους σε μαγνητικές ταινίες κοινού τύπου και έχουν ψηφιοποιηθεί. Οι πρωτότυπες κασέτες ανήκουν στο Ιστορικό Αρχείο του Πανεπιστημίου Πατρών και φυλάσσονται στην Αρχαιοθήκη της Βιβλιοθήκης και Κέντρου Πληροφόρησης του Πανεπιστημίου Πατρών.

2.4.4 Ιστορικό Αρχείο του Πανεπιστημίου Κρήτης⁴⁸

Το Ιστορικό Αρχείο του Πανεπιστημίου Κρήτης (Ι.Α.ΠΑ.Κ.) συνιστά υπηρεσία της Βιβλιοθήκης του Πανεπιστημίου Κρήτης και αποσκοπεί στη συγκέντρωση και

---

⁴⁷ <https://diogeneia.library.upatras.gr/upatras-archive>

⁴⁸ <https://www.lib.uoc.gr/info/absrv/rare/barch/?styl=>

διάσωση κάθε είδους τεκμηρίων που αφορούν στην ιστορία και τη σημερινή φυσιογνωμία του Πανεπιστημίου Κρήτης. Το Ιστορικό Αρχείο του Πανεπιστημίου Κρήτης (Ι.Α.ΠΑ.Κ.) άρχισε να οργανώνεται και να συλλέγει υλικό την άνοιξη του 2002. Το Ι.Α.ΠΑ.Κ εδρεύει στη Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Κρήτης στο Ρέθυμνο.

Το Ιστορικό Αρχείο του Πανεπιστημίου Κρήτης στο μικρό διάστημα λειτουργίας του έχει κατορθώσει να συλλέξει το εξής αρχειακό υλικό:

- Τμήμα του αρχείου της Διοικούσας Επιτροπής του Πανεπιστημίου Κρήτης (πρόκειται για μικρό τμήμα της πρώτης περιόδου λειτουργίας του Πανεπιστημίου)
- Σειρά Οδηγών Σπουδών που εκδόθηκαν από τις Σχολές και τα Τμήματα του Πανεπιστημίου Κρήτης (σχεδόν πλήρης)
- Επετηρίδες, Απολογισμοί, Εκθέσεις αξιολόγησης και άλλα έντυπα που εκδόθηκαν από το Πανεπιστήμιο Κρήτης
- Παλαιά Γραπτά εξετάσεων που έχουν προσφέρει αρκετοί καθηγητές του Πανεπιστημίου Κρήτης
- Συλλογή Γ. Β. Δρανδάκη (έγγραφα από το προσωπικό του αρχείο, που αφορούν στις προσπάθειες των τοπικών φορέων του Ρεθύμνου για την ίδρυση και τη στήριξη του Πανεπιστημίου Κρήτης κατά τη δεκαετία του 1970). Ευγενική προσφορά του ίδιου
- Συλλογή τοπικών εφημερίδων με δημοσιεύματα που αφορούν στις προσπάθειες ίδρυσης του Πανεπιστημίου Κρήτης κατά την περίοδο 1972-1975. Ευγενική προσφορά του Ν. Παδουβά
- Μικρή συλλογή φωτογραφιών από εκδηλώσεις και δραστηριότητες του Πανεπιστημίου Κρήτης. Σημαντικό τμήμα της συλλογής που αφορά ιδιαίτερα στις φοιτητικές δραστηριότητες των πρώτων χρόνων του Πανεπιστημίου Κρήτης αποτελεί ευγενική προσφορά των Άννας Παπαδάκη και Σέβης Μπουλαλά
- Μικρή συλλογή από αφίσες και προγράμματα εκδηλώσεων (συνεδρίων, διαλέξεων, κλπ.) του Πανεπιστημίου Κρήτης
- Συλλογή φοιτητικών εντύπων, προκηρύξεων, αφισών. Μεγάλο μέρος της συλλογής αποτελεί ευγενική προσφορά των Σέβης Μπουλαλά, Παρασκευά Ματάλα και Μαρίζας Νταϊφά

- Σημαντικά αποκτήματα του Ι.Α.ΠΑ.Κ αποτελούν το Βιβλίο Πρακτικών του Διοικητικού Συμβουλίου του Συλλόγου Φοιτητών Φιλοσοφικής της περιόδου 1984-1986 και το Βιβλίο Ταμείου του ίδιου Συλλόγου της περιόδου 1979-1987
- Συλλογή φοιτητικών περιοδικών και εφημερίδων του Πανεπιστημίου Κρήτης (οι σειρές των τευχών δεν είναι πλήρεις σε όλους τους τίτλους):

2.4.5 Ιστορικό Αρχείο του Παντείου Πανεπιστημίου⁴⁹

Στο Ίδρυμα εντάσσεται το Μουσείο «Γεώργιος Φραγκούδης». Η συλλογή του Μουσείου αποτελείται από τεκμήρια που φωτίζουν την πορεία του Παντείου Πανεπιστημίου από την ίδρυσή του το 1930 έως σήμερα και συγκροτούν ένα πολύτιμο αρχείο. Ειδικότερα, έγγραφα που αφορούν την ίδρυση και τα εγκαίνια της Σχολής το 1930, τα πρώτα προγράμματα σπουδών, φάκελοι φοιτητών από το 1930 και εξής, πλούσιο φωτογραφικό υλικό, διοικητικά και άλλα έγγραφα, βιβλία, πίνακες ζωγραφικής, λιθογραφίες, γλυπτά, μετάλλια, μακέτες, κ.ά. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον έχουν ορισμένα προσωπικά αντικείμενα του Αλέξανδρου Πάντου, που έχουν παραχωρηθεί ως χρησιδάνειο από την Ιστορική και Λαογραφική Εταιρεία Αχαρνών (Ι.Λ.Ε.Α.). Στο Μουσείο του Παντείου Πανεπιστημίου εντάσσεται και το Ιστορικό Αρχείο του.

2.4.6 Ιστορικό Αρχείο του Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών⁵⁰

Το Ιστορικό Αρχείο του Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών αποτελείται από τα αρχεία των Ακαδημαϊκών Αρχών, των Συλλογικών Οργάνων και Επιτροπών, το αρχείο των Τμημάτων και Εργαστηρίων, το αρχείο της Διοίκησης, το αρχείο της Οικονομικής Υπηρεσίας και του Λογιστηρίου, το αρχείο Σπουδών και Φοιτητικής Μέριμνας, το αρχείο Προσωπικού, το αρχείο Υποθέσεων και ευελπιστούμε στο μέλλον το αρχείο των Καθηγητών και των Διευθυντών- Πρυτάνεων.

⁴⁹ <https://www.panteion.gr/erevna/mouseio/>

⁵⁰ https://www.aua.gr/gr/arxeio/gr/aua_files/arxeioG1.html

Το Ιστορικό Αρχείο του Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών περιλαμβάνει στοιχεία που αφορούν την οργάνωση, λειτουργία και εξέλιξη του Ιδρύματος και εξυπηρετούν ταυτόχρονα τις άμεσες, πρακτικές και λειτουργικές, ανάγκες του Πανεπιστημίου. Πέρα από αυτό όμως παρουσιάζει μεγάλο ενδιαφέρον από την πλευρά της Ιστορίας της Ελληνικής Εκπαίδευσης, καθόσον αφορά το πρώτο μεγάλο ίδρυμα Γεωπονικής Παιδείας στην Ελλάδα και είναι το τρίτο κατά σειρά αρχαιότητας Πανεπιστήμιο της χώρας. Ακόμη αποτελεί κομμάτι της Ιστορίας του Ελληνικού κράτους, αφού έπαιξε αποφασιστικό ρόλο στη χάραξη της γεωργικής πολιτικής και σε όλα τα μεγάλα γεγονότα της Ιστορίας, από τη Μικρασιατική Καταστροφή και μετά (αγροτική μεταρρύθμιση, εποικιστικό πρόγραμμα, αποκατάσταση προσφύγων, οργάνωση συνεταιρισμών, εκσυγχρονισμός της παραγωγής, έρευνα για την καλύτερη απόδοση και ποιότητα των γεωργικών και κτηνοτροφικών προϊόντων). Ακόμη ευτύχησε να συνδυάσει την πολύχρονη πορεία του ως ίδρυμα, με σημαντικές προσωπικότητες όχι μόνο της Γεωπονικής επιστήμης αλλά γενικότερα της Πολιτικής και Κοινωνικής ζωής της Ελλάδος όπως ο Σ. Χασιώτης, Π. Αναγνωστόπουλος, Σ. Παπανδρέου, Α. Σίδερης, Κ. Ισαακίδης, Π. Κουτσομητόπουλος, Ι. Δημακόπουλος, Ν. Ρουσσόπουλος, Β. Κριμπάς, Χ. Ευελπίδης, Ι. Σαρεγιάννης κλπ.

2.4.7 Ιστορικό Αρχείο του Χαροκόπειου Πανεπιστημίου Αθηνών⁵¹

Σκοπός του Ιστορικού Αρχείου του Χαροκόπειου Πανεπιστημίου Αθηνών είναι η διαφύλαξη και προβολή των τεκμηρίων αυτών που ταυτίζονται με την πορεία του Ιστορικού Αρχείου του Χαροκόπειου Πανεπιστημίου Αθηνών, η οποία συνδέεται άμεσα με την προαγωγή της επιστημονικής γνώσης και τη βελτίωση της οικονομικής, πολιτιστικής και κοινωνικής ανάπτυξης της χώρας.

Στόχος του Ιστορικού Αρχείου του Χαροκόπειου Πανεπιστημίου Αθηνών είναι:

1) Η συγκέντρωση, οργάνωση, επεξεργασία και διάχυση με τη χρήση σύγχρονων τεχνολογιών πληροφόρησης των τεκμηρίων του Ιστορικού Αρχείου του Χαροκόπειου

---

⁵¹<https://istorikoarxeiohua.wordpress.com/%CF%84%CE%BF-%CE%B1%CF%81%CF%87%CE%B5%CE%AF%CE%BF/>

Πανεπιστημίου Αθηνών που αναφέρονται στην περίοδο 1929-1990 και σχετίζονται με την ιστορία του ιδρύματος μέχρι την λειτουργία του ως πανεπιστημιακό ίδρυμα.

2) Η συγκέντρωση, οργάνωση, επεξεργασία και διάχυση στο κοινό με τη χρήση σύγχρονων τεχνολογιών πληροφόρησης οποιουδήποτε υλικού (έντυπου, ηλεκτρονικού, οπτικοακουστικού) που σχετίζεται με το πανεπιστήμιο (π.χ. συνέδρια, ημερίδες, εκδηλώσεις κλπ.). Για τη συγκέντρωση του υλικού αυτού, η Βιβλιοθήκη και Κέντρο Πληροφόρησης συνεργάζεται με το Γραφείο Δημοσίων Σχέσεων του Ιδρύματος. Τμήμα του Ιστορικού Αρχείου του Χαροκόπειου Πανεπιστημίου Αθηνών βρίσκεται και στα Γενικά Αρχεία του Κράτους (ΓΑΚ).⁵²

2.4.8 Ιστορικό Αρχείο του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας⁵³

Το Αρχείο Οπτικοακουστικών Μαρτυριών δημιουργήθηκε το 2001 στο πλαίσιο του Εργαστηρίου Κοινωνικής Ανθρωπολογίας. Από το Δεκέμβριο 2018 στεγάζεται στο Εργαστήριο Ιστορίας. Σκοπός του είναι να λειτουργήσει ως «Τράπεζα Μνήμης» όπου θα καταχωρούνται ηχογραφημένες και βιντεοσκοπημένες αφηγήσεις ζωής καθώς και φωτογραφικό και αρχειακό υλικό, ώστε να διασωθούν για τις μελλοντικές γενιές σημαντικές πτυχές της βιωμένης ιστορίας και να διατεθούν στο ευρύτερο κοινό για ερευνητικούς και εκπαιδευτικούς σκοπούς. Οι συλλογές του Αρχείου προέρχονται από έρευνες που πραγματοποιούνται από ερευνητές ερευνητικών προγραμμάτων, από προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς φοιτητές του Τμήματος Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Κοινωνικής Ανθρωπολογίας, από συνεργάτες των Εργαστηρίων Κοινωνικής Ανθρωπολογίας και Ιστορίας, από τα μέλη της Ομάδας Προφορικής Ιστορίας κλπ.

Το Αρχείο περιέχει 27 συλλογές και πάνω από 1000 ηχογραφημένες ή βιντεοσκοπημένες συνεντεύξεις. Για κάθε συλλογή υπάρχει μια σύντομη περιγραφή και ένας συνοπτικός πίνακας, στον οποίο αναγράφονται οι βασικές πληροφορίες σχετικά με τους συντελεστές κάθε συνέντευξης, τη χρονική διάρκεια, τα μέσα και το φορμάτ αποθήκευσης, τους ειδικούς όρους χρήσης και τα συνοδευτικά υλικά. Για κάθε συνέντευξη υπάρχει το αρχικό ηχητικό ή βιντεοσκοπημένο αρχείο καθώς και τα αντίγραφά του, μια περίληψη, ένα ημερολόγιο του ερευνητή, ένα δελτίο πληροφορητή

⁵² <https://greekarchivesinventory.gak.gr/index.php/u-127>

⁵³ <https://www.ha.uth.gr/index.php?page=oral-archive>

και τα παραχωρητήρια με τα οποία οι αφηγητές και αφηγήτριες παρέδωσαν τη συνέντευξη του στο Αρχείο. Σε πολλές συνεντεύξεις υπάρχουν και συμπληρωματικά τεκμήρια (φωτογραφίες, βιντεοταινίες, σκαναρισμένο υλικό κλπ.).

Τέλος, θα πρέπει να επισημανθεί ότι στα Γενικά Αρχεία του Κράτους (ΓΑΚ) υπάρχει μέρος των αρχείων του Πολυτεχνείου Κρήτης,⁵⁴ του Τεχνολογικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος Μεσολογγίου,⁵⁵ και του Τεχνολογικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος Καβάλας.⁵⁶

---

⁵⁴ <https://greekarchivesinventory.gak.gr/index.php/bm2p-dh2w-hq27>

⁵⁵ <https://greekarchivesinventory.gak.gr/index.php/yapb-ppqd-5zam>

⁵⁶ <https://greekarchivesinventory.gak.gr/index.php/brhd-9af2-f2xd>

Κεφάλαιο 3.Υλοποίηση-Εφαρμογή

3.1. Αρχείο Δικαστικού Τμήματος του Εθνικού Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών

Το Αρχείο του Δικαστικού Τμήματος του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (1960-2003), περιέχει δικογραφίες υποθέσεων που είχαν υπό την επιμέλεια τους οι δικηγόροι του ΕΚΠΑ, ερωτήματα παρέδρων καθώς και το αρχείο της γραμματείας του Δικαστικού Τμήματος του ΕΚΠΑ.

3.2. Πρόσκτηση του αρχείου

Το Αρχείο του Δικαστικού Τμήματος του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών αρχικά βρισκόταν αταξινόμητο σε χώρο της Νομικής Σχολής στην οδό Σόλωνος στο Κολωνάκι. Η παραλαβή του εκ μέρους του Ιστορικού Αρχείου του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών έλαβε χώρα το 2016, και μεταφέρθηκε μέσα σε κιβώτια στους υπόγειους χώρους της Α΄ Φοιτητικής Εστίας του Πανεπιστημίου Αθηνών (Α΄ ΦΕΠΑ) στην οδό Ούλοφ Πάλμε στην Πανεπιστημιούπολη Ζωγράφου, οι οποίοι είχαν ανακαινιστεί επ΄ ευκαιρία των Ολυμπιακών Αγώνων της Αθήνας του 2004, και στους οποίους φυλάσσεται μέχρι και σήμερα σημαντικό μέρος του των αρχειακών συλλογών του Ιστορικού Αρχείου του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών.

3.3. Στάδιο 1: Απεγκιβωτισμός

Αρχικά, σε ένα πρώτο στάδιο, μετά από συζήτηση με τους υπευθύνους του Ιστορικού Αρχείου του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών και σύντομη ανάλυση του σκοπού της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας μου, αποφασίσαμε από κοινού να ασχοληθώ με το Δικαστικό Αρχείο του ΕΚΠΑ, το οποίο

προσέφερε τα πλεονεκτήματα ότι ήταν αταξινόμητο και ότι ο όγκος των Φακέλων του δεν ήταν ιδιαίτερα μεγάλος.

Κατόπιν, έλαβε χώρα η αφαίρεση των Φακέλων, οι οποίοι ήταν στοιβαγμένοι και αταξινόμητοι σε ραφιέρες στους υπόγειους χώρους της Α΄ ΦΕΠΑ. Η εν λόγω διαδικασία διήρκεσε περίπου 1 εβδομάδα, όπου και σε συνεργασία με τους υπεύθυνους του Ιστορικού Αρχείου του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, οι Φάκελοι μεταφέρθηκαν σε μία αίθουσα όπου και θα φυλάσσονταν μέχρι την ολοκλήρωση της ταξινόμησης και της οριστικής τοποθέτησής τους σε μία ενιαία αίθουσα του αρχειοστασίου.

3.4.Στάδιο 2: Ταξινόμηση

3.4.1. Σειρά: Φραγκούλης

Σε ένα πρώτο στάδιο, αντικείμενο ταξινόμησης αποτέλεσαν **οι υποθέσεις του δικηγόρου Φραγκούλη.**

Στον Φάκελο με τίτλο “Γενικά επιδόματα” υπήρχαν υποθέσεις αγωγών εναντίον του ΕΚΠΑ από διαφόρους διοικητικούς υπαλλήλους, αλλά και μέλη Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (ΕΔΠ) και Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (ΕΤΕΠ) του ΕΚΠΑ. Ειδικότερα, υπήρχαν υποθέσεις αγωγών για την μη καταβολή των επιδομάτων επικίνδυνης και ανθυγιεινής εργασίας, του οικογενειακού επιδόματος, λόγω γάμου ή απόκτησης τέκνων, του επιδόματος χειριστών Η/Υ, του επιδόματος παραγωγικότητας, καθώς και του επιδόματος θέσεων ευθύνης για τους προϊσταμένους Τμημάτων των διοικητικών υπηρεσιών του ΕΚΠΑ.

Στον Φάκελο “Αγωγές για την καταβολή εφημεριών” υπήρχαν υποθέσεις για την μη καταβολή αμοιβών εφημεριών του ιατρικού και παραϊατρικού προσωπικού των Πανεπιστημιακών Νοσοκομείων του ΕΚΠΑ πχ. Αιγινήτειου, Αρεταίειου κλπ.

Στον Φάκελο ‘‘Αγωγές για την καταβολή αυξήσεων και αποδοχών’’ υπήρχαν υποθέσεις αγωγών εναντίον του ΕΚΠΑ από διάφορους διοικητικούς υπαλλήλους, αλλά και μέλη Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (ΕΔΠ) και Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (ΕΤΕΠ) του ΕΚΠΑ, λόγω της μη καταβολής μισθολογικών αυξήσεων και της συνακόλουθης μη αλλαγής μισθολογικών ή και βαθμολογικών κλιμακίων ή της μη αύξησης των μισθολογικών αποδοχών τους μέσω της Αυτόματης Τιμαριθμικής Αναπροσαρμογής (ΑΤΑ), μετά την απόκτηση προπτυχιακών, μεταπτυχιακών ή και διπλωματικών διπλωμάτων σπουδών ή και λόγω της συμπλήρωσης χρόνων προϋπηρεσίας.

Στον Φάκελο ‘‘Διάφορα θέματα’’ υπήρχαν διάφορων ειδών υποθέσεις, όπως για παράδειγμα αγωγές του ΕΚΠΑ εναντίον του Δήμου Ζωγράφου για θέματα χρεώσεων δημοτικών τελών, καθώς και για διάφορες υποθέσεις κληρονομιών. Επίσης, περιλαμβάνονταν αγωγή αποζημίωσης ιδιώτη για φθορές αυτοκινήτου από πτώση μαντρότοιχου της Ιατρικής Σχολής του ΕΚΠΑ, αγωγή ιδιώτη για την μη καταβολή πληρωμής για αγορασθέντα μηχανήματα, αγωγή ιδιώτη για την παραβίαση του μισθωτηρίου συμβολαίου για τη μίσθωση του κυλικείου του Τμήματος Βιολογίας του ΕΚΠΑ, αγωγή αποζημίωσης ιδιώτη για λόγους ψυχικής οδύνης από τον θάνατο της κόρης και αδερφής του στο Αρεταίειο Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο κλπ.

3.4.2. Σειρά: Σάσσαλος

Σε ένα δεύτερο στάδιο, αντικείμενο ταξινόμησης αποτέλεσαν οι υποθέσεις του δικηγόρου Σάσσαλου.

Στον Φάκελο ‘‘Έφεση’’ υπήρχαν υποθέσεις εφέσεων του ΕΚΠΑ εναντίον ιδιωτών και εταιρειών μετά την πρωτόδικη δικαίωσή τους αναφορικά με την αναπροσαρμογή μισθωμάτων και την απόδοση μίσθιων, εφέσεις για αποφάσεις έγκρισης μετάθεσης, απόσπασης και μετάταξης υπαλλήλων, εφέσεις για την αποδοχή της πλήρωσης θέσης μελών ΔΕΠ, εφέσεις για τη δικαίωση καταβολής διαφοράς αποδοχών και εφέσεις για την μη αναγνώριση ακίνητης ιδιοκτησίας στο ΕΚΠΑ.

Στον Φάκελο “Αιτήσεις ακυρώσεως” υπήρχαν υποθέσεις αιτήσεων ακυρώσεως του ΕΚΠΑ σχετικά με τη μη μεταγραφή φοιτητών από διάφορα Πανεπιστήμια τόσο του εξωτερικού, όπως Πολωνίας, Ιταλίας, Πρίστινας Κοσόβου κλπ. όσο και του εσωτερικού, όπως Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης κλπ. σε Σχολές και Τμήματα του ΕΚΠΑ.

Επίσης, υπήρχαν υποθέσεις αιτήσεων ακυρώσεως για την αναστολή απομάκρυνσης καθηγητή της Ιατρικής Σχολής του ΕΚΠΑ για πειθαρχικούς λόγους, καθώς και για την απόφαση της ίδιας Σχολής του ΕΚΠΑ περί δωρεάν χορήγησης διδακτικών βιβλίων ή και άλλων βοηθημάτων προς άπορους φοιτητές. Επίσης, υπήρχαν υποθέσεις αιτήσεων ακυρώσεως, λόγω μισθολογικών διακρίσεων μεταξύ υπαλλήλων του κλάδου ΔΕ δακτυλογράφων και υπαλλήλων του κλάδου χειριστών Η/Υ και της μη καταβολής μισθολογικών διαφορών και επιδομάτων. Επιπρόσθετα, υπήρχαν αιτήσεις ακυρώσεως διορισμών μελών ΔΕΠ σε θέσεις καθηγητή, αναπληρωτή καθηγητή, επίκουρου καθηγητή και λέκτορα. Επίσης, υπήρχαν υποθέσεις αιτήσεων ακυρώσεως για μεταθέσεις, αποσπάσεις και μετατάξεις των διοικητικών υπαλλήλων του ΕΚΠΑ, για τη χορήγηση άδειας άσκησης ιδιωτικού έργου επ’ αμοιβή, καθώς και για ακυρώσεις διορισμών προϊσταμένων και διευθυντών των διοικητικών Υπηρεσιών του ΕΚΠΑ. Τέλος, υπήρχαν υποθέσεις αιτήσεων ακυρώσεως για την μη καταβολή μισθωμάτων ή την αναπροσαρμογή των μίσθιων, καθώς και για την αναστολή απαλλοτρίωσης χώρου υπέρ του ΕΚΠΑ.

3.4.3. Σειρά: Κωστάκης

Σε ένα τρίτο στάδιο, αντικείμενο ταξινόμησης αποτέλεσαν **οι υποθέσεις του δικηγόρου Κωστάκη.**

Στον Φάκελο “Αγωγές για την καταβολή επιδόματος θέσης ευθύνης” υπήρχαν υποθέσεις αγωγών διοικητικών υπαλλήλων του ΕΚΠΑ και ειδικότερα διευθυντών και προϊσταμένων των διοικητικών υπηρεσιών του Πανεπιστημίου για την μη καταβολή των επιδομάτων θέσεων ευθύνης, λόγω διαφόρων καθυστερήσεων των οικονομικών υπηρεσιών του ΕΚΠΑ.

Στον Φάκελο “Αγωγές για την καταβολή διαφορών αποδοχών” υπήρχαν υποθέσεις αγωγών διοικητικών υπαλλήλων του ΕΚΠΑ, αλλά και μελών Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (ΕΔΠ) και Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (ΕΤΕΠ) του ΕΚΠΑ για την μη καταβολή διαφορών αποδοχών, λόγω αλλαγής μισθολογικών ή και βαθμολογικών κλιμακίων μετά την απόκτηση προπτυχιακών, μεταπτυχιακών ή και διπλωματικών διπλωμάτων σπουδών ή και λόγω της συμπλήρωσης χρόνων προϋπηρεσίας.

Στον Φάκελο “Αγωγές για την καταβολή εφημεριών” υπήρχαν υποθέσεις για την μη καταβολή αμοιβών εφημεριών του ιατρικού και παραϊατρικού προσωπικού των Πανεπιστημιακών Νοσοκομείων του ΕΚΠΑ πχ. Αιγινήτειου, Αρεταίειου κλπ.

Στον Φάκελο “Αγωγές για την αναπροσαρμογή μισθώματος και αποδόσεως μίσθιου” υπήρχαν υποθέσεις αγωγών του ΕΚΠΑ εναντίον εταιρειών και ιδιωτών για την καθυστέρηση καταβολής μισθωμάτων, αλλά και για την αναπροσαρμογή των μισθωμάτων των κτηρίων ιδιοκτησίας του ΕΚΠΑ, καθώς και αγωγές έξωσης μισθωτών.

Στον Φάκελο “Αγωγές για την καταβολή επιδόματος επικίνδυνης και ανθυγιεινής εργασίας” υπήρχαν υποθέσεις αγωγών εναντίον του ΕΚΠΑ από διάφορους διοικητικούς υπαλλήλους, αλλά και μέλη Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (ΕΔΠ) και Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (ΕΤΕΠ) του ΕΚΠΑ για την μη καταβολή του εν λόγω επιδόματος λόγω του ότι δεν θεωρούνταν το ειδικότερο είδος της εργασιακής τους απασχόλησης ότι ενέπιπτε στις διατάξεις περί επικίνδυνης και ανθυγιεινής εργασίας.

Στον Φάκελο “Αγωγές για την καταβολή οικογενειακών επιδομάτων” υπήρχαν υποθέσεις αγωγών εναντίον του ΕΚΠΑ από διάφορους διοικητικούς υπαλλήλους, αλλά και μέλη Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (ΕΔΠ) και Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (ΕΤΕΠ) του ΕΚΠΑ για την καθυστερημένη καταβολή του εν λόγω επιδόματος μετά τη σύναψη γάμου ή και της απόκτησης τέκνων.

Στον Φάκελο “Αγωγές για την καταβολή αποδοχών” υπήρχαν υποθέσεις αγωγών εναντίον του ΕΚΠΑ από διαφόρους διοικητικούς υπαλλήλους, αλλά και μέλη Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (ΕΔΠ) και Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (ΕΤΕΠ) του ΕΚΠΑ για την μη καταβολή δεδουλευμένων αποδοχών από συμβάσεις εργασίας ορισμένου χρόνου ή συμβάσεις έργου.

Στον Φάκελο “Διάφορα” υπήρχαν υποθέσεις αγωγών τόσο του ΕΚΠΑ εναντίον ιδιωτών και επιχειρήσεων όσο και από ιδιώτες και εταιρείες εναντίον του ΕΚΠΑ για εξώσεις από μισθωμένα κτήρια ιδιοκτησίας του ΕΚΠΑ, αγωγές για την μη καταβολή οφειλόμενων μισθωμάτων, για την μη καταβολή ασφαλιστικών εισφορών, για την μη καταβολή δεδουλευμένων για έκτακτη διδασκαλία σε Τμήματα του ΕΚΠΑ, για τη μη καταβολή συγγραφικών και πνευματικών δικαιωμάτων, για την ανακοπή κατασχέσεων κλπ.

3.4.4. Σειρά: Κουντούρης

Σε ένα τέταρτο στάδιο, αντικείμενο ταξινόμησης αποτέλεσαν **οι υποθέσεις του Κουντούρη.**

Στον Φάκελο “Αγωγές για την αναπροσαρμογή μισθώματος και αποδόσεως μίσθιου” υπήρχαν υποθέσεις αγωγών του ΕΚΠΑ εναντίον εταιρειών και ιδιωτών για την καθυστέρηση καταβολής μισθωμάτων, αλλά και για την αναπροσαρμογή των μισθωμάτων των κτηρίων ιδιοκτησίας του ΕΚΠΑ, καθώς και αγωγές εξώσης μισθωτών, αγωγές για εξόφληση οφειλών, καθώς και αγωγές για κατασχέσεις λόγω οφειλών.

Στον Φάκελο “Αγωγές για την καταβολή οικογενειακών επιδομάτων” υπήρχαν υποθέσεις αγωγών εναντίον του ΕΚΠΑ από διαφόρους διοικητικούς υπαλλήλους, αλλά και μέλη Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (ΕΔΠ) και Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (ΕΤΕΠ) του ΕΚΠΑ για την καθυστερημένη καταβολή του εν λόγω επιδόματος μετά τη σύναψη γάμου ή και της απόκτησης τέκνων.

Στον Φάκελο “Αγωγές για επικίνδυνη και ανθυγιεινή εργασία” υπήρχαν υποθέσεις αγωγών εναντίον του ΕΚΠΑ από διαφόρους διοικητικούς υπαλλήλους, αλλά και μέλη Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (ΕΔΠ) και Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (ΕΤΕΠ) του ΕΚΠΑ για την μη καταβολή του εν λόγω επιδόματος λόγω του ότι δεν θεωρούνταν το ειδικότερο είδος της εργασιακής τους απασχόλησης ότι ενέπιπτε στις διατάξεις περί επικίνδυνης και ανθυγιεινής εργασίας.

Στον Φάκελο “Αγωγές για την καταβολή υπερωριών και νυχτερινής εργασίας” υπήρχαν υποθέσεις αγωγών εναντίον του ΕΚΠΑ από διαφόρους διοικητικούς υπαλλήλους, αλλά και μέλη Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (ΕΔΠ) και Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (ΕΤΕΠ) του ΕΚΠΑ για την μη καταβολή του εν λόγω επιδόματος, καθώς και των υπερωριών, λόγω του ότι δεν προβλεπόταν για το ειδικότερο είδος της εργασιακής τους απασχόλησης η καταβολή ούτε υπερωριών ούτε και επιδόματος νυχτερινής εργασίας.

Στον Φάκελο “Αγωγές για την καταβολή πρόσθετης αμοιβής και πρόσθετων παροχών όπως δώρων Πάσχα και Χριστουγέννων” υπήρχαν υποθέσεις αγωγών εναντίον του ΕΚΠΑ από διαφόρους διοικητικούς υπαλλήλους, αλλά και μέλη Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (ΕΔΠ) και Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (ΕΤΕΠ) του ΕΚΠΑ για την μη καταβολή των δώρων Πάσχα και Χριστουγέννων, λόγω του ότι δεν προβλεπόταν για το ειδικότερο είδος της εργασιακής τους απασχόλησης η καταβολή των δώρων Πάσχα και Χριστουγέννων, εφόσον απασχολούνταν με συμβάσεις έργου.

Στον Φάκελο “Διάφορα” υπήρχαν υποθέσεις αγωγών εναντίον του ΕΚΠΑ για την καταβολή μισθολογικών αυξήσεων σε μέλη ΔΕΠ, καθώς και για έτερα μισθολογικά ζητήματα μελών ΔΕΠ. Επίσης, υπήρχαν αγωγές για την ακύρωση της εκλογής καθηγητών, αναπληρωτών καθηγητών, επίκουρων καθηγητών και λεκτόρων μελών ΔΕΠ διαφόρων Τμημάτων του ΕΚΠΑ.

3.4.5. Σειρά: Καραγεωργίου

Σε ένα πέμπτο στάδιο, αντικείμενο ταξινόμησης αποτέλεσαν **οι υποθέσεις του δικηγόρου Καραγεωργίου.**

Στον Φάκελο με τίτλο “Διαφορές αποδοχών” υπήρχαν υποθέσεις αγωγών εναντίον του ΕΚΠΑ από διαφόρους διοικητικούς υπαλλήλους, αλλά και μέλη Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (ΕΔΠ) και Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (ΕΤΕΠ) του ΕΚΠΑ για την μη καταβολή διαφορών αποδοχών, λόγω αλλαγής μισθολογικών ή και βαθμολογικών κλιμακίων μετά την απόκτηση προπτυχιακών, μεταπτυχιακών ή και διπλωματικών διπλωμάτων σπουδών ή και λόγω της συμπλήρωσης χρόνων προϋπηρεσίας.

Στον Φάκελο με τίτλο “Γενικά επιδόματα” υπήρχαν υποθέσεις αγωγών εναντίον του ΕΚΠΑ από διαφόρους διοικητικούς υπαλλήλους, αλλά και μέλη Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (ΕΔΠ) και Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (ΕΤΕΠ) του ΕΚΠΑ. Ειδικότερα, υπήρχαν υποθέσεις αγωγών για την μη καταβολή των επιδομάτων επικίνδυνης και ανθυγιεινής εργασίας, του οικογενειακού επιδόματος, λόγω γάμου ή απόκτησης τέκνων, του επιδόματος χειριστών Η/Υ, του επιδόματος παραγωγικότητας, καθώς και του επιδόματος θέσεων ευθύνης για τους διευθυντές και τους προϊσταμένους Τμημάτων των διοικητικών υπηρεσιών του ΕΚΠΑ.

Στον Φάκελο “Αποζημιώσεις” υπήρχαν υποθέσεις αγωγών εναντίον του ΕΚΠΑ για την μη καταβολή αποζημιώσεων τόσο από την πλευρά εταιρειών για την παροχή διαφόρων υπηρεσιών προς το Πανεπιστήμιο Αθηνών όσο και από την πλευρά ιδιωτών είτε λόγω μη καταβολής εφημεριών σε προσωπικό των Πανεπιστημιακών Νοσοκομείων του ΕΚΠΑ πχ. Αιγινήτειου, Αρεταίειου κλπ. είτε λόγω της καθυστέρησης έκδοσης πράξης διορισμού είτε της καθυστέρησης καταβολής δεδουλευμένων αποδοχών σε διαφόρους συμβασιούχους ορισμένου χρόνου ή με συμβάσεις έργου.

Στον Φάκελο “Αγωγές για την αναπροσαρμογή μισθωμάτων και αποδόσεως μίσθιου” υπήρχαν υποθέσεις αγωγών του ΕΚΠΑ εναντίον εταιρειών και ιδιωτών για την καθυστέρηση καταβολής μισθωμάτων, αλλά και για την αναπροσαρμογή των μισθωμάτων των κτηρίων ιδιοκτησίας του ΕΚΠΑ, καθώς και αγωγές έξωσης

μισθωτών, αγωγές για εξόφληση οφειλών, καθώς και αγωγές για κατασχέσεις λόγω οφειλών.

Στον Φάκελο “Διάφορα” υπήρχαν υποθέσεις αγωγών για την καταβολή μισθολογικών αυξήσεων σε μέλη ΔΕΠ πλήρους ή αποκλειστικής απασχόλησης, αγωγές για την καταβολή βοηθήματος ομοτίμων καθηγητών, καθώς και για την πληρωμή εκτελεσθέντων εργασιών εκ μέρους ιδιωτών και εταιρειών. Επίσης, αγωγές για την κατάθεση ασφαλιστικών μέτρων για την καταπάτηση από ιδιώτες οικοπέδου ιδιοκτησίας του Πανεπιστημίου Αθηνών επί των οδών Μιχαλακοπούλου-Αγίου Θωμά-Τετραπόλεως. Τέλος, υπήρχαν αγωγές αναφορικά με υπόθεση κληρονομιάς υπέρ του Πανεπιστημίου Αθηνών που εμπεριείχε τοπογραφικό διάγραμμα, ληξιαρχική πράξη θανάτου, έκθεση γνησιότητας της διαθήκης και λοιπά έγγραφα.

Στον Φάκελο “Λυτά έγγραφα” τέλος, υπήρχαν διάφορες υποθέσεις αιτήσεων θεραπείας διοικουμένων εναντίον του ΕΚΠΑ για δυσμενείς αποφάσεις εναντίον τους, καθώς και λοιπές εκκρεμείς δικαστικές υποθέσεις.

3.4.6. Σειρά: Καψιμάλης

Σε ένα έκτο στάδιο, αντικείμενο ταξινόμησης αποτέλεσαν **οι υποθέσεις του δικηγόρου Καψιμάλη.**

Στον Φάκελο “Αγωγές για την καταβολή οικογενειακών επιδομάτων” υπήρχαν υποθέσεις αγωγών εναντίον του ΕΚΠΑ από διαφόρους διοικητικούς υπαλλήλους, αλλά και μέλη Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (ΕΔΠ) και Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (ΕΤΕΠ) του ΕΚΠΑ για την καθυστερημένη καταβολή του εν λόγω επιδόματος μετά τη σύναψη γάμου ή και της απόκτησης τέκνων.

Στον Φάκελο “Αγωγές για την καταβολή εφημεριών” υπήρχαν υποθέσεις για την μη καταβολή αμοιβών εφημεριών του ιατρικού και παραϊατρικού προσωπικού των Πανεπιστημιακών Νοσοκομείων του ΕΚΠΑ πχ. Αιγινήτειου, Αρεταίειου κλπ.

Στον Φάκελο “Αγωγές για επικίνδυνη και ανθυγιεινή εργασία” υπήρχαν υποθέσεις αγωγών εναντίον του ΕΚΠΑ από διάφορους διοικητικούς υπαλλήλους, αλλά και μέλη Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (ΕΔΠ) και Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (ΕΤΕΠ) του ΕΚΠΑ για την μη καταβολή του εν λόγω επιδόματος, λόγω του ότι δεν θεωρούνταν το ειδικότερο είδος της εργασιακής τους απασχόλησης ότι ενέπιπτε στις διατάξεις περί επικίνδυνης και ανθυγιεινής εργασίας.

Στον Φάκελο “Αγωγές για την καταβολή αυξήσεων και αποδοχών” υπήρχαν υποθέσεις αγωγών ιδιωτών εναντίον του ΕΚΠΑ, λόγω της μη καταβολής μισθολογικών αυξήσεων και της συνακόλουθης μη αλλαγής μισθολογικών ή και βαθμολογικών κλιμακίων ή της μη αύξησης των μισθολογικών αποδοχών τους μέσω της Αυτόματης Τιμαριθμικής Αναπροσαρμογής (ΑΤΑ), για την μη καταβολή διαφορών αποδοχών, λόγω αλλαγής μισθολογικών ή και βαθμολογικών κλιμακίων μετά την απόκτηση προπτυχιακών, μεταπτυχιακών ή και διπλωματικών διπλωμάτων σπουδών ή και λόγω της συμπλήρωσης χρόνων προϋπηρεσίας.

Στον Φάκελο “Αγωγές για την καταβολή επιδομάτων ειδικών συνθηκών και επιπόνου εργασίας” υπήρχαν υποθέσεις αγωγών εναντίον του ΕΚΠΑ από διάφορους διοικητικούς υπαλλήλους, αλλά και μέλη Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (ΕΔΠ) και Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (ΕΤΕΠ) του ΕΚΠΑ για την μη καταβολή του εν λόγω επιδόματος, λόγω του ότι δεν θεωρούνταν το ειδικότερο είδος της εργασιακής τους απασχόλησης ότι ενέπιπτε στις διατάξεις περί ειδικών συνθηκών και επιπόνου εργασίας.

Στον Φάκελο “Αγωγές για τα τέλη καθαριότητας και φωτισμού” υπήρχαν υποθέσεις αγωγών του ΕΚΠΑ εναντίον του Δήμου Ζωγράφου αναφορικά με τις χρεώσεις δημοτικών τελών.

Στον Φάκελο “Αγωγές για την αναπροσαρμογή μισθώματος και αποδόσεως μίσθιου” υπήρχαν υποθέσεις αγωγών του ΕΚΠΑ εναντίον εταιρειών και ιδιωτών για την καθυστέρηση καταβολής μισθωμάτων, αλλά και για την αναπροσαρμογή των μισθωμάτων των κτηρίων ιδιοκτησίας του ΕΚΠΑ, καθώς και αγωγές έξωσης μισθωτών, αγωγές για εξόφληση οφειλών, καθώς και αγωγές για κατασχέσεις λόγω οφειλών.

Στον Φάκελο ‘‘Διάφορα’’ υπήρχαν υποθέσεις αγωγών του ΕΚΠΑ εναντίον ιδιωτών και εταιρειών λόγω οφειλών μισθωμάτων και αναπροσαρμογής μίσθιων. Επίσης, υπήρχαν αγωγές ιδιωτών εναντίον του ΕΚΠΑ αναφορικά με τους ειδικότερους όρους διαφόρων συμβάσεων έργου και την μη καταβολή ασφαλιστικών και μισθολογικών διαφορών. Επιπρόσθετα, υπήρχαν διαφορές για την μη καταβολή υπερωριών, καθώς και του επιδόματος προετοιμασίας εξετάσεων, του επιδόματος διαχειριστικών λαθών, του επιδόματος χειρισμού Η/Υ, του επιδόματος οικογενειακής κατάστασης, του χρονοεπίδοματος, του επιδόματος επικίνδυνης και ανθυγιεινής εργασίας, καθώς και του επιδόματος ειδικών συνθηκών.

Τέλος, θα πρέπει να σημειωθεί ότι επελέγη και η δημιουργία ενός ξεχωριστού Φακέλου με τίτλο ‘‘Ερωτήματα παρέδρων’’ με θέματα σχετικά με τα διάφορα όργανα διοίκησης του Πανεπιστημίου Αθηνών πχ. Πρύτανης, Πρυτανικό Συμβούλιο, Σύγκλητος, Κοσμητείες, Σχολές, Τμήματα, Διευθύνσεις και Τμήματα διοικητικών υπηρεσιών του ΕΚΠΑ, καθώς και μελών ΔΕΠ, φοιτητών, διοικητικών υπαλλήλων και μελών του Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (ΕΔΙΠ) και Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (ΕΤΕΠ) του ΕΚΠΑ.

Μέσα από την ανωτέρω εξέταση των φακέλων των υποθέσεων των δικηγόρων του ΕΚΠΑ, θα μπορούσαν να εξαχθούν ορισμένα χρήσιμα συμπεράσματα. Ειδικότερα, η συντριπτική πλειοψηφία των υποθέσεων των δικηγόρων του ΕΚΠΑ αφορούσαν διαφορές σχετικά με την καταβολή μισθολογικών αυξήσεων, υπερωριών και των πάσης φύσεως επιδομάτων. Ο μεγάλος όγκος τέτοιων υποθέσεων θα μπορούσε να δικαιολογηθεί από την υιοθέτηση από τις ελληνικές κυβερνήσεις, ιδίως μετά την Μεταπολίτευση, μίας σημαντικής επεκτατικής δημοσιονομικής και επιδοματικής πολιτικής, η οποία και οδήγησε στην κατάθεση πληθώρας προσφυγών διοικητικών υπαλλήλων, αλλά και μελών του Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (ΕΔΙΠ) και Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (ΕΤΕΠ) του ΕΚΠΑ για την καταβολή των πάσης φύσεως επιδομάτων και την αύξηση των μισθολογικών και βαθμολογικών τους κλιμακίων λόγω της απόκτησης προπτυχιακών, μεταπτυχιακών και διδακτορικών τίτλων σπουδών ή της συμπλήρωσης του χρόνου προϋπηρεσίας.

Αντίστοιχα, σημαντικός αριθμός υποθέσεων των δικηγόρων του ΕΚΠΑ άπτονταν και ζητημάτων υπηρεσιακών μεταβολών των διοικητικών υπαλλήλων του ΕΚΠΑ όπως μετατάξεις, αποσπάσεις, μεταθέσεις κλπ. Οι εν λόγω υποθέσεις ενδεχομένως σχετίζονταν με την αναμόρφωση του Δημοσιοϋπαλληλικού Κώδικα μετά το 1974 και ιδίως την εισαγωγή πιο δημοκρατικών διατάξεων με αποκορύφωμα τη συνταγματική κατοχύρωση της συγκρότησης των Υπηρεσιακών Συμβουλίων κατά τα 2/3 από μόνιμους δημοσίους υπαλλήλους.

Εξίσου σημαντική κατηγορία υποθέσεων των δικηγόρων του ΕΚΠΑ αποτελούσαν αυτές αναφορικά με τη διαχείριση της ακίνητης περιουσίας του ΕΚΠΑ. Ειδικότερα, το ΕΚΠΑ αποτελώντας το αρχαιότερο και ένα από τα μεγαλύτερα ακαδημαϊκά ιδρύματα της χώρας αναμφίβολα διέθετε ένα πολύ υψηλό ποσοστό ακίνητης περιουσίας με αποτέλεσμα την ύπαρξη πληθώρας υποθέσεων αναπροσαρμογής μισθωμάτων και απόδοσης χρωστούμενων μισθωμάτων, εξώσεων μισθωτών, εξόφλησης οφειλών, καθώς και αγωγές για κατασχέσεις λόγω οφειλών.

Έτερη συναφής κατηγορία υποθέσεων των δικηγόρων του ΕΚΠΑ αποτέλεσαν οι αγωγές από την πλευρά τόσο του ΕΚΠΑ όσο και από την άλλη πλευρά εταιρειών και ιδιωτών εναντίον του ΕΚΠΑ για την έγερση αποζημιώσεων είτε για την μη τήρηση των συμβατικών υποχρεώσεων παροχής υπηρεσιών είτε για λόγους μη πληρωμής των ανωτέρω υπηρεσιών. Αν και όπως γίνεται κατανοητό δεν υπάρχουν επαρκή στοιχεία από προηγούμενες εποχές, οι εν λόγω διαφορές θα πρέπει να ήταν αρκετά συνηθισμένες στο πλαίσιο των σχέσεων μεταξύ ιδιωτών και φορέων δημόσιας διοίκησης, όπως το ΕΚΠΑ.

Επιπρόσθετη σημαντική κατηγορία υποθέσεων των δικηγόρων του ΕΚΠΑ αποτελούσαν τα αμιγώς ακαδημαϊκά ζητήματα, όπως οι υποθέσεις μισθολογικών ζητημάτων, πειθαρχικού περιεχομένου, αλλά και διορισμών μελών ΔΕΠ σε θέσεις καθηγητή, αναπληρωτή καθηγητή, επίκουρου καθηγητή και λέκτορα. Επίσης, ζητήματα που άπτονταν των φοιτητών όπως τα μαθήματα, οι εξετάσεις, αλλά και οι μετεγγραφές από Πανεπιστημιακά Τμήματα του εσωτερικού και του εξωτερικού προς το ΕΚΠΑ. Οι συγκεκριμένες υποθέσεις θα πρέπει να αναχθούν στις διάφορες εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις του χώρου της ανώτατης εκπαίδευσης από την

Μεταπολίτευση και μετά και ιδίως του νόμου-πλαίσιου του 1982, η οποία ρύθμισε εν πολλοίς το γενικότερο θεσμικό πλαίσιο των ελληνικών ΑΕΙ.

Σημαντική κατηγορία υποθέσεων, τέλος, των δικηγόρων του ΕΚΠΑ αποτέλεσαν οι υποθέσεις ακύρωσης ή και εφέσεων ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας, του ανώτατου διοικητικού δικαστηρίου της χώρας, εκ μέρους των θιγόμενων προκειμένου να ακυρωθούν οι αποφάσεις των δικηγόρων του ΕΚΠΑ αναφορικά με τα ανωτέρω ζητήματα. Μάλιστα, εξαιτίας της νομικής πολυπλοκότητας των εν λόγω υποθέσεων αυτές τις αναλάμβαναν συγκεκριμένοι δικηγόροι του ΕΚΠΑ και όχι το σύνολο τους λόγω ενδεχομένως της μεγαλύτερης νομικής εξειδίκευσης ή και εμπειρίας ορισμένων εξ αυτών.

Αντίστοιχα, και οι εν λόγω υποθέσεις θα πρέπει να ιδωθούν μέσα στο κυρίαρχο πλαίσιο της συγκεκριμένης εποχής με την ολοένα και συχνότερη έγερση διοικητικών υποθέσεων ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας, ως ανώτατου ακυρωτικού δικαστηρίου της χώρας και το οποίο θα αναδειχθεί σε βασικό δικαστικό πεδίο τόσο προστασίας, αλλά και διεκδίκησης από την πλευρά των εργαζομένων όσο και ανίρεσης και ακύρωσης δυσμενών δικαστικών αποφάσεων από τους ίδιους τους φορείς της δημόσιας διοίκησης, όπως το ΕΚΠΑ.

3.5. Στάδιο 3: Καταγραφή των Φακέλων

Μετά την ολοκλήρωση της ταξινόμησης του Αρχείου του Δικαστικού Τμήματος του Εθνικού Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών ανά σειρά με το όνομα του εκάστοτε δικηγόρου του ΕΚΠΑ και ανά φάκελο με την εκάστοτε υπόθεσή του, στη συνέχεια επιχειρήθηκε μία πιο αναλυτική οργάνωση του Αρχείου. Ειδικότερα, όπως ήδη αναφέρθηκε, μέσω του υπολογιστικού προγράμματος MS Excel υπό τον γενικότερο τίτλο ‘‘Αρχείο του Δικαστικού Τμήματος του ΕΚΠΑ’’ δημιουργήθηκαν 6 σειρές με το όνομα του εκάστοτε δικηγόρου του ΕΚΠΑ.

Ως αριθμός της εκάστοτε σειράς επιλέχθηκε το S που αντιστοιχεί στον κάθε δικηγόρο του ΕΚΠΑ πχ. S01 για τις υποθέσεις του δικηγόρου Καραγεωργίου, S02 για τις υποθέσεις του δικηγόρου Σάσσαλου, S03 για τις υποθέσεις του δικηγόρου Κωτσάκη, S04 για τις υποθέσεις του δικηγόρου Κουντούρη, S05 για τις υποθέσεις του δικηγόρου Κασιμάλη και S06 για τις υποθέσεις του δικηγόρου Φραγκούλη κλπ., καθώς και σειριακός αριθμός τεκμηρίου F001 με συνεχόμενη αρίθμηση των αρχειακών τεκμηρίων.

Στη συνέχεια, όπως ήδη αναφέρθηκε, δημιουργήθηκαν Φάκελοι αναλόγως της εκάστοτε υπόθεσης, ενώ επιχειρήθηκε και μία σύντομη περιγραφή του περιεχομένου της εκάστοτε υπόθεσης, καθώς και τυχόν παρατηρήσεις και σχόλια. Τέλος, οι Φάκελοι τοποθετήθηκαν σε κουτιά, ενώ σημειώθηκε και η ένδειξη με τη θέση του κάθε κουτιού στο αρχειοστάσιο του Ιστορικού Αρχείου του Εθνικού Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών με τον αριθμό του κουτιού πχ. BOX 26, τον αριθμό του dexion στο οποίο τοποθετήθηκε πχ. D6.P18, καθώς και την αίθουσα του αρχείου του Ιστορικού Αρχείου του ΕΚΠΑ πχ. αίθουσα 19.

Κεφάλαιο 4. Συμπεράσματα-Μελλοντικές επεκτάσεις

4.1 Συμπεράσματα-δυσκολίες

Μετά την ολοκλήρωση της ταξινόμησης, της καταγραφής και της περιγραφής των διαφόρων αρχειονομικών εργασιών του Δικαστικού Τμήματος του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, θα πρέπει να γίνει ειδική αναφορά στις δυσκολίες με τις οποίες ήρθα αντιμέτωπος κατά τη διάρκεια της εκπόνησης της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας μου, οι οποίες θα μπορούσαν να κατηγοριοποιηθούν σε δύο επίπεδα.

Αφενός, σ' ένα πρώτο επίπεδο οι δυσκολίες που ανέκυψαν αφορούν το Ιστορικό Αρχείο του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. Αφετέρου, σ' ένα δεύτερο επίπεδο, οι δυσκολίες που ανέκυψαν αφορούν τις ειδικότερες αρχειονομικές εργασίες.

Ειδικότερα, σε ένα γενικότερο επίπεδο θα πρέπει να γίνει αναφορά στις ειδικότερες συνθήκες εργασίας που έγκεινται στην ίδια τη τοποθεσία και τη στέγαση του μεγαλύτερου μέρους των αρχειακών συλλογών του Ιστορικού Αρχείου του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών στους υπόγειους χώρους της Α΄ ΦΕΠΑ, και άρα χωρίς την ύπαρξη των κατάλληλων προϋποθέσεων για την άρτια επιστημονική εκτέλεση των διαφόρων αρχειονομικών εργασιών.

Ένα έτερο πρόβλημα αφορά την έλλειψη ικανοποιητικού αριθμού μόνιμου και εξειδικευμένου προσωπικού, καθώς παρά την υψηλή επιστημονική κατάρτιση και τις άοκνες προσπάθειες που καταβάλλει το ήδη υπάρχον προσωπικό σε συνδυασμό με τη σημαντική συμβολή προπτυχιακών και μεταπτυχιακών φοιτητών που διενεργούν την πρακτική τους άσκηση, εντούτοις ο συνολικός αριθμός του προσωπικού κρίνεται ιδιαίτερα μικρός σε συνάρτηση με τον μεγάλο όγκο αρχειακού υλικού των συλλογών του Ιστορικού Αρχείου του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών που καλούνται να διαχειριστούν.

Αλληλένδετο πρόβλημα με το ζήτημα του μικρού σχετικά αριθμού του μόνιμου και εξειδικευμένου προσωπικού αποτελεί και η οικονομική πτυχή, καθώς αναμφίβολα και οι οικονομικοί πόροι που διατίθενται για την ταξινόμηση, καταγραφή και αξιοποίηση των αρχειακών συλλογών του Ιστορικού Αρχείου του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών κρίνονται ανεπαρκείς βάσει των ελλείψεων στέγασης σε σύγχρονους αρχειακούς χώρους και του μη ικανοποιητικού αριθμού μόνιμου και εξειδικευμένου προσωπικού.

Όσον αφορά τα ειδικότερα προβλήματα που αφορούν τις καθεαυτές αρχειονομικές εργασίες, καταρχάς οι δυσκολίες θα πρέπει να συνδεθούν με τους δεδομένους περιορισμούς που αναφέρθηκαν στο αντίστοιχο εισαγωγικό μέρος της εργασίας μου (COVID 19, εργασιακή μου σχέση ως μόνιμου δημοσίου υπαλλήλου του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων κλπ.) σε συνάρτηση με την ταξινόμηση, καταγραφή και περιγραφή ενός μεγάλου σχετικά σε όγκο αταξινομήτου αρχείου, όπως του Δικαστικού Τμήματος του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών.

Επιπρόσθετα, όσον αφορά το καθαυτό αρχειακό υλικό, ως πρόβλημα θα πρέπει να αναφερθεί ότι οι Φάκελοι ήταν σε άναρχη σειρά, καθώς υπήρχαν ανακατεμένοι Φάκελοι υποθέσεων των διαφορετικών δικηγόρων του ΕΚΠΑ. Σε ένα δεύτερο στάδιο, σε πολλούς Φακέλους δεν υπήρχαν τα ονόματα των εκάστοτε δικηγόρων του ΕΚΠΑ και συνεπώς θα έπρεπε να αναζητηθούν από το περιεχόμενο του κάθε Φακέλου. Επίσης, σε ορισμένους Φακέλους δεν υπήρχαν ούτε αριθμοί πρωτοκόλλου ούτε ημερομηνίες των εκάστοτε υποθέσεων. Τέλος, υπήρχαν αρκετά λυτά έγγραφα, τα οποία δεν μπορούσαν να συνδεθούν με κάποιον εκ των δικηγόρων του ΕΚΠΑ.

4.2 Μελλοντικές προεκτάσεις της έρευνας

Βάσει των όσων παρατέθηκαν στα ειδικότερα κεφάλαια της παρούσας μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας μου, θα μπορούσαν να εξαχθούν και ορισμένες χρήσιμες μελλοντικές προεκτάσεις της έρευνας μας προκειμένου για τη βελτίωση της κατάστασης τόσο του Ιστορικού Αρχείου του Εθνικού και Καποδιστριακού

Πανεπιστημίου Αθηνών, όσο και του γενικότερου χώρου των πανεπιστημιακών ιστορικών αρχείων στην Ελλάδα.

Ειδικότερα, όσον αφορά τη βελτίωση του Ιστορικού Αρχείου του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, καταρχάς θα πρέπει να γίνει η διάκριση μεταξύ αφενός του χώρου έρευνας και πρόσβασης από τους ερευνητές των αρχειακών συλλογών του και αφετέρου του χώρου φύλαξης τους. Όσον αφορά τους χώρους έρευνας και πρόσβασης από τους ερευνητές των αρχειακών συλλογών του θα πρέπει να σημειωθεί ότι ο χώρος του αναγνωστηρίου του κτηρίου του Ιστορικού Αρχείου του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, στην οδό Σκουφά στο Κολωνάκι, κρίνεται ως ιδιαίτερα ικανοποιητικός, καθώς μπορεί να φιλοξενήσει σχετικά μεγάλο αριθμό ερευνητών, ενώ στις εγκαταστάσεις του μπορούν να φιλοξενηθούν, όπως έχει γίνει αρκετές φορές στο παρελθόν, επιστημονικά συνέδρια και ημερίδες, καθώς και ειδικά προπτυχιακά και μεταπτυχιακά σεμινάρια.

Όσον αφορά όμως τον χώρο φύλαξης των πλούσιων αρχειακών συλλογών του Ιστορικού Αρχείου του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, αυτοί χρήζουν άμεσων και ριζικών παρεμβάσεων, καθώς οι υπόγειοι χώροι των φοιτητικών εστιών, έστω και προσφάτως ανακαινισμένων, δεν παρέχουν τις κατάλληλες προϋποθέσεις για την ορθή φύλαξη των αρχειακών συλλογών του και δεν συνιστούν εγκεκριμένη αρχειονομικά πρακτική.

Στο πλαίσιο αυτό, μία από τις προτεινόμενες λύσεις θα μπορούσε να είναι να χρησιμοποιηθεί η πλούσια ακίνητη περιουσία του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών μέσω της Εταιρείας Διαχείρισης της Ακίνητης Περιουσίας του για την εξεύρεση του κατάλληλου χώρου στέγασης και της ορθής επιστημονικής διαχείρισης των πλούσιων αρχειακών συλλογών του.

Όσον αφορά την έλλειψη ικανοποιητικού αριθμού μόνιμου και εξειδικευμένου προσωπικού, η λύση σ' αυτό το ζήτημα θα πρέπει να δοθεί από το καθ' ύλην αρμόδιο Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων με την πρόβλεψη των απαραίτητων μόνιμων θέσεων και των συνοδευτικών οικονομικών πιστώσεων προκειμένου για την επαρκή στελέχωση του συνόλου των αρχειακών φορέων της χώρας συμπεριλαμβανομένου και των εγχώριων ιστορικών πανεπιστημιακών αρχείων.

Παράλληλα, πέρα από την πρόσληψη νέου μόνιμου και εξειδικευμένου προσωπικού, για το οποίο να μην όπως ήδη αναφέρθηκε δεν είναι υπεύθυνο το Εθνικό Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, εντούτοις το ίδιο το ΕΚΠΑ, και αυτό ισχύει και για τα υπόλοιπα ελληνικά ΑΕΙ τα οποία διαθέτουν πανεπιστημιακά ιστορικά αρχεία, θα μπορούσε να προβεί στην επιμόρφωση του ήδη υπάρχοντος προσωπικού στις σύγχρονες μεθόδους και πρακτικές αρχειονομίας προκειμένου για την ορθή επιστημονική διαχείριση των γενικότερων αρχειακών συλλογών.

Στο πλαίσιο αυτό, θα μπορούσε να λάβει χώρα η διοργάνωση εξειδικευμένων προγραμμάτων επιμόρφωσης είτε μέσω του Κέντρου Επιμόρφωσης και Δια Βίου Μάθησης του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (ΚΕΔΙΒΙΜ-ΕΚΠΑ) είτε μέσω του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (ΕΚΔΔΑ) του Υπουργείου Εσωτερικών είτε των Κέντρων Επιμόρφωσης και Δια Βίου Μάθησης (ΚΕΔΙΒΙΜ) άλλων ελληνικών ΑΕΙ με ομοειδή επιστημονικά τμήματα, όπως πχ. του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής ή και του Πάντειου Πανεπιστημίου κλπ.

Επιπρόσθετα, θα πρέπει να θεσμοθετηθεί σε μόνιμη βάση η πρακτική άσκηση προπτυχιακών αλλά και μεταπτυχιακών φοιτητών του Τμήματος Αρχειονομίας, Βιβλιοθηκονομίας και Συστημάτων Πληροφόρησης του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής, του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, αλλά και του Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης και Ιστορίας του Παντείου Πανεπιστημίου και όχι να είναι προαιρετική στα επίσημα προγράμματα σπουδών. Η θεσμοθέτηση της εν λόγω πρακτικής άσκησης θα έχει ιδιαίτερα θετικές επιδράσεις τόσο για την ταξινόμηση και αξιοποίηση των αρχειακών συλλογών των πανεπιστημιακών ιστορικών αρχείων όσο και για τους ίδιους τους φοιτητές, οι οποίοι θα αποκτούν πολύτιμες γνώσεις και εμπειρίες σε θεωρητικό και πρακτικό επίπεδο.

Εξίσου σημαντική στο πλαίσιο της αξιοποίησης του πλούτου των αρχειακών συλλογών του Ιστορικού Αρχείου του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών κρίνεται η ανάπτυξη ερευνητικών προγραμμάτων τόσο από το ίδιο το ΕΚΠΑ όσο και διδρυματικά σε συνεργασία με άλλα ελληνικά ΑΕΙ με ομοειδή επιστημονικά τμήματα, όπως πχ. το Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής και ειδικότερα το Τμήμα

Αρχειονομίας, Βιβλιοθηκονομίας και Συστημάτων Πληροφόρησης ή και το Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Ιστορίας του Πάντειου Πανεπιστημίου κλπ.

Όσον αφορά την ελλιπή χρηματοδότηση, η λύση σ' αυτό το ζήτημα θα πρέπει να δοθεί μέσω της αύξησης του ειδικού προϋπολογισμού από την πλευρά του καθ' ύλην αρμόδιου Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων με ιδιαίτερη έμφαση στην εξεύρεση σταθερής χρηματοδότησης για το σύνολο των δημόσιων αρχειακών φορέων συμπεριλαμβανομένου των πανεπιστημιακών ιστορικών αρχείων. Στο ίδιο πλαίσιο, θα μπορούσε να αναζητηθεί χρηματοδότηση τόσο από εγχώριους ερευνητικούς φορείς, όπως πχ. το Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών (ΙΚΥ) και το Ελληνικό Ίδρυμα Έρευνας και Καινοτομίας (ΕΛΙΔΕΚ) όσο και από αντίστοιχους ευρωπαϊκούς φορείς στο πλαίσιο ειδικών χρηματοδοτικών προγραμμάτων, όπως πχ. το Erasmus+, το Horizon κλπ.

Σε γενικότερο επίπεδο, τέλος, θα πρέπει να σχεδιαστεί και να εφαρμοστεί μία σύγχρονη αρχειακή πολιτική από το καθ' ύλην αρμόδιο Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων με κύριο γνώμονα να αναγνωριστεί η γενικότερη αξία των αρχείων όσο και ειδικότερα των πανεπιστημιακών ιστορικών αρχείων και η ανεκτίμητη συνεισφορά τους στο επίσημο ελληνικό κράτος, αλλά και στην ελληνική κοινωνία.

Με αφορμή, τέλος, την ειδικότερη μελέτη περίπτωσης του Δικαστικού Τμήματος του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών στο πλαίσιο της εκπόνησης της μεταπτυχιακής διπλωματικής μου εργασίας και με δεδομένο ότι τα αρχειακά τεκμήρια της εν λόγω αρχειακής συλλογής ανάγονται από την περίοδο της Μεταπολίτευσης κατά τη δεκαετία του 1970 μέχρι και τις αρχές της δεκαετίας του 2000, θα μπορούσαν να εξαχθούν ορισμένες χρήσιμες μελλοντικές προεκτάσεις της έρευνας μας αναφορικά με τη σημασία της σύνδεσης των αρχειακών τεκμηρίων με την γενικότερη πολιτική και κοινωνικοοικονομική ιστορία της χώρας κατά τη συγκεκριμένη χρονική περίοδο.

Το συγκεκριμένο γεγονός είναι ιδιαίτερα έκδηλο στο ειδικότερο περιεχόμενο των υποθέσεων των δικηγόρων του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. Ειδικότερα, ένα μεγάλο μέρος τους αφορούσε τα λεγόμενα αμιγώς ακαδημαϊκά διοικητικά ζητήματα που άπτονται της λειτουργίας του Πανεπιστημίου, πχ. προαγωγές μελών ΔΕΠ σε ανώτερες καθηγητικές βαθμίδες, ζητήματα των

Πανεπιστημιακών Νοσοκομείων του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών κλπ. Ωστόσο, ταυτόχρονα ένα εξίσου σημαντικό μέρος των αρχειακών συλλογών του Δικαστικού Τμήματος του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών αφορούσε υποθέσεις με αντικείμενα μισθολογικά, βαθμολογικά και ασφαλιστικά του διδακτικού, του ερευνητικού και του διοικητικού προσωπικού του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών.

Η τελευταία κατηγορία των αρχειακών συλλογών του Δικαστικού Τμήματος του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών κρίνεται ως ιδιαίτερα σημαντική, καθώς θα μπορούσε να ιδωθεί ως μελέτη περίπτωσης για την ανάλυση ειδικότερων πτυχών σε συνάρτηση με το γενικότερο πολιτικό, διοικητικό, αλλά και κοινωνικοοικονομικό πλαίσιο της σύγχρονης ελληνικής ιστορίας. Ειδικότερα, με την υιοθέτηση μέτρων ήπιας επιδοματικής κοινωνικής πολιτικής στο πλαίσιο της λεγόμενης «σοσιαλμανίας» των κυβερνήσεων της ΝΔ του Κωνσταντίνου Καραμανλή της περιόδου 1974-1981, αλλά ιδίως των περιόδων διακυβέρνησης του ΠΑΣΟΚ του Ανδρέα Παπανδρέου της περιόδου 1981-1989 με την υιοθέτηση επεκτατικής δημοσιονομικής, εισοδηματικής και επιδοματικής πολιτικής. Πολιτικής που εν μέρει συνεχίστηκε παρά το «νεοφιλελεύθερο διάλειμμα» της κυβέρνησης της ΝΔ του Κωνσταντίνου Μητσοτάκη της περιόδου 1990-1993, και από τις κυβερνήσεις του ΠΑΣΟΚ του Ανδρέα Παπανδρέου της περιόδου 1993-1996 και τις αντίστοιχες του Κώστα Σημίτη της περιόδου 1996-2004, σε συνδυασμό με την ανάγκη εκπλήρωσης των κριτηρίων ένταξης στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση (ΟΝΕ) και το ευρώ.

Υπό το ανωτέρω πλαίσιο, κατά τη γνώμη μας, προκύπτουν οι δύο πιο χρήσιμες μελλοντικές επεκτάσεις της παρούσας μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας. Πρώτον, καθίσταται ιδιαίτερα εμφανής η ανάγκη να ευνοηθεί με την υιοθέτηση των κατάλληλων θεσμικών και οικονομικών κινήτρων από την πλευρά του καθ' ύλην αρμόδιου Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, η δημιουργία πανεπιστημιακών ιστορικών αρχείων στο σύνολο των ελληνικών ΑΕΙ προκειμένου να αποτελέσουν πηγές του εκάστοτε πολιτικού, αλλά και κοινωνικοοικονομικού πλαισίου της χώρας.

Συνεπώς, θα μπορούσε να αναζητηθεί η οικοδόμηση περαιτέρω συνεργασιών με τα ήδη λειτουργούντα πανεπιστημιακά ιστορικά αρχεία και σ' αυτόν τον τομέα το Ιστορικό Αρχείο του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών ως το μεγαλύτερο και παλαιότερο πανεπιστημιακό ιστορικό αρχείο. Με αυτή τη συνεργασία

θα μπορούσε να αναλάβει έναν κομβικό ρόλο, ενώ συνέργειες θα μπορούσαν να αναζητηθούν και με πετυχημένα πανεπιστημιακά ιστορικά αρχεία ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων του εξωτερικού.

Δεύτερον, προκειμένου να αναδειχθεί περαιτέρω και σε σημαντικά κρίσιμο βαθμό η αναμφισβήτητη αξία των πανεπιστημιακών ιστορικών αρχείων για την πορεία τόσο του ελληνικού κράτους όσο και της ελληνικής κοινωνίας, πέρα από την αδήριτη ανάγκη αναθεώρησης της επίσημης κρατικής αρχειακής πολιτικής και της μεγαλύτερης ευαισθητοποίησης της ελληνικής κοινωνίας θα πρέπει να επιδιωχθεί η διεπιστημονικότητα και η διαθεματικότητα και στο πλαίσιο αυτό να εντατικοποιηθούν και να θεσμοθετηθούν οι συνέργειες μεταξύ των πανεπιστημιακών ιστορικών αρχείων με δημόσιους και ιδιωτικούς αρχειακούς φορείς και πολιτιστικούς οργανισμούς.

Ειδικότερα, με έτερους δημόσιους αρχειακούς φορείς με πλούσιες αρχειακές συλλογές της σύγχρονης ελληνικής ιστορίας, όπως πχ. τα Γενικά Αρχεία του Κράτους (ΓΑΚ), το Ελληνικό Λογοτεχνικό και Ιστορικό Αρχείο (ΕΛΙΑ), τα Αρχεία Σύγχρονης Κοινωνικής Ιστορίας (ΑΣΚΙ), οι αρχειακές συλλογές της Βουλής των Ελλήνων, του Μουσείου Μπενάκη, της Τράπεζας της Ελλάδας, της Εθνικής Βιβλιοθήκης της Ελλάδος, του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών κλπ. Επιπρόσθετα, με ιδιωτικούς και μη κερδοσκοπικούς φορείς, όπως πχ. το Μορφωτικό Ίδρυμα της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδας (ΜΙΕΤ), το Πολιτιστικό Ίδρυμα του Ομίλου Πειραιώς (ΠΙΟΠ), το Ίδρυμα Λάτση, το Ίδρυμα Ωνάση, το Ίδρυμα Μποδοσάκη κλπ. με τη διοργάνωση θεματικών και ειδικευμένων επιστημονικών συνεδρίων, ημερίδων, σεμιναρίων, μονογραφιών και συλλογικών τόμων, προκειμένου να υπάρξει διάχυση του εγχώριου αρχειακού ιστορικού πλούτου και της παραγόμενης ακαδημαϊκής και ερευνητικής γνώσης, πέραν της επιστημονικής κοινότητας, τόσο στους επίσημους κρατικούς φορείς όσο και στην ελληνική κοινωνία.

Βιβλιογραφία

Αγριαντώνη, Χ. 1986. *Οι απαρχές της εκβιομηχάνισης στην Ελλάδα τον 19^ο αι.* Αθήνα, Ιστορικό Αρχείο Εμπορικής Τράπεζας της Ελλάδας.

Αλιβιζάτος, Ν, *Οι πολιτικοί θεσμοί σε κρίση 1922-1974, Όψεις της ελληνικής εμπειρίας,* Αθήνα, Θεμέλιο.

Βρυχέα, Α. – Γαβρόγλου, Κ. 1982. *Απόπειρες μεταρρύθμισης της Ανώτατης Εκπαίδευσης 1911-1981,* Θεσσαλονίκη, Σύγχρονα Θέματα.

Γαβρόγλου, Κ. – Καραμανωλάκης, Β. – Μπάρκουλα, Χ. 2014. *Το Πανεπιστήμιο Αθηνών και η ιστορία του (1837-1937),* Αθήνα, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης-Ιστορικό Αρχείο του Εθνικού Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών.

Δασκαλοθανάσης, Ν. (επιμ.). 2004. *Διδάσκοντας την τέχνη. Η ιστορία της ΑΣΚΤ μέσα από το έργο των δασκάλων της 1840-1974,* Αθήνα, Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών.

Δημαράς, Α. 1973, 1974. *Η μεταρρύθμιση που δεν έγινε (Τεκμήρια Ιστορίας),* τόμ. 1-2, Αθήνα, Ερμής-Νεοελληνική Βιβλιοθήκη.

Ιορδάνογλου, Χ. 2003. «Η οικονομία 1949-1974. Ανάπτυξη και νομισματική σταθερότητα», στο: *Ιστορία Νέου Ελληνισμού 1770-2000,* τόμ. 9, Αθήνα, Ελληνικά Γράμματα.

Καζαμιάς, Αν. – Κασσωτάκης, Μ. 1986. *Οι εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις στην Ελλάδα: προσπάθειες, αδιέξοδα, προοπτικές,* Ρέθυμνο, Πανεπιστήμιο Κρήτης.

Καλαφάτης, Ε. 1989. «Το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο στο γύρισμα του αιώνα, επαγγελματικές διέξοδοι των αποφοίτων του και θεσμικό καθεστώς του ιδρύματος», στο: *Πανεπιστήμιο, Ιδεολογία και Παιδεία. Ιστορική διάσταση και προοπτικές,* Αθήνα ΙΑΕΝ-ΓΓΝΓ 19, τόμ. Α', σσ. 167-183.

Καλαφάτης, Θ. 2009. *70 χρόνια Πανεπιστήμιο Πειραιώς,* Πειραιάς, Πανεπιστήμιο Πειραιώς.

Κιντής, Α. 1990. *Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών. Ιστορική ανασκόπηση και προοπτικές.* Αθήνα, Παπαζήσης.

Κλάδης, Δ. – Κοντιάδης, Ξ. – Πανούσης, Γ. (επιμ.) 2007. *Η μεταρρύθμιση του ελληνικού Πανεπιστημίου,* Αθήνα, Κέντρο Συνταγματικού Δικαίου, Ίδρυμα Θεμιστοκλή και Δημήτρη Τσάτσου, Παπαζήσης.

- Κλωθάκη, Δ.Μ. - Φασιά, Χ.Α., 2021. *Διαχείριση του ανενεργού αρχείου της Νομικής Σχολής του ΕΚΠΑ: Διατήρηση, Ταξινόμηση, Περιγραφή*. Πτυχιακή εργασία, Τμήμα Αρχειονομίας, Βιβλιοθηκονομίας και Συστημάτων Πληροφόρησης, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα.
- Κριμπάς, Κ. 2003. «Ανώτατη Παιδεία και Έρευνα 1949-1974», στο: *Ιστορία του Νέου Ελληνισμού 1770-2000*, τόμ. 9, Αθήνα, Ελληνικά Γράμματα, σσ. 153-166 και «Ανώτατη Παιδεία και Έρευνα 1974-2000» στο: *Ιστορία του Νέου Ελληνισμού 1770-2000*, τόμ. 10, Αθήνα, Ελληνικά Γράμματα, σσ. 145-162.
- Κωστής, Κ. 2018. *Τα κακομαθημένα παιδιά της ιστορίας. Η διαμόρφωση του νεοελληνικού κράτους 18^{ος}-21^{ος} αι.*, Αθήνα, Πατάκης.
- Λάππας, Κ. 2004. *Πανεπιστήμιο και φοιτητές στην Ελλάδα κατά τον 19^ο αιώνα*. Αθήνα, ΙΑΕΝ-ΚΝΕ/ΕΙΕ.
- Μαρκέτος, Σπ. 1989. «Η ίδρυση του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, κριτική στο Πανεπιστήμιο της Αθήνας», στο: *Πανεπιστήμιο, ιδεολογία και παιδεία. Ιστορική διάσταση και προοπτικές*, Αθήνα, ΙΑΕΝ-ΓΓΝΓ, τόμ. Β΄, σσ. 397-420.
- Μπάρκουλα, Χ. 2020. *Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών. 100 Χρόνια Ιστορίας 1920-2020*. Αθήνα, Μαυρογένης.
- Μπίρης, Κ. 1957. *Ιστορία του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου*, Αθήνα, Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο.
- Μπουζάκης, Σ. 2015. *Πανεπιστήμιο Πατρών. 50 χρόνια μετά- μία συνοπτική ιστορία*, Πάτρα, Πανεπιστήμιο Πατρών.
- 1991. *Νεοελληνική εκπαίδευση (1821-1985). Εξαρτημένη ανάπτυξη*. Αθήνα, Gutenberg.
- 2006. *Η πανεπιστημιακή εκπαίδευση στην Ελλάδα (1836-2005). Τεκμήρια Ιστορίας*, δύο τόμοι, Αθήνα Gutenberg.
- (επιμ.) 2008. *Ιστορία της πανεπιστημιακής εκπαίδευσης. Πρακτικά 4^{ου} επιστημονικού συνεδρίου ιστορίας της εκπαίδευσης*, Πάτρα 6-8 Οκτωβρίου 2006, Αθήνα Gutenberg.
- 2011. *Πανόραμα Ιστορίας της Εκπαίδευσης. Όψεις και απόψεις*. τόμ. Α΄ και Β΄, Αθήνα Gutenberg.
- Παναγιωτόπουλος, Δ. 2001. «Ανώτατη Γεωπονική Εκπαίδευση και Αγροτική Πολιτική στην Ελλάδα τον 20^ο αι.», στο: Μπουζάκης, Σ. (επιμ.) 2011. *Πανόραμα της ιστορίας της εκπαίδευσης. Όψεις και απόψεις*. Αθήνα, Gutenberg, , τομ. Α΄, σσ. 583-595.

Πουλοβασίλης, Α. 2014. *Ανώτατη Γεωπονική Σχολή Αθηνών (ΑΓΣΑ). Κρίσιμες δομικές αλλαγές (1982-2014)*. Αθήνα, Έμβρυο.

Τσιλίρας, Αν. 2014. *Πανεπιστήμιο Πατρών 1965-2014. Στιγμιότυπα μίας συναρπαστικής διαδρομής*. Πάτρα, Πελοπόννησος.

Ξενόγλωσσες πηγές

Allen, N. (1988). University archives in Australia. *Australian academic and research libraries*, 19 (3), 173-179.

Blendon, E. (1975). University archives. A reason for existence. *The American Archivist*, 38 (2), 175-180.

Brown, W. και Yakel, E. (1996). Redefining the role of college and university archives in the information age. *The American Archivist* 59 (3), 272-287.

Burckel, N. και Cook, F. (1982). A profile of college and University archives in the United States. *The American Archivist*, 45 (4), 410-428.

Ray, L., Shepherd, E., και Lapedrix, M. (2012). Funding Archive services in England and Wales. Institutional realities and professional perceptions. *Archives and Records*, 34 (2), 175-199.

Straus, A. (1979). College and University archives. Three decades of development. *College and Research Libraries*, 40 (5), 432-439.

Warner, R. (1968). The status of college and University archives. *The American Archivist*, 31 (3), 235-237.

Wilson, I. (1976). Canadian University Archives. *Archivaria*, (3), 17-27.

Ηλεκτρονικές πηγές

Ιστορικό Αρχείο του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης
https://old.auth.gr/museums_archives/istoriko

[Ανακτήθηκε: 15 Σεπτεμβρίου 2022]

Ιστορικό Αρχείο του Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών
https://www.aua.gr/gr/arxeio/gr/aua_files/arxeioG1.html

[Ανακτήθηκε: 15 Σεπτεμβρίου 2022]

Ιστορικό Αρχείο του Εθνικού Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών
<http://www.archive.uoa.gr/>

[Ανακτήθηκε: 15 Σεπτεμβρίου 2022]

Ιστορικό Αρχείο του Πανεπιστημίου Κρήτης
<https://www.lib.uoc.gr/info/absrv/rare/barch/?styl>

[Ανακτήθηκε: 15 Σεπτεμβρίου 2022]

Ιστορικό Αρχείο του Πανεπιστημίου Πατρών
<https://diogeneia.library.upatras.gr/upatras-archive>

[Ανακτήθηκε: 15 Σεπτεμβρίου 2022]

Ιστορικό Αρχείο του Πάντειου Πανεπιστημίου
<https://www.panteion.gr/erevna/mouseio/>

[Ανακτήθηκε: 15 Σεπτεμβρίου 2022]

Ιστορικό Αρχείο του Χαροκόπειου Πανεπιστημίου Αθηνών
https://www.aua.gr/gr/arxeio/gr/aua_files/arxeioG1.html

[Ανακτήθηκε: 15 Σεπτεμβρίου 2022]

180 χρόνια Εθνικό Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

https://www.uoa.gr/anakoynoseis_kai_ekdiloseis/ekdiloseis_imerides_synedria/180_chronia_ekpa/

[Ανακτήθηκε: 15 Σεπτεμβρίου 2022]

180 χρόνια Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο

<https://www.ntua.gr/el/180-years-ntua>

[Ανακτήθηκε: 15 Σεπτεμβρίου 2022]

180 χρόνια Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών

<http://www.library.asfa.gr/askt/Documents/ta-nea-tis-bibliothkis/ekdilseis/180-3c7ronia/drfile.2017-12-11.3825188107/view>

[Ανακτήθηκε: 15 Σεπτεμβρίου 2022]

100 χρόνια Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΑΣΟΕΕ)

<https://www.aueb.gr/100>

[Ανακτήθηκε: 15 Σεπτεμβρίου 2022]

100 χρόνια Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών

<https://www2.aua.gr/el/info/ekdiloseis-gia-ton-eortasmo-ton-100-hronon-toy-gpa>

[Ανακτήθηκε: 15 Σεπτεμβρίου 2022]

90 χρόνια Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

<https://www.dailythess.gr/90-chronia-apth-spania-ntokoumenta-mias-polis-mesa-sti-thessaloniki/>

[Ανακτήθηκε: 15 Σεπτεμβρίου 2022]

80 χρόνια Πάντειο Πανεπιστήμιο

<http://pandemos.panteion.gr/index.php?op=photos&browse=80%20%CF%87%CF%81%CF%8C%CE%BD%CE%B9%CE%B1%20%CE%A0%CE%AC%CE%BD%CF%84%CE%B5%CE%B9%CE%BF%20%CF%83%CF%84%CE%B9%CE%B3%CE%B9%CE%B9%CF%8C%CF%84%CF%85%CF%80%CE%BF&lang=el>

[Ανακτήθηκε: 15 Σεπτεμβρίου 2022]

80 χρόνια Πανεπιστήμιο Πειραιά

<http://80years.unipi.gr/>

[Ανακτήθηκε: 15 Σεπτεμβρίου 2022]

50 χρόνια Πανεπιστήμιο Πατρών

<https://www.upnet.gr/50years/>

[Ανακτήθηκε: 15 Σεπτεμβρίου 2022]

50 χρόνια Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

http://old.uoi.gr/gr/about/50_years_uoi.php

[Ανακτήθηκε: 15 Σεπτεμβρίου 2022]

Ιστορικό Αρχείο Πανεπιστημίου της Μπολόνια Ιταλίας

<https://www.unibo.it/en/university/campuses-and-structures/historical-archives>

[Ανακτήθηκε: 30 Δεκεμβρίου 2022]

Ιστορικό Αρχείο Πανεπιστημίου του Κέιμπριτζ Αγγλίας

<https://www.lib.cam.ac.uk/collections/departments/manuscripts-university-archives/subject-guides/university-archives>

[Ανακτήθηκε: 30 Δεκεμβρίου 2022]

Ιστορικό Αρχείο Πανεπιστημίου της Οξφόρδης Αγγλίας

<https://www.bodleian.ox.ac.uk/universityarchives/history>

[Ανακτήθηκε: 30 Δεκεμβρίου 2022]

Ιστορικό Αρχείο Πανεπιστημίου του Εδιμβούργου Σκωτίας

<https://www.ed.ac.uk/information-services/library-museum-gallery/crc/collections/archives/edinburgh-university-archives>

[Ανακτήθηκε: 30 Δεκεμβρίου 2022]

Ιστορικό Αρχείο Πανεπιστημίου Trinity College Δουβλίνου Ιρλανδίας

<https://www.tcd.ie/library/research-collections/subject-strengths/archives.php>

[Ανακτήθηκε: 30 Δεκεμβρίου 2022]

Ιστορικό Αρχείο Πανεπιστημίου των Παρισίων Γαλλίας

<https://www.sorbonne-universite.fr/en/university/history-and-heritage/archives>

[Ανακτήθηκε: 30 Δεκεμβρίου 2022]

Ιστορικό Αρχείο Πανεπιστημίου της Χαϊδελβέργης Γερμανίας

<https://www.heidelberg.edu/offices/archives>

[Ανακτήθηκε: 30 Δεκεμβρίου 2022]

Ιστορικό Αρχείο Πανεπιστημίου της Βιέννης Αυστρίας

<https://bibliothek.univie.ac.at/archiv/en/aufgaben.html>

[Ανακτήθηκε: 30 Δεκεμβρίου 2022]

Ιστορικό Αρχείο Πανεπιστημίου Χάρβαρντ ΗΠΑ

<https://library.harvard.edu/collections/harvards-institutional-history-and-records>

[Ανακτήθηκε: 30 Δεκεμβρίου 2022]

Ιστορικό Αρχείο Πανεπιστημίου Πρίνστον ΗΠΑ

<https://library.princeton.edu/special-collections/topics/princeton-university-history>

[Ανακτήθηκε: 30 Δεκεμβρίου 2022]

Ιστορικό Αρχείο Πανεπιστημίου του Σίδνεϋ Αυστραλίας

<https://www.sydney.edu.au/archives/access-the-archives.html>

[Ανακτήθηκε: 30 Δεκεμβρίου 2022]

Ιστορικό Αρχείο Πανεπιστημίου McGill Καναδά

<https://www.mcgill.ca/historicalcollections/archives>

[Ανακτήθηκε: 30 Δεκεμβρίου 2022]

Παράρτημα Α'-Δελτία Περιγραφής ΔΙΠΑΠ- Περιγραφή Δικαστικού Αρχείου του ΕΚΠΑ

	3.1 Πεδίο Αναγνώρισης	
3.1.1	Κωδικός αναγνώρισης	
3.1.2	Τίτλος	Αρχείο Δικαστικού Τμήματος ΕΚΠΑ
3.1.3	Χρονολογία	1980-2002
3.1.4	Επίπεδο περιγραφής	Αρχείο
	3.2 Πεδίο Πλαισίου Περιγραφής	
3.2.1	Όνομα Παραγωγού	Δικαστικό Τμήμα του ΕΚΠΑ
3.2.2	Διοικητική Ιστορία/ Βιογραφικό σημείωμα	Το Αρχείο του Δικαστικού Τμήματος του ΕΚΠΑ (1960-2003), περιέχει δικογραφίες υποθέσεων που είχαν υπό την επιμέλεια τους οι δικηγόροι του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (ΕΚΠΑ), ερωτήματα παρόδρων καθώς και το αρχείο της γραμματείας του Δικαστικού Τμήματος. Το Ιστορικό Αρχείο του Πανεπιστημίου Αθηνών

		(ΙΑ.ΕΚΠΑ) στεγάζεται σε ένα μεσοπολεμικό κτίριο ιδιοκτησίας του Πανεπιστημίου, κληροδότημα του Κ. Κριεζή, στην οδό Σκουφά 45. Ιδρύθηκε το 1991 και αποτελεί ερευνητικό και διοικητικό κέντρο του Πανεπιστημίου Αθηνών. Το αρχείο του ΕΚΠΑ έως το 1991 βρισκόταν κατεσπαρμένο σε πολλά κτίρια, σε όσα αντιστοίχως είχε διασπαρθεί το Πανεπιστήμιο Αθηνών κατά τη σταδιακή γιγάντωσή του, από την ίδρυσή του το 1837 μέχρι τις μέρες μας. Από το 1992, το Ιστορικό Αρχείο του ΕΚΠΑ, στεγασμένο πλέον, έχει αναλάβει τη συγκέντρωση και ταξινόμηση του αρχειακού υλικού των ετών 1837-1970, τη συγκρότηση ηλεκτρονικών καταλόγων, καθώς και την ψηφιοποίηση του αρχείου. Η ψηφιοποίηση αρχειακού υλικού ενισχύθηκε σημαντικά

		κατά τα τελευταία χρόνια μέσω της αξιοποίησης εθνικών και κοινοτικών πόρων.
3.2.3	Διαδικασία πρόσκτησης	Το αρχείο του Δικαστικού Τμήματος του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών αρχικά βρισκόταν αταξινόμητο σε χώρο της Νομικής Σχολής στην οδό Σόλωνος στο Κολωνάκι. Η παραλαβή του εκ μέρους του Ιστορικού Αρχείου του ΕΚΠΑ έλαβε χώρα το 2016, και μεταφέρθηκε μέσα σε κιβώτια στους υπόγειους χώρους της Α΄ Φοιτητικής Εστίας του Πανεπιστημίου Αθηνών (Α΄ ΦΕΠΑ) στην οδό Ούλοφ Πάλμε στην Πανεπιστημιούπολη Ζωγράφου, οι οποίοι είχαν ανακαινιστεί επ' ευκαιρία των Ολυμπιακών Αγώνων της Αθήνας του 2004 και στους οποίους φυλάσσεται μέχρι και σήμερα σημαντικό μέρος του των αρχειακών συλλογών του

		Ιστορικού Αρχείου του ΕΚΠΑ.
	3.3. Πεδίο περιεχομένου και διάρθρωσης	
3.3.1	Παρουσίαση περιεχομένου	Η συντριπτική πλειοψηφία των υποθέσεων των δικηγόρων του ΕΚΠΑ αφορούσαν προσφυγές εκ μέρους των διοικητικών υπαλλήλων, αλλά και των μελών του Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (ΕΔΠ) και Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (ΕΤΕΠ) του ΕΚΠΑ αναφορικά με διαφορές τους σχετικά με την μη καταβολή μισθολογικών αυξήσεων, υπερωριών και των πάσης φύσεως επιδομάτων Εξίσου σημαντικός αριθμός υποθέσεων των δικηγόρων του ΕΚΠΑ άπτονταν και ζητημάτων υπηρεσιακών μεταβολών των διοικητικών υπαλλήλων του ΕΚΠΑ όπως μετατάξεις, αποσπάσεις, μεταθέσεις κλπ.

		Έτερη σημαντική κατηγορία υποθέσεων των δικηγόρων του ΕΚΠΑ αποτελούσαν αυτές αναφορικά με τη διαχείριση της ακίνητης περιουσίας του ΕΚΠΑ και ειδικότερα υποθέσεων αναπροσαρμογής μισθωμάτων, απόδοσης χρωστούμενων μισθωμάτων, εξώσεων μισθωτών, εξόφλησης οφειλών, καθώς και αγωγές για κατασχέσεις λόγω οφειλών. Έτερη συναφής κατηγορία υποθέσεων των δικηγόρων του ΕΚΠΑ αποτέλεσαν οι αγωγές από την πλευρά τόσο του ΕΚΠΑ όσο και από την άλλη πλευρά εταιρειών και ιδιωτών εναντίον του ΕΚΠΑ για την έγερση αποζημιώσεων είτε για την μη τήρηση των συμβατικών υποχρεώσεων παροχής υπηρεσιών είτε για λόγους μη πληρωμής των ανωτέρω υπηρεσιών. Επιπρόσθετη σημαντική κατηγορία υποθέσεων των δικηγόρων του ΕΚΠΑ

		αποτελούσαν τα αμιγώς ακαδημαϊκά ζητήματα, όπως οι υποθέσεις διορισμού και εξέλιξης των μελών ΔΕΠ του ΕΚΠΑ σε θέσεις καθηγητή, αναπληρωτή καθηγητή, επίκουρου καθηγητή και λέκτορα. Επίσης, ζητήματα που άπτονταν των φοιτητών, όπως πειθαρχικά ζητήματα, τα μαθήματα, εξετάσεις, τις εργασίες, αλλά και τις μετεγγραφές από πανεπιστημιακά Τμήματα του εσωτερικού και του εξωτερικού προς το ΕΚΠΑ. Σημαντική κατηγορία υποθέσεων, τέλος, των δικηγόρων του ΕΚΠΑ αποτέλεσαν οι υποθέσεις αιτήσεων εκ μέρους των θιγόμενων ακύρωσης ή και εφέσεων ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας, του ανώτατου διοικητικού δικαστηρίου της χώρας, προκειμένου να ακυρωθούν οι αποφάσεις των δικηγόρων του ΕΚΠΑ αναφορικά με τα ανωτέρω ζητήματα.

3.3.2	Επιλογές, εκκαθαρίσεις και τελική διατήρηση	Διατήρηση του συνόλου του αρχειακού υλικού που παραδόθηκε στο Ιστορικό Αρχείο του ΕΚΠΑ
3.3.3	Προσθήκες υλικού	Αναμφίβολα, θα υπάρξουν μελλοντικά νέες προσθήκες αρχειακού υλικού εφόσον το Δικαστικό Τμήμα του ΕΚΠΑ βρίσκεται ακόμα σε λειτουργία
3.3.4	Σύστημα ταξινόμησης	Ταξινόμηση ανά δικηγόρο του ΕΚΠΑ και ανά υπόθεση
3.4.5	Εργαλεία έρευνας	Δεν υπάρχουν
	3.4 Πεδίο όρων πρόσβασης και χρήσης	
3.4.1	Όροι πρόσβασης	Η πρόσβαση στο υλικό είναι ελεύθερη κατόπιν αιτήματος και συνεννόησης με τους υπευθύνους του Ιστορικού Αρχείου του ΕΚΠΑ. Ωστόσο, επειδή το αρχειακό υλικό του Ιστορικού Αρχείου του ΕΚΠΑ φυλάσσεται στο κτήριο της Α΄ ΦΕΠΑ θα πρέπει να γίνει η μεταφορά του στο Αναγνωστήριο του Ιστορικού Αρχείου του ΕΚΠΑ. Επίσης, οι ερευνητές θα πρέπει να

		αναφέρουν στις επιστημονικές τους εργασίες ως πηγή του αρχειακού υλικού το Ιστορικό Αρχείο του ΕΚΠΑ
3.4.2	Όροι αναπαραγωγής	Η φωτογράφιση του αρχειακού υλικού επιτρέπεται κατόπιν αιτήματος και συνεννόησης με τους υπευθύνους του Ιστορικού Αρχείου του ΕΚΠΑ.
	3.5 Πεδίο συμπληρωματικών πηγών	
3.5.1	Εντοπισμός πρωτοτύπων	Ιστορικό Αρχείο ΕΚΠΑ
3.5.3	Συμπληρωματικές πηγές/ Σχετικές ενότητες περιγραφής	
	3.6 Πεδίο Παρατηρήσεων	
3.6.1	Παρατηρήσεις	
	3.7 Πεδίο ελέγχου εργασιών της περιγραφής	
3.7.1	Όνομα αρχειονόμου	Εμμανουήλ Σαρλάμης
3.7.2	Κανόνες ή πρότυπα περιγραφής	ΔΠΑΠ (Γ)
3.7.3	Χρονολογία περιγραφής	Ιανουάριος-Μάιος 2022
	Θεματικοί όροι	

	Θέματα	Ιστορικό Αρχείο ΕΚΠΑ- Δικαστικό Τμήμα ΕΚΠΑ – Δικηγόροι – Δικογραφίες

	3.1 Πεδίο Αναγνώρισης	
3.1.1	Κωδικός αναγνώρισης	S01
3.1.2	Τίτλος	Καραγεωργίου
3.1.3	Χρονολογία	1980-2002
3.1.4	Επίπεδο περιγραφής	Σειρά
3.1.5	Μέγεθος και υπόστρωμα περιγραφής	Φάκελοι με λυτά έγγραφα
	3.3 Πεδίο περιεχομένου και διάρθρωσης	
3.3.1	Παρουσίαση περιεχομένου	Μία από τις κυριότερες κατηγορίες των ενασχολήσεων των δικηγόρων του ΕΚΠΑ αποτελούν οι υποθέσεις των διαφορών μισθολογικών αποδοχών και των πάσης φύσεως επιδομάτων. Ειδικότερα, οι συγκεκριμένες υποθέσεις αφορούν την προσφυγή διοικητικών υπαλλήλων του ΕΚΠΑ, αλλά και μελών του Εργαστηριακού

		Διδακτικού Προσωπικού (ΕΔΠ) και του Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (ΕΤΕΠ) του ΕΚΠΑ για την μη καταβολή διαφορών μισθολογικών αποδοχών, λόγω αλλαγής μισθολογικών ή και βαθμολογικών κλιμακίων μετά την απόκτηση προπτυχιακών, μεταπτυχιακών ή και διδακτορικών διπλωμάτων σπουδών ή και λόγω της συμπλήρωσης χρόνων προϋπηρεσίας. Ειδικότερα, οι συγκεκριμένοι Φάκελοι περιέχουν έγγραφες αιτήσεις των διοικητικών υπαλλήλων προς τις Διευθύνσεις Διοικητικού και Οικονομικού του ΕΚΠΑ για την αναγνώριση των διαφόρων τίτλων σπουδών τους προκειμένου είτε να ανέλθουν σε υψηλότερο μισθολογικό κλιμάκιο από αυτό που έχουν καταταχθεί είτε να ανέλθουν στον βαθμό Α΄ προκειμένου να

		έχουν το δικαίωμα να διεκδικήσουν θέσεις ευθύνης των διαφόρων Υπηρεσιών του ΕΚΠΑ. Με τη σειρά τους, οι Διευθύνσεις Διοικητικού και Οικονομικού του ΕΚΠΑ απορρίπτουν με έγγραφες εισηγήσεις τους τις ανωτέρω αιτήσεις λόγω μη συνάφειας του θέματος των προπτυχιακών, μεταπτυχιακών ή και διδακτορικών διπλωμάτων σπουδών τους με το εργασιακό αντικείμενο της θέσης των υπαλλήλων του ΕΚΠΑ βασιζόμενοι στο επίσημο οργανόγραμμα των διοικητικών υπηρεσιών του ΕΚΠΑ. Κατόπιν αυτού, οι υπάλληλοι καταθέτουν έγγραφες διοικητικές προσφυγές (αιτήσεις θεραπείας, ιεραρχικές προσφυγές, ειδικές διοικητικές προσφυγές ή και ενδικοφανείς προσφυγές) προς τα διοικητικά όργανα του ΕΚΠΑ τα οποία γνωμοδότησαν αρνητικά,

		ασκώντας ένσταση προκειμένου να επανεξεταστεί η υπόθεσή τους. Σ' αυτό το στάδιο, αναλαμβάνουν οι δικηγόροι του ΕΚΠΑ προκειμένου να γνωμοδοτήσουν είτε θετικά είτε αρνητικά, βασιζόμενοι στις ειδικότερες διατάξεις των νόμων και του Δημοσιοϋπαλληλικού Κώδικα, στη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας και των υπολοίπων τακτικών διοικητικών δικαστηρίων, καθώς και σε σχετικές γνωμοδοτήσεις του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους κλπ. αναφορικά με τη μη συνάφεια ή μη των διαφόρων τίτλων σπουδών.
3.3.2	Σύστημα ταξινόμησης	Σχηματισμός Φακέλων με βάση την εξειδίκευση του όρου
	3.7 Πεδίο ελέγχου εργασιών της περιγραφής	
3.7.1	Όνομα αρχειονόμου	Εμμανουήλ Σαρλάμης

3.7.2	Κανόνες ή πρότυπα περιγραφής	ΔΠΑΠ (Γ)
3.7.3	Χρονολογία περιγραφής	Ιανουάριος-Μάιος 2022
	Θεματικοί όροι	
	Θέματα	Ιστορικό Αρχείο ΕΚΠΑ- Δικαστικό Τμήμα ΕΚΠΑ – Δικηγόροι – Καραγεωργίου - Δικογραφίες

	3.1 Πεδίο Αναγνώρισης	
3.1.1	Κωδικός αναγνώρισης	S02
3.1.2	Τίτλος	Καψιμάλης
3.1.3	Χρονολογία	1980-2002
3.1.4	Επίπεδο περιγραφής	Σειρά
3.1.5	Μέγεθος και υπόστρωμα περιγραφής	Φάκελοι με λυτά έγγραφα
	3.3 Πεδίο περιεχομένου και διάρθρωσης	
3.3.1	Παρουσίαση περιεχομένου	Έτερη μεγάλη κατηγορία των υποθέσεων των δικηγόρων του ΕΚΠΑ αφορούσε την μη καταβολή μίσθιων ή την αναπροσαρμογή μισθωμάτων σχετικά με

		την μεγάλη ακίνητη περιουσία του ΕΚΠΑ. Ειδικότερα, οι συγκεκριμένοι Φάκελοι περιέχουν έγγραφες μηνύσεις των δικηγόρων του ΕΚΠΑ ενώπιον των πολιτικών δικαστηρίων προκειμένου να καταβληθούν οφειλές μισθωμάτων ιδιωτών ή και εταιρειών που εκμίσθωναν διάφορα ακίνητα υπό την κυριότητα του ΕΚΠΑ. Επιπρόσθετα, περιέχουν έγγραφες απαιτήσεις των δικηγόρων του ΕΚΠΑ προς τους ιδιώτες ή και τις εταιρείες εκμισθωτές ακινήτων του ΕΚΠΑ για την αναπροσαρμογή των μισθωμάτων τους, οι οποίες εδράζονταν σε αιτήματα αύξησης των μισθωμάτων, λόγω της αύξησης των αντικειμενικών αξιών, της αύξησης της φορολογίας από το κράτος ή και της μονομερούς απόφασης του ΕΚΠΑ για την αύξηση στα μισθώματα των ακινήτων του λόγω της παρέλευσης

		κάποιου χρονικού διαστήματος από την υπογραφή του μισθωτήριου συμβολαίου ή της μείωσης των εσόδων του από άλλες οικονομικές πηγές. Επιπρόσθετα, οι εν λόγω Φάκελοι περιέχουν μισθωτήρια συμβόλαια μεταξύ των ιδιωτών ή και των εταιρειών από την μία πλευρά και του ΕΚΠΑ από την άλλη πλευρά, όπου γινόταν λεπτομερής αναφορά της μισθούμενης ακίνητης περιουσίας του ΕΚΠΑ όπως των οδών, του οικοδομικού τετραγώνου, των τετραγωνικών μέτρων, του ύψους του μισθώματος και της διάρκειας της μίσθωσης. Βάσει των ανωτέρω στοιχείων, οι δικηγόροι του ΕΚΠΑ στήριζαν τις διάφορες εισηγήσεις τους αναφορικά με τις υποθέσεις της μη καταβολής ή και της αναπροσαρμογής των μισθωμάτων των ακινήτων

		του ΕΚΠΑ ενώπιον των πολιτικών δικαστηρίων. Από την πλευρά τους, οι ιδιώτες ή οι εταιρείες εκμισθωτές των ακινήτων του ΕΚΠΑ στις περιπτώσεις της μη καταβολής μισθωμάτων επικαλούνταν μέσω εγγράφων στοιχείων τη σημαντική επιδείνωση της οικονομικής τους κατάστασης, ενώ στις περιπτώσεις της αναπροσαρμογής των μισθωμάτων επικαλούνταν μονομερή και καταχρηστική αύξησή τους από την πλευρά του ΕΚΠΑ.
3.3.2	Σύστημα ταξινόμησης	Σχηματισμός Φακέλων με βάση την εξειδίκευση του όρου
	3.7 Πεδίο ελέγχου εργασιών της περιγραφής	
3.7.1	Όνομα αρχειονόμου	Εμμανουήλ Σαρλάμης
3.7.2	Κανόνες ή πρότυπα περιγραφής	ΔΠΑΠ (Γ)
3.7.3	Χρονολογία περιγραφής	Ιανουάριος-Μάιος 2022
	Θεματικοί όροι	

	Θέματα	Ιστορικό Αρχείο ΕΚΠΑ- Δικαστικό Τμήμα ΕΚΠΑ – Δικηγόροι – Κασιμάλης - Δικογραφίες

	3.1 Πεδίο Αναγνώρισης	
3.1.1	Κωδικός αναγνώρισης	S03
3.1.2	Τίτλος	Κουντούρης
3.1.3	Χρονολογία	1980-2002
3.1.4	Επίπεδο περιγραφής	Σειρά
3.1.5	Μέγεθος και υπόστρωμα περιγραφής	Φάκελοι με λυτά έγγραφα
	3.3 Πεδίο περιεχομένου και διάρθρωσης	
3.3.1	Παρουσίαση περιεχομένου	Σημαντικός αριθμός των υποθέσεων των δικηγόρων του ΕΚΠΑ άπτονταν ζητημάτων μη ικανοποίησης των υπηρεσιακών μεταβολών των διοικητικών υπαλλήλων του ΕΚΠΑ, όπως πχ. μετατάξεις, αποσπάσεις, μεταθέσεις κλπ. Ειδικότερα, οι διοικητικοί υπάλληλοι του ΕΚΠΑ υπέβαλαν τις έγγραφες αιτήσεις τους με

		τις οποίες αιτούνταν τη διενέργεια των διαφόρων υπηρεσιακών μεταβολών τους (μεταθέσεις, αποσπάσεις, μετατάξεις κλπ.) προς τη Διεύθυνση Διοικητικού του ΕΚΠΑ προκειμένου αυτές να κριθούν από το αρμόδιο Υπηρεσιακό Συμβούλιο. Με τη σειρά τους, η Διεύθυνση Διοικητικού του ΕΚΠΑ και το αρμόδιο Υπηρεσιακό Συμβούλιο απέρριπτε με έγγραφες εισηγήσεις της, τις ανωτέρω αιτήσεις επικαλούμενο λόγους αυξημένων υπηρεσιακών αναγκών ή της μη ύπαρξης του απαραίτητου προσωπικού στις υπηρεσίες του ΕΚΠΑ, καθώς και για λόγους μη τήρησης των τυπικών προϋποθέσεων, όπως πχ. ελάχιστος απαιτούμενος χρόνος παραμονής στην υπηρεσία, μη ύπαρξη των απαραίτητων τυπικών προσόντων κλπ. Κατόπιν αυτού, οι υπάλληλοι κατέθεταν έγγραφες

		διοικητικές προσφυγές (αιτήσεις θεραπείας, ιεραρχικές προσφυγές, ειδικές διοικητικές προσφυγές ή και ενδικοφανείς προσφυγές) προς τη Διεύθυνση Διοικητικού του ΕΚΠΑ, ασκώντας ένσταση προκειμένου να επανεξεταστεί η αίτησή τους. Σ' αυτό το στάδιο, αναλάμβαναν οι δικηγόροι του ΕΚΠΑ προκειμένου να γνωμοδοτήσουν είτε θετικά είτε αρνητικά, βασιζόμενοι στις ειδικότερες διατάξεις των σχετικών νόμων και του Δημοσιοϋπαλληλικού Κώδικα, στη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας και των υπολοίπων τακτικών διοικητικών δικαστηρίων, καθώς και σε σχετικές γνωμοδοτήσεις του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους κλπ. αναφορικά με την ύπαρξη ή μη των τυπικών και ουσιαστικών προϋποθέσεων για την

		πραγματοποίηση των υπηρεσιακών μεταβολών.
3.3.2	Σύστημα ταξινόμησης	Σχηματισμός Φακέλων με βάση την εξειδίκευση του όρου
	3.7 Πεδίο ελέγχου εργασιών της περιγραφής	
3.7.1	Όνομα αρχειονόμου	Εμμανουήλ Σαρλάμης
3.7.2	Κανόνες ή πρότυπα περιγραφής	ΔΠΑΠ (Γ)
3.7.3	Χρονολογία περιγραφής	Ιανουάριος-Μάιος 2022
	Θεματικοί όροι	
	Θέματα	Ιστορικό Αρχείο ΕΚΠΑ- Δικαστικό Τμήμα ΕΚΠΑ – Δικηγόροι – Κουντούρης - Δικογραφίες

	3.1 Πεδίο Αναγνώρισης	
3.1.1	Κωδικός αναγνώρισης	S04
3.1.2	Τίτλος	Κωτσάκης
3.1.3	Χρονολογία	1980-2002
3.1.4	Επίπεδο περιγραφής	Σειρά
3.1.5	Μέγεθος και υπόστρωμα περιγραφής	Φάκελοι με λυτά έγγραφα

	3.3 Πεδίο περιεχομένου και διάρθρωσης	
3.3.1	Παρουσίαση περιεχομένου	Έτερη μεγάλη κατηγορία των υποθέσεων των δικηγόρων του ΕΚΠΑ αποτελούν οι αγωγές από την μία πλευρά τόσο του ΕΚΠΑ όσο και από την άλλη πλευρά εταιρειών και ιδιωτών εναντίον του ΕΚΠΑ ενώπιον των πολιτικών δικαστηρίων αναφορικά με αιτήματα αποζημιώσεων είτε για την μη τήρηση των συμβατικών υποχρεώσεων της παροχής υπηρεσιών είτε για λόγους μη πληρωμής από το ΕΚΠΑ των ανωτέρω υπηρεσιών. Ειδικότερα, οι συγκεκριμένοι Φάκελοι περιέχουν έγγραφες μηνύσεις των δικηγόρων του ΕΚΠΑ ενώπιον των πολιτικών δικαστηρίων προκειμένου να καταβληθούν αποζημιώσεις για την μη παροχή συμφωνημένων υπηρεσιών προς το ΕΚΠΑ. Επιπρόσθετα, περιέχουν έγγραφες μηνύσεις

		ιδιωτών και εταιρειών ενώπιον των πολιτικών δικαστηρίων εναντίον του ΕΚΠΑ για την μη πληρωμή συμπεφωνημένων παρεχόμενων υπηρεσιών. Επιπρόσθετα, οι εν λόγω Φάκελοι περιέχουν παραστατικά και τιμολόγια τα οποία ήταν υπογεγραμμένα μεταξύ των ιδιωτών ή και των εταιρειών από την μία πλευρά και του ΕΚΠΑ από την άλλη πλευρά, όπου γινόταν λεπτομερής αναφορά του είδους και των τιμών των παρεχόμενων υπηρεσιών, των ημερομηνιών και του τόπου παράδοσης τους, οι οποίες στη συντριπτική τους πλειοψηφία αφορούσαν την παροχή τεχνολογικού και άλλου εξοπλισμού για τη διοργάνωση πληθώρας επιστημονικών εκδηλώσεων, συνεδρίων, ημερίδων, σεμιναρίων του ΕΚΠΑ. Από την πλευρά τους, οι δικηγόροι του

		ΕΚΠΑ επικαλούνταν στις έγγραφες μηνύσεις τους ενώπιον των πολιτικών δικαστηρίων τη μη τήρηση των συμβατικών όρων εκ μέρους των ιδιωτών ή των εταιρειών, οι οποίοι άπτονταν είτε στην μη καταλληλότητα του εξοπλισμού σύμφωνα με τις συμφωνηθέντες προδιαγραφές μεταξύ των δύο αντισυμβαλλόμενων μερών, είτε σε καθυστερήσεις στην παραλαβή του εξοπλισμού, ζητώντας οικονομικές αποζημιώσεις. Από την άλλη πλευρά, οι ιδιώτες και οι εταιρείες στις έγγραφες μηνύσεις τους ενώπιον των πολιτικών δικαστηρίων επέρριπταν ευθύνες στην πλευρά του ΕΚΠΑ για καθυστερήσεις στην εξόφλήσή τους, ζητώντας την καταβολή τόκων υπερημερίας. Τέλος, οι δικηγόροι του ΕΚΠΑ επικαλούνταν διάφορα γραφειοκρατικά εμπόδια που εδράζονταν

		στις ειδικότερες διαδικασίες του δημόσιου λογιστικού προκειμένου να ολοκληρωθεί η πληρωμή των ιδιωτών και των εταιρειών για τις παρεχόμενες υπηρεσίες τους.
3.3.2	Σύστημα ταξινόμησης	Σχηματισμός Φακέλων με βάση την εξειδίκευση του όρου
	3.7 Πεδίο ελέγχου εργασιών της περιγραφής	
3.7.1	Όνομα αρχειονόμου	Εμμανουήλ Σαρλάμης
3.7.2	Κανόνες ή πρότυπα περιγραφής	ΔΠΑΠ (Γ)
3.7.3	Χρονολογία περιγραφής	Ιανουάριος-Μάιος 2022
	Θεματικοί όροι	
	Θέματα	Ιστορικό Αρχείο ΕΚΠΑ- Δικαστικό Τμήμα ΕΚΠΑ – Δικηγόροι – Κωτσάκης – Δικογραφίες

	3.1 Πεδίο Αναγνώρισης	
3.1.1	Κωδικός αναγνώρισης	S05

3.1.2	Τίτλος	Σάσσαλος
3.1.3	Χρονολογία	1980-2002
3.1.4	Επίπεδο περιγραφής	Σειρά
3.1.5	Μέγεθος και υπόστρωμα περιγραφής	Φάκελοι με λυτά έγγραφα
	3.3 Πεδίο περιεχομένου και διάρθρωσης	
3.3.1	Παρουσίαση περιεχομένου	Σημαντική κατηγορία υποθέσεων, τέλος, των δικηγόρων του ΕΚΠΑ αποτέλεσαν οι αιτήσεις ακύρωσης ή και εφέσεων ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας, του ανώτατου διοικητικού δικαστηρίου της χώρας, εκ μέρους των θιγόμενων προκειμένου να ακυρωθούν οι αποφάσεις των δικηγόρων του ΕΚΠΑ αναφορικά με τα ανωτέρω ζητήματα. Ειδικότερα, οι εν λόγω Φάκελοι περιείχαν έγγραφες αιτήσεις ακύρωσης ή εφέσεων ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας με το αναλυτικό αιτιολογικό τους εναντίον των διαφόρων απορριπτικών αποφάσεων των δικηγόρων του ΕΚΠΑ

		βασιζόμενοι στις ειδικότερες διατάξεις των σχετικών νόμων και του Δημοσιοϋπαλληλικού Κώδικα, στη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας και των υπολοίπων τακτικών διοικητικών δικαστηρίων, καθώς και σε σχετικές γνωμοδοτήσεις του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους κλπ. Από την πλευρά τους, οι δικηγόροι του ΕΚΠΑ κατέθεταν έγγραφα υπομνήματα με το αναλυτικό σκεπτικό των απορριπτικών τους αποφάσεων βασιζόμενοι στις ειδικότερες διατάξεις των σχετικών νόμων και του Δημοσιοϋπαλληλικού Κώδικα, στη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας και των υπολοίπων τακτικών διοικητικών δικαστηρίων, καθώς και σε σχετικές γνωμοδοτήσεις του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους κλπ. Τέλος, οι εν λόγω Φάκελοι περιέχουν τις θετικές ή και αρνητικές

		αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας.
3.3.2	Σύστημα ταξινόμησης	Σχηματισμός Φακέλων με βάση την εξειδίκευση του όρου
	3.7 Πεδίο ελέγχου εργασιών της περιγραφής	
3.7.1	Όνομα αρχειονόμου	Εμμανουήλ Σαρλάμης
3.7.2	Κανόνες ή πρότυπα περιγραφής	ΔΠΑΠ (Γ)
3.7.3	Χρονολογία περιγραφής	Ιανουάριος-Μάιος 2022
	Θεματικοί όροι	
	Θέματα	Ιστορικό Αρχείο ΕΚΠΑ- Δικαστικό Τμήμα ΕΚΠΑ – Δικηγόροι – Σάσσαλος – Δικογραφίες

	3.1 Πεδίο Αναγνώρισης	
3.1.1	Κωδικός αναγνώρισης	S06
3.1.2	Τίτλος	Φραγκούλης
3.1.3	Χρονολογία	1980-2002
3.1.4	Επίπεδο περιγραφής	Σειρά
3.1.5	Μέγεθος και υπόστρωμα περιγραφής	Φάκελοι με λυτά έγγραφα

	3.3 Πεδίο περιεχομένου και διάρθρωσης	
3.3.1	Παρουσίαση περιεχομένου	Εξίσου σημαντική κατηγορία των υποθέσεων των δικηγόρων του ΕΚΠΑ αποτελούσαν τα αμιγώς ακαδημαϊκά θέματα, με κυριότερες τις υποθέσεις διορισμών και εξέλιξης των μελών ΔΕΠ του ΕΚΠΑ σε θέσεις καθηγητή, αναπληρωτή καθηγητή, επίκουρου καθηγητή και λέκτορα και τις ενστάσεις συνυποψηφίων τους εναντίον των προσώπων που τελικά επιλέγησαν. Επίσης, θέματα που άπτονταν των φοιτητών, όπως πειθαρχικά παραπτώματα τους, καθώς και αιτήσεις μετεγγραφών από πανεπιστημιακά Τμήματα του εσωτερικού και του εξωτερικού προς το ΕΚΠΑ. Ειδικότερα, οι συγκεκριμένοι Φάκελοι περιέχουν αναλυτικά πρακτικά από τις συνεδριάσεις των διαφόρων εκλεκτορικών σωμάτων των μελών ΔΕΠ

		του ΕΚΠΑ, καθώς και αναλυτικό αιτιολογικό αναφορικά με τα επιλεγόμενα πρόσωπα. Επίσης, οι Φάκελοι περιέχουν και το αναλυτικό σκεπτικό των ενστάσεων των συνυποψηφίων τους, οι οποίοι επικαλούνταν ότι θίγονταν τα έννομα συμφέροντά τους. Από την πλευρά τους, οι δικηγόροι του ΕΚΠΑ αποφαινόταν μέσω αναλυτικών υπομνημάτων τους για το βάσιμο ή μη του αιτιολογικού τόσο των αποφάσεων επιλογής των εκλεκτορικών σωμάτων των μελών ΔΕΠ του ΕΚΠΑ όσο και των ενστάσεων των συνυποψηφίων τους. Από την άλλη πλευρά, αναφορικά με τα φοιτητικά ζητήματα, οι συγκεκριμένοι Φάκελοι περιέχουν αναλυτικά υπομνήματα των δικηγόρων του ΕΚΠΑ σχετικά με τα πειθαρχικά παραπτώματα των

		φοιτητών που άπτονταν είτε σε περιστατικά αντιγραφών σε εξεταστικές ή σε εργασίες τους είτε για ανάρμοστη συμπεριφορά εναντίον καθηγητών τους μέσω λεκτικών επιθέσεων. Επίσης, οι εν λόγω Φάκελοι περιέχουν τις έγγραφες απολογίες των φοιτητών προς τα όργανα διοίκησης του ΕΚΠΑ, στη συντριπτική πλειοψηφία των οποίων αρνούνται τα αποδιδόμενα πειθαρχικά παραπτώματα. Τέλος, οι Φάκελοι περιέχουν τις εισηγήσεις των δικηγόρων του ΕΚΠΑ αναφορικά με τις επιβαλλόμενες ποινές, συνήθως η στέρηση του δικαιώματος συμμετοχής των φοιτητών σε μία ή δύο εξεταστικές περιόδους, καθώς και η μη αποδοχή της κατάθεσης της εργασίας προκειμένου ο φοιτητής να αναγκαστεί να παρακολουθήσει εκ νέου το μάθημα. Επιπρόσθετα, οι εν λόγω Φάκελοι περιέχουν και έγγραφες

		αιτήσεις μετεγγραφών φοιτητών από πανεπιστημιακά Τμήματα του εσωτερικού και του εξωτερικού προς το ΕΚΠΑ επικαλούμενοι λόγους είτε χαμηλών οικονομικών εισοδημάτων είτε κοινωνικούς πχ. ότι προέρχονται από πολύτεκνες ή και μονογονεϊκές οικογένειες, ότι είναι ΑΜΕΑ κλπ. Από την πλευρά τους, οι δικηγόροι του ΕΚΠΑ μέσω έγγραφων εισηγήσεων τους απέρριπταν τις αιτήσεις μετεγγραφών των φοιτητών με το αιτιολογικό της μη πλήρους ακαδημαϊκής αντιστοίχισης τους με τα αντίστοιχα Τμήματα του ΕΚΠΑ.
3.3.2	Σύστημα ταξινόμησης	Σχηματισμός Φακέλων με βάση την εξειδίκευση του όρου
	3.7 Πεδίο ελέγχου εργασιών της περιγραφής	
3.7.1	Όνομα αρχειονόμου	Εμμανουήλ Σαρλάμης

3.7.2	Κανόνες ή πρότυπα περιγραφής	ΔΠΠΑΠ (Γ)
3.7.3	Χρονολογία περιγραφής	Ιανουάριος-Μάιος 2022
	Θεματικοί όροι	
	Θέματα	Ιστορικό Αρχείο ΕΚΠΑ- Δικαστικό Τμήμα ΕΚΠΑ – Δικηγόροι – Φραγκούλης - Δικογραφίες -